על המשמר
יום ד', י"ג בטבת תשמ"ו, 25 בדצמבר 1985 / שנה מ"ג מס' 12920 / המחיר –.630 שקל כולל מע"מ

„פגישות ברונפמן במוסקבה ובוורשה — עדיין ללא תוצאות"

ואשינגטון. — „ואשינגטון פוסט" ציטט אתמול „פקידים ישראליים", אשר אמרו כי אין רואים לפי שעה סימן להצלחת המאמצים לארגן רכבת אווירית להטסת יהודים מבריה"מ לישראל.

בה בשעה פירסם הקונגרס היהודי העולמי גילוי־דעת, המזהיר מפני „פרשנויות מסויימות" שניתנו לביקורי אדגר ברונפמן במוסקבה ובוורשה בשבועות האחרונים. (עי"צ, עסט"א)

מימצאים חמורים בדו"ח על בריחת צבי גור — מפקד כלא רמלה עשוי להתפטר

מתברר כי לפני ארבעה חודשים הוסרה לחלוטין השמירה על האסיר בעת שעבד מחוץ לכותלי הכלא ● אווירה קשה בשרות בתי־הסוהר – מקור בכיר בשרות: קשה לספוג ביקורת כשאתה מאמין בדרכך ● החיפושים אחר האסיר הנמלט מוסיפים להתמקד באיזור רחובות וראשון־לציון

קריאה לגור להסגיר עצמו

מאת זהבה מוזס
כתבת „על המשמר"

„אני פונה לצבי גור ומבקש שיסגיר את עצמו. הבריחה אינה תכליתית ומסבה נזק לעמו ולציבור. אין לו מה לחשוש מהמעצר, לא יאונה לו דבר אם יסגיר את עצמו" בקריאה זו יצא אתמול מפקד מרחב השפלה ניצב משנה אסף חפץ לאחר ליל־שימורים ארוך וקר של סיורים ומירדפים אחר האסיר הנמלט.

מאת אבי בניהו
כתב „על המשמר"

נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר רפי סויסה, נועד אתמול עם שר־המשטרה והניח על שולחנו את הדין וחשבון של ועדת החקירה שבדקה את נסיבות בריחתו של האסיר צבי גור.

מהדו"ח עולה כי אסיר העולם גור עבד מחוץ לכותלי כלא איילון מחודש פברואר 1985 תחת אבטחה ושמירה צמודים, אולם לפני ארבעה חודשים הוסרה לגמרי השמירה על האסיר, וזאת על פי החלטתו של מנהל כלא איילון, תת־גונדר יוסי פולאק.

שלושה תחומים

ועדת החקירה שבראשה עמד תת (סוף בעמוד 2)

כוננות בבסיסי אש"ף לחוף ים־סוף מפני הפצצה ישראלית

מאת עוזי מחנאימי, כתבנו לענייני המזרח התיכון וסוכנויות הידיעות

„לאחר שאש"ף עקב בימים האחרונים אחר תנועות של מטוסי קרב ישראליים מעל ים סוף, החליט הארגון להכריז על כוננות בבסיסיו בעיראק, תוניסיה, אלג'יר, ובעיקר בסודן" — אמר נציג אש"ף בקהיר לכתב „רויטר".

הוא הוסיף כי מפקדים של אש"ף הורו על כוננות מלאה בבסיסי אש"ף משום שהם „מצפים להתקפה ישראלית". (סוף בעמוד 2)

יחידה להחזרה בתשובה פועלת ברבנות הצבאית ● עמוד 2

דקל: חקירה כזאת יכולה להזיק גם לבריאים ● עמוד 4

קיסר מתנגד לחבר נוסף מטעם מפ"ם בוועדה המרכזת ● עמוד 3

תקציב משרד הבריאות יאזל תוך חודש ● עמוד 16

חג המולד בבית־לחם

„600 מטרים – לאדוננו ישו" – מורה השלט. חגיגות המולד נפתחו אמש בבית־לחם תחת עינו הפקוחה של צה"ל. (צילום: שריר)

הסכם בין מודעי לקצב: חוק ביטוח סיעוד ירוקן מתוכנו

החוק היה מוקפא 4 שנים ● בהחלטה בין שני השרים ל„הפעלת" החוק – הוסכם להפנות חלק מ־80 מיליון הדולרים שהצטברו בחוק ביטוח סיעוד להחלפת תקציבים במשרדי הבריאות והרווחה

מאת יצחק שור
כתבנו בכנסת

לאחר יותר מארבע שנות הקפאה של ביצוע חוק המסגרת לביטוח סיעודי החליטו שלושה שרי האוצר והרווחה להתחיל בקרוב בביצוע החוק, בדרך שתרוקן אותו מתוכנו.

חלק ניכר מתוך 80 מיליון הדולרים שהצטברו בענף הביטוח הסיעודי, במסגרת המוסד לביטוח לאומי, יופנו להחלפת תקציבים של משרדי הבריאות והרווחה.

בשל ויכוחים מתמשכים על דרך ביצוע החוק, החזיק המוסד לביטוח לאומי בכספים בזמן שמשרד העבודה והרווחה היה מסוגל, בתקציביו המקוצצים, להגיע ל־40 אחוזים בלבד מן הקשישים הנזקקים ל־סיעוד.

40 אלף קשישים

לשאלת כתבנו השיב חה"כ יאיר צבן (מפ"ם), כי בישראל מצויים עתה כ־40,000 קשישים הנזקקים ל־ (סוף בעמוד 2)

פרס לא פצה פיו — בקואליציה לא מתכוונים לנקוף אצבע נגד אגו"י

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

„רבי, שאלת שומרת מצוות, התרנגולת שלי לשבת נפלה לעביט של שופכין. האם היא כשרה אם לאו? השיב הרבי: התרנגולת כשרה, אם כי אולי היא מסריחה". זאת היא משמעות התשובה שקיבלתי מראשי הקואליציה, אם הצעת אי־האמון שהעלתה אגודת־ישראל היא כשרה אם לאו — והאם מישהו יסיק מסקנה ויסלק אותה מן הקואליציה? (על הדיון במליאת הכנסת ראה עמוד 5).

קופמן: מה השאלה

יו"ר הנהלת הקואליציה חיים קופמן איננו מבין את השאלה: „זה מעניינה של הממשלה, לא מעניינה של הקואליציה. לאגודת־ישראל אין שר בממשלה ולכן ראש־הממשלה איננו יכול אפילו לשקול הסקת מסקנות כנגדו. ובכלל, אני רואה בהצעתו של חה"כ אברהם שפירא הצעת מחאה ולא הצעת אי־אמון.

שאלתיו האם ימשיך שפירא לכהן כיו"ר ועדת הכספים, על חשבון המכסה של הליכוד?

תשובה: בוודאי, והרי מאז ומתמיד כיהנו כיושבי ראש של ועדות גם ח"כים מטעם האופוזיציה, ולא כל שכן מטעם הקואליציה. שפירא נשאר (סוף בעמוד 2)

ספק כשר — בלי־ספק מסריח

חבר־הכנסת אברהם שפירא התייצב אתמול בכנסת כאביר אופוזיציה מיוחד במינו. הוא הגיש הצעת אי־אמון בממשלה בגלל החטא הגדול של בניית האוניברסיטה המורמונית, אך דאג קודם לכן לבדוק אצל היועצים המשפטיים האם גבורתו זו לא תשלול ממנו את כורסת יושב־ראש ועדת הכספים. מתברר, כי קיימת פירצה חוקית המאפשרת לסיעה שאינה מיוצגת בממשלה (כך זה במקרה של אגודת־ישראל) גם להצביע נגד הממשלה, להביע לה אי־אמון וגם להמשיך לשבת בקואליציה עם כל טובות ההנאה הנילוות.

מבחינה זו יתכן שהתנגדותה של אגודת־ישראל היא כשרה מבחינה חוקית. אך ללא ספק נודף ממנה ריח בלתי־ערב לנחיריו של מי שמנסה ליהנות משני העולמות גם יחד. ח"כ אברהם שפירא התיימר אתמול לייצג את אלוהי ישראל על במת הכנסת („מה הממשלה הזאת עשתה בשביל הקדוש ברוך הוא – אפס") ובזה קנה לו ללא ספק חלקת טובה בעולם שכולו טוב. אך הוא לא הזניח כלל את ענייניו בעולמנו הגשמי, ויוסיף לכהן בראשות ועדת הכספים. אומנם שותפי הקואליציה יכולים לפטר אותו מן התפקיד הזה בהליך פשוט של הדחה, שהרי א. שפירא ממילא אינו מייצג אלא סיעה בת שני חברי־כנסת, אך אגודת־ישראל יודעת לפזול לעבר הליכוד והמערך גם יחד. כדי לרמוז להם שיחסן של שתי מפלגות אלה אל האגודה היום יקבע את עמדותיה כלפיהן בעתיד.

כל הנושא המורמוני הזה נופח מעבר לכל פרופורציה, שלא לדבר על כך, כי האוניברסיטה הזאת נבנית על פי אישורים ברי־תוקף שניתנו על־ידי שרי ממשלת הליכוד, ורובם גם שרים דתיים, אך הדתיים הצליחו ליצור אגדה חסרת שחר בדבר הסכנה האורבת לעם היהודי מאותה כת מורמונית המקימה בירושלים מוסד אוניברסיטאי. למרבה התמיהה נמצאו גם כמה יהודים חילוניים שהצטרפו למקהלה ההיסטרית הזאת בטענה כי דווקא „החילוניים הם הטרף הקל של המסיונרים". מילא, זכותו של כל יהודי להביע את דעתו, אך אותם שניים־שלושה שערכו מסיבת עיתונאים בירושלים אינם מייצגים לא את „הציבור החילוני" ולא חלק ממנו, והם דיברו בשמם בלבד. בימים שבהם הקנאות הדתית משתוללת בארץ, בימים של נסיון מתמיד של הרוב החילוני לקיים את אורח־חייו, שלא על־פי התכתיבים של „גדולי התורה" ו„חכמי תורה" למיניהם, אפשר רק לגחך על אותה אזהרה של „חילוניים" מפני „הסכנה המורמונית".

ואם נשוב להצבעת אי־האמון מאתמול, הרי שהיא יוצרת נורמה פוליטית־מוסרית חדשה, מעתה אפשר יהיה לשבת בקואליציה ממשלתית עם מפלגה שאין לה אמון בממשלה עצמה. ואולי הנורמה הזאת תואמת היום את האווירה הכללית בממשלה, שהאמון ההדדי בין שותפיה מתקרב לאפס.

המשמר

גיוס כללי בסיעות נוכח חשש למארב „מיהו־יהודי" היום בכנסת

הדתיים יחליטו רק הבוקר אם להעלות הצעת התיקון לחוק השבות

מאת יצחק שור
כתבנו בכנסת

רק הבוקר יכריעו המפלגות הדתיות, אם חה"כ אבנר שאקי (מפד"ל) יעלה במליאה היום, בשעות הצהריים, את הצעת התיקון לחוק „מיהו יהודי".

לפי הצעת המפלגות הדתיות יוגדר כיהודי, לצורך חוק השבות, לא רק מי שאמו יהודיה או שנתגייר, אלא מי שנתגייר כהלכה. תוספת המלה „כהלכה" תימנע הכרה במי שנתגייר בידי רבנים ריפורמיים או קונסרבטיביים.

גיוס כללי בסיעות

בשתי הסיעות הגדולות הוכרז אתמול על „גיוס כללי". חוגים (סוף בעמוד 2)

אל מנויי „על המשמר"
המוסף הכלכלי השנתי
ובו 84 עמודים
יחולק למנויים מחר, יום חמישי – 26.12.85
[illegible]

האזינו
הערב, יום רביעי 25.12.85
לתוכנית „רקורד" „קול ישראל"
בנושא:
האנטומיה של מפלגות בארץ
הפעם
מפ"ם
מפלגת הפועלים המאוחדת
חיים (ג'ומס) אורון
מזכיר הקיבוץ הארצי
ואפרים זילוני
חבר הוועדה המרכזת
מנחה: יצחק גולן

נחתם הסכם לעידכון שכר המינימום במיגזר הפרטי

יגיע במשכורת דצמבר ל־270 אלף שקל ובמשכורת מארס ל־315 אלף שקל ● ארגון עובדי הנקיון והשמירה לא הצטרף להסכם

מאת כתבנו לענייני עבודה

ההסתדרות ולשכת התיאום של הארגונים הכלכליים חתמו אמש בתל־אביב על הסכם עידכון שכר המינימום במיגזר התעשייתי הפרטי, שיעמוד במשכורת דצמבר על 270 אלף שקל ויגיע ל־315 אלף שקל במשכורת מארס.

ארגון עובדי הנקיון והשמירה לא הצטרף להסכם והדבר יובא להכרעת ועדת המעקב.

בהסתדרות הובעה אמש קורת־רוח מסיום המו"מ המפותל ומהחתימה על ההסכם שלפיו יקבלו העובדים המשתכרים שכר מינימום תוספת בשיעור של 11.8 אחוז במשכורת חודש דצמבר ו־8.3 במשכורת חודש מארס. בנוסף לכך יקבלו העובדים את תוספות היוקר כפי שהוסכם בין ההסתדרות למעסיקים וכן את העידכונים של מדרגות המס ונקודות הזיכוי, כך שבסך־הכל תהיה תוספת ברמה זאת בשיעור של 35 אחוז.

אנשי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים רואים בהסכם „נצחון לשכל הישר והשתתת יחסי עבודה על הסכמים ולא באמצעות חקיקה", כדברי אחד מהם שהוסיף, כי המעסיקים הפרטיים נטלו על עצמם משימה קשה ויותר גדול. חבר הוועדה המרכזת אפרים ז'ילוני, אשר נטל חלק מרכזי במגעים ובדיונים, הביע אתמול סיפוק מכך שהמעסיקים הפרטיים קיבלו למעשה את מרבית דרישות ההסתדרות.

שמאי ייפגש עם מודעי

יו"ר סיעת הליכוד בהסתדרות, יעקב שמאי, ייוועד היום עם שר־האוצר, יצחק מודעי, ויעמידו על חומרת הצעדים הכלכליים החדשים עליהם החליטה הממשלה, אשר יפגעו בעיקר בשכבות החלשות שבאוכלוסייה. שמאי, אשר יזם את המיפגש, יתבע מהשר לבטל את הטלת אגרת החינוך ואת המגמה להעלות את המס האחיד.

ראשי הרשויות המקומיות קיימו אתמול כינוס מחאה בכנסת, בו העלו בפני חברי הכנסת את חומרת מצבן של הרשויות והתעלמות הממשלה מהתחייבויותיה להזרמת כספים. בצילום: ראש עיריית ירושלים טדי קולק, נושא דברים בפני באי הכנס. (צילום: אפי שריר / י.פ.פ.א.)

גידול של 35% במקבלי דמי אבטלה ברבע השנה האחרון

מאת כתבנו בכנסת

ברבע השלישי של השנה הנוכחית חלה עלייה משמעותית באבטלה — כך עולה מדו"ח חדש של הרשות לתיכנון כוח אדם במשרד־העבודה־והרווחה.

בענפי התעשייה חלה ירידה מ־318,000 עובדים ברבע הראשון של 1984 ל־306,000 עובדים בספטמבר 1985, בלטה ירידה במזון, טקסטיל, ועץ ומוצריו. נמשכה ירידה חדה בענף הבניין ומספר המועסקים בשלושת הרבעים הראשונים של השנה הצטמצם ב־9 אחוזים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בשירותים הציבוריים חלה עלייה בתעסוקה בשיעור של 2 אחוזים, ובשירותי הבריאות ב־5 אחוזים.

מספר אישורי האבטלה גדל ב־35 אחוז במשך רבע שנה. תופעת „הסרבנות" ביציאה לעבודות מטעם שירות התעסוקה ירדה. המובטלים נעשו פחות בררנים.

השר קצב הבטיח תוספת של 25 מישרות לשם הקלת העומס בשירות התעסוקה.

בשירות התעסוקה מעריכים את מספר העובדים הזרים ב־8000, אך מכלל הרשעות נגד מפירי חוק נימנו 179 הרשעות על העסקת זרים. מתוך הזרים עובדים 1700 בהיתר, ביניהם 550 בתעשיית מתכת אלקטרוניקה ומחשבים, 500 בתיירות, בתוכם 100 טבחים, 230 היתרים ניתנו למפעלים סיעודיים, כולל אחיות מוסמכות, לטיפולים ספציפיים.

תכשיטים ב־70 אלף דולר נשדדו מחנות בתל־אביב

תכשיטים בשווי של 70 אלף דולר נשדדו אמש מחנות ברחוב אלנבי 87 בתל־אביב.

שני שודדים רעולי פנים בכובעי צמר עם חורים לעיניים וחמושים באקדחים, ארבו בשעות הערב ליד חנות הממוקמת בחצר פנימית שבבניין מפעלים. הם המתינו עד שאחר העובדים יצא לביתו סמוך לשעת הנעילה של החנות, וכאשר נפתחה הדלת חדרו פנימה כשהם מנופפים באקדחים.

בחנות היו אותה שעה הבעלים וכן אחד השותפים, דוד אתגר. השודדים אמרו, כי מי שיצעק לעזרה יפתחו עליו באש.

השודדים כפתו שניים משותפי החנות בחבלים, ולאחר מכן נטלו את מפתחות הכספת שהיו על השולחן במשרד, וגנבו ממנה תכשיטים מגוונים בשווי של כ־70 אלף דולר.

השודדים היתרו בנוכחים כי לא ינסו לדלוק אחריהם. לאחר מכן ניתקו את זרם החשמל במקום ואף נעלו את החנות מבחוץ, כשהם נוטלים את המפתחות עימהם.

לאחר שהשודדים נמלטו עם השלל הצליחו בעלי החנות להשתחרר ולהזעיק משטרה. השוטרים לא יכלו להיכנס לחנות הנעולה, ולפיכך הוזמנו למקום הכבאים אשר פרצו את הדלת.

עם קבלת דיווח ערכה המשטרה סריקות אולם השודדים הספיקו להימלט. בודקים אפשרות, כי השודדים הסתלקו במכונית שהמתינה להם בקירבת מקום ובה היה שודד נוסף. (עתים)

**השומר הצעיר
כפר מנחם
ינואר 1986**

בעוד 30 יום תיפתח הוועידה ה־14 של הקיבוץ הארצי בכפר מנחם.

ישיבת מזכירות הקיבוץ הארצי האחרונה דנה בהצעות שהוגשו על־ידי צוות ההיגוי ומזכירות ח"צ ארצית. ההצעות תועברנה השבוע לקיבוצים לקראת הדיון בוועד הפועל שיתקיים בגבעת חביבה ב־5.1.86

לפניכם עדכון על ההכנות בקיבוצים וברחבי התנועה. ברוב הקיבוצים (מעל 65 קיבוצים) ישנם צוותים העוסקים בהכנות לוועידה. במספר קיבוצים כבר נקבעו פותחים בדיונים והצוותי הווידאו של קיבוצים רבים מפיקים תכניות לשימוש ביתי ולשימוש של קיבוצים נוספים.

עד כה נערכו כנסי הכנות בפורומים הבאים:
א. כנס עובדים סוציאליים.
ב. כנס פעילי הקיבוץ הארצי במפ"ם, השילוב האזורי, נעמת, צוותא, נעורים ועוד.
ג. כנס צעירים – חי"ץ הקיבוץ הארצי ומזכירות חח"ץ.
ד. כנס של תקשורת פנימית – רכזי עלונים וצוותי וידאו.
ה. כנס פעילי הקיבוץ הארצי עם מזכירות הקיבוץ הארצי.
ו. כנס רכזי תרבות בקיבוצים.
ז. דיון עם ההנהגה הראשית.
ח. דיון במסגרת ישיבות מחלקות הקיבוץ הארצי – חינוך – חברה, כלכלה.
ט. חבורת הרעיונות בג"ת – שלושה מפגשים.
י. הכנות מנחים באזורים השונים (לא בכולם).
י"א. חוגי מזכירות אזוריים. מוסדות החינוך בהנחיית מדור המוסדות מעבירים שבוע על נושא – מאבק על ישראל דמוקרטית בהקשר לוועידה ולמועצת השומר הצעיר המתקיימת בפברואר באותו הנושא.

מטה הוועידה

החבר, הקיבוץ, התנועה, המאבק על ישראל דמוקרטית

הממשלה מוכנה לחדש המו"מ עם העל־יסודיים

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

ראש הממשלה, שמעון פרס, השיב ליו"ר ארגון המורים העל־יסודיים, שושנה בייר, כי הממשלה מוכנה לקיים עם המורים דיונים על מכלול הנושאים שהעלו.

במרכז מכתבה של שושנה בייר עומדת התביעה לפצות את המורים על השחיקה בשכרם, העולה על השחיקה בשכרם של שכירים אחרים במשק בשיעור של 11 אחוז. פרס מביע תקווה, כי הממשלה והמורים יגיעו להבנה ולהסכמה.

כתבנו מזכיר כי ארגון המורים נוקט עיצומים והזהיר את שר־החינוך, כי אם לא ייפתח מו"מ תוך ימים אחדים עלולות בחינות הבגרות לעמוד בסכנה.

פרס גבריאל שטרן הוענק לשמואל טולידנו

מאת יצחק שור, כתב „על המשמר"

הפרס ע"ש גבריאל שטרן לקידום ההבנה והדו־קיום בין בני דתות ועמים החיים בישראל הוענק אתמול לשמואל טולידנו, בזכות סידרת מאמריו בעיתונות והופעותיו ברדיו ובטלוויזיה בעברית ובערבית.

הטקס נערך בבית הקונפדרציה הציונית בהשתתפות בני משפחתו של טולידנו, פעילי מפ"ם בבירה ובראשם ויקטור וגרטי שם־טוב, ח"כ מוחמד ותד, השר גדעון פת וידידים.

הפרס ניתן בידי האגודה להבנה בין־דתית בישראל, המכון ללימודים ערביים בגבעת־חביבה ומרכז מרטין בובר של האוניברסיטה העברית, לציון זכרו של גבריאל שטרן, אשר שימש שנים רבות ככתב מדיני של „על המשמר" וקודם לכן כמזכירו של מרטין בובר.

ועדת הפרס מצאה, כי ש. טולידנו תרם תרומה משמעותית להבנת עניין הדו־קיום היהודי־ערבי בציבוריות היהודית והערבית.

חתן הפרס, שמואל טולידנו, סיפר, כי בשנתיים האחרונות הוא נע ונד בין בתי־ספר על־יסודיים, מחנות צה"ל ובסיסי משטרה. בהרצאותיו הוא נתקל בתופעות קשות של בורות, גישה פשטנית וחרדות.

בני המושבים מבקשים להיות „ראש גדול" בצה"ל

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

כ־90 אחוז מבני תנועת המושבים שהתגייסו בעת האחרונה לשירות בצה"ל הודיעו על נכונותם להתנדב ליחידות שדה מובחרות ולצאת בהמשך לקורס קצינים. כך, התברר מבדיקה שנערכה בקרב מחזורי הגיוס של אוגוסט ונובמבר.

דליה אברהם, רכזת ועדת הבטחון בתנועת המושבים, מסרה, כי נתונים זהים התקבלו גם בקרב המועמדים לשירות בטחוני בכיתות י"א־י"ב, המצויים כבר בתהליכי גיוס.

מזכירי תנועת המושבים ערכו השבוע סיור בבסיסי הטירונים של הצנחנים ו„גולני". הם נפגשו עם טירונים מהמושבים והביעו בפניהם את ציפיות התנועה. „כל מי שאינו מתכנן לעצמו קריירה צבאית אנו דורשים ממנו שבמהלך שירותו יגיע לפחות לרמת מפקד פלוגה", אמר יוחנן דניאל, מזכיר התנועה.

במהלך הסיור ביקרו נציגי התנועה גם בכלא הצבאי במגידו, שם נפגשו עם אסירים בני מושבים. לדברי דליה אברהם, מרבית בני המושבים האסורים נשפטו על עבירות של נפקדות או עריקה משירות בשל חוסר התאמה למסגרת ובשל בעיות משקיות משפחתיות הנובעות ממצוקת המושבים.

הקיבוץ הארצי ● השומר הצעיר ● הווע"מ

ישיבת הוועד־הפועל
תתקיים ביום ראשון 5.1.86
משעה 8.30 ועד שעות הערב
סדר־היום:
הצעות החלטה לוועידה ה־14
א. המאבק על ישראל דמוקרטית
ב. החבר, הקיבוץ והתנועה
ג. המבנה הארגוני של הקיבוץ הארצי
הצעות החלטה יישלחו בהקדם / החוברת הביתה מובטחת
מזכירות הקיבוץ הארצי

קיבוץ כרמים
מודיע על שינוי במספרי הטלפון החל מיום ה־24.12.85

מוסך	057-917311
ריכוז משק	057-917312
בית ילדים	057-917313
מזכירות טכנית	057-917317
הנהלת חשבונות	057-917546
טלפון לקבלת הודעות	057-917315

המשביר המרכזי
אגודה שיתופית ארצית לאספקה בע"מ
לרגל ספירת המלאי יהיו המחסנים בכל סניפי
המשביר המרכזי
סגורים
ביום ראשון ושני – 30 ו־31 בדצמבר 1984
המשרדים יהיו פתוחים כרגיל
הנהלת המשביר המרכזי

מיטראן הגיע לקהיר — מציע יוזמת שלום ללא אש"ף

הביקור קשור באולטימאטום שנתן מובארק לערפאת — להכיר בישראל או לפרוש מהמו"מ ● מובארק מעוניין לחדש יוזמת השלום כל עוד פרס ר"מ

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס — ביקורו המסתורי של הנשיא מיטראן בקהיר בחג המולד, מעורר בפריס שמועות על יוזמת שלום חדשה ללא אש"ף.

הנשיא מיטראן יצא ביום שני בערב למצרים, והאליזה מסרב למסור פרטים כלשהם של מטרות הביקור הפתאומי, המוגדר כפרטי, אצל „ידידו מובארק".

אולטימאטום לערפאת

הנשיא המצרי חזר אתמול בראיון לעיתון „לה מונד" על האולטימאטום שהציג לערפאת, להכיר תוך חודש בישראל — ולא יוותרו עליו.

הצרפתים קושרים את ביקור מיטראן באולטימאטום זה וכהכנת פורום בינלאומי להסדר במזרח התיכון.

לפי כתב רדיו צרפת, דיווח מובארק למיטראן על התקדמות בפתרון הבעיות עם ישראל. מובארק חפץ לנצל יישוב הסיכסוכים עם ישראל, כדי לחדש את תהליך השלום כל עוד שמעון פרס ראש־ממשלה.

הוא איבד את סבלנותו כלפי ערפאת, אשר תמורת תמיכת מצרים באש"ף, ביקש ממנו לתת לו ארכה של חודש להכיר בהחלטה 242.

אך החודש כבר עבר מזמן. המצרים והצרפתים סבורים, כי חבל על כל רגע העובר עתה, בשעה שהפיקוד על ממשלת ישראל בידי מתונים.

בית־לחם. — „אווירה חדשה של שלום שוררת במזה"ת" – אמר ראש הממשלה, שמעון פרס, בקבלת פנים שנערכה לרגל חג המולד על־ידי ראש עיריית בית־לחם, אליאס פרג'. פרס חזר והדגיש בדבריו, כי „יש ללמוד לשאוף אווירה זו". אך „הכל תלוי עתה בירדן". בקבלת הפנים השנתית לרגל חג המולד השתתפו גם שר־הבטחון יצחק רבין ונציגי מימשל אחרים. (צילום: ברוטמאן)

הסכם

(המשך מעמוד ראשון)

סיעוד. בבתי חולים סיעודיים מאושפזים 6000 קשישים ועוד אלף ממתינים לפתרון דחוף. המוסד לביטוח לאומי גובה מכל אזרח 0.2 אחוזים ממשכורתו מדי חודש.

ענף ביטוח זה מכניס לביטוח הלאומי מדי שנה 22.5 מיליון דולר. ועד בראשות פרופ' קלמן מן המליצה להקדיש רבע מן הסכום לפיתוח שירותים והיתר — לגימלאות אישיות, כדי שכל משפחה תוכל להחליט אם היא מבקשת להקדיש את דמי הביטוח שתקבל להחזקת מטפלת בית, לניקיון, לארוחות חמות או לשרותים אישיים שונים. בוועדת מן הושגה הסכמה כי הכספים יבואו כתוספת לתקציבים הרגילים, אך לא יחליפו אותם. נציג האוצר בוועדת מן התנגד למתן גימלאות בכסף, ואם כן — הרי שיש לתיתם לנזקקים בלבד.

דחייה ב־30 חודש

לפי מידע המצוי בידי חה"כ צבן החליטו שרי האוצר והרווחה לא לשלם את הגימלאות האישיות לקשישים, אף כי אלה הם כספי ביטוח. תשלום הגימלאות יידחה ל־30 חודשים. לאחר מכן יקבלו הקשישים שירותים, אך ספק אם יקבלו גימלאות. בדיון בכנסת הזהיר שר־הרווחה משה קצב את הח"כים מפני ציפיות מוגזמות בחוק ביטוח הסיעוד. בדיון אחר אמר שהוא מתלבט מהו גבול הוויתור שעליו ללכת עליו. עלינו לבחור, אמר השר, בין סחבת מתמשכת מול ויתורים שעלולים לרוקן את החוק מכל תוכן.

גיוס כללי

(המשך מעמוד ראשון)

מעוניינים הפיצו שמועות כי הצעת החוק לא תועלה „בשל היעדר רוב". אבל יו"ר סיעת המערך רפי אדרי לא נפל בפח, אלא הודיע חד־משמעית לכל ח"כי המערך כי הם חייבים לבוא ולהצביע נגד. מחובת ההצבעה נגד הצעת החוק שוחרר רק הרב מנחם הכהן. הליכוד, לעומת זאת, מגייס את חבריו להצבעה בעד הצעת החוק, אך לפחות 5 ח"כים ליברליים אמורים להצביע נגדו, להיעדר או להימנע.

בהצבעה הקודמת, לפני כחצי שנה נפלה הצעת החוק „מיהו יהודי" בהפרש של 20 קולות

מימצאים חמורים בדו"ח

(המשך מעמוד ראשון)

גונדר ניר. מפקד כלא מעשיהו, הגישה את המלצותיה בשלושה תחומים עיקריים: המלצות המתייחסות לליקויים בעבודת המטה בשירות בתי הסוהר הנוגעות למקרהו של האסיר גור. המלצות המתייחסות לשיקול דעת מוטעה של מנהל בית הסוהר „איילון" ושל מספר קציני מטה של הכלא ושל שירות בתי הסוהר, והמלצות המתייחסות לאי־קיום קפדני של פקודות והוראות קבע של שירות בתי־הסוהר.

פולק יתפטר?

פקודות אלה קובעות כי עבודתו של אסיר שאיננו בסבב חופשות רגילות, מחוץ לכותלי בית הסוהר תהיה רק באבטחה צמודה. מקור בכיר בשירות בתי־הסוהר אמר אתמול כי הוא סבור שפולק יגיש בקרוב התפטרותו מניהול הכלא.

כתב „על המשמר" היה אתמול הראשון שמסר למפקד כלא איילון על מימצאי ועדת החקירה המורות על אחריותו ואשמתו להעסקתו של גור מחוץ לכלא. הוא השיב לכתבנו כי אין הוא מופתע מן המימצאים וכי אין הם מגלים את אמריקה.

אווירה קשה

אמש נועד מפקד הכלא לשיחה בארבע עיניים עם גונדר רפי סוויסה. בשירות בתי הסוהר שררה אתמול אווירה קשה מאוד. „קשה לספוג ביקורת כשאתה מאמין בדרכך. צריך לזכור שטועה רק מי שעושה. בשביל לא לטעות ולהבטיח את הכיסא התם אפשר פשוט לפתח אימפוטנציה מקצועית. דבר שפולק לא עשה" — אמר מקור בכיר בשירות בתי־הסוהר.

דובר שירות בתי הסוהר שמעון מלכה אמר כי הדו"ח קשה ופוגע בכל המערכת אולם אין ברירה אלא לקבלו בשלמותו.

פולק — קצין מצטיין

קצינים בכירים בשירות אמרו כי יוסי פולק נחשב לקצין מצטיין בשירות בתי־הסוהר והיה בין מעצבי דמותו של השירות וכי הם מקווים שתמיכתו של גונדר רפי סוויסה במנהל הכלא תימשך.

כתבנו מוסר כי בעקבות דו"ח הוועדה ייתכן ומספר קצינים בשירות בתי הסוהר יועמדו לדין משמעתי. שר־המשטרה חיים בר לב אמר אתמול בראיון ל„ערב חדש" כי אסור היה למפקד הכלא להחליט החלטה המאפשרת לאסיר העולם צבי גור לעבוד ללא כל השגחה. השר אמר עוד כי הקצינים הולכו שולל אחר צבי גור וחשבו שלא היו לו כוונות לברוח וכי לא הקפידו על הוראות הקבע, אמר השר. שר המשטרה הוסיף כי הוא מקווה שלאחר המקרה הנוכחי ישובו בשירות בתי־הסוהר לעבודת מטה נכונה.

חיפושים באיזור רחובות

המשטרה ממשיכה זה היום החמישי בחיפושיה אחר צבי גור. אתמול התמקדו החיפושים בעיקר באיזור רחובות והשפלה. כוח של 500 שוטרים ואנשי משמר הגבול עסק כל שעות הלילה והבוקר בחיפושים נרחבים באיזור ביה"ח קפלן ברחובות ובשכונת חבצלת על גבולה המערבי של העיר, באיזור מזכרת בתיה.

המשטרה מעריכה כי צבי גור אכן נמצא באיזור רחובות זאת לאחר שאימתה במעט בוודאות את עדויותיהם של כמה אזרחים שטענו כי ראו אותו וזיהו אותו בוודאות.

מפקד מחוז השפלה ניצב אנוש גבעתי, ומפקד המרחב ניצ"מ אסף חפץ פיקדו על המצוד ולאחר 12 שעות פורק המפ"ק ברחובות והכוחות שבו לפעילות שיגרתית מתוגברת.

משחטות העופות יושבתו לימה

מאת כתבנו לענייני עבודה

כל המשחטות בארץ יושבתו מחר לימה במחאה על אי־הענות הממשלה לתביעת הסתדרות פועלי המזון להעביר חלק מהסובסידיות לעופות הקפואים, ולמנוע בכך פיטורי מאות עובדים.

מזכיר הסתדרות פועלי המזון משה כהן־סבן אמר אמש כי מאות עובדים כבר פוטרו מן המשחטות הנמצאות באזורי הפיתוח. עוד נמסר כי לאחרונה הונהג במשחטות שבוע עבודה מקוצר בן 4 ימים.

● מזכירות הסתדרות עובדי המדינה, אשר התכנסה אתמול בירושלים החליטה לפתוח במאבק נוכח הפגיעה המתמשכת בשכר ובגימלה של עובדי המדינה.

פרס לא פצה פיו

(המשך מעמוד ראשון)

בקואליציה.

שאלות דומות הצגתי ליו"ר סיעת המערך רפי אדרי. הוא התבונן בי במבט מלא רחמים, כאילו אינני מבין את כללי המשחק: „נו, באמת, אתה חושב שיקרה משהו?"

מצב אבסורדי

מי שלקח את אגו"י ברצינות היה חה"כ דוד ליבאי, שהוא פרופ' למשפטים. הוא מיהר להגיש לסיעת המערך חוות דעת משפטית, האומרת כי „זהו מצב משפטי אבסורדי, המחייב תיקון בחוק". חוק המעבר 1949 אוסר רק על סיעה שיש לה נציג בממשלה, להצביע בעד הצעת אי־האמון. אין איסור כזה חל על סיעה שהיא חברה בקואליציה ואין לה שר בממשלה. גם ההסכם הקואליציוני איננו אוסר על אגו"י להצביע אי־אמון, משום שהסיכום איננו דן בסוגייה זו כלל. הדרך החוקית היחידה העומדת לפני ראש־הממשלה היא להתפטר, ובכך לגרום להתפטרות הממשלה. לפיכך הגיש חה"כ ליבאי למערך הצעת תיקון לחוק: אם סיעה קואליציונית מציעה אי־אמון בממשלה ייראו אותה כפורשת מן הקואליציה.

קו־אופוזיציה

דברים ברוח דומה טענו גם אנשי ר"ץ. הם כתבו לרה"מ, ששתיקתו נוכח מעשי אגו"י מהווה חריגה מכל נורמה. כתמיד, נוהגות המפלגות משני העולמות — הן נמצאות בקואליציה ונוהגות כאופוזיציה. ח"כ שבח וייס הגדיר זאת כ„קו־אופוזיציה".

השר גד יעקובי וסיעת „שינוי" קראו לראש־הממשלה להסיק מסקנות כלפי אגו"י.

צלצול מהיר

אורי זקס, ארכיטקט

גינדי בונה „סלאמס" בתחפושת

מסתבר, שמלבד המעשים הפליליים שלו, אחראי גינדי לכמה מחדלים ארכיטקטוניים. כמי שעבד עם גינדי ומכיר את הנושא מקרוב — איך הוא היה בונה?

— גינדי הוא תופעה. במדינה, שאין בה תרבות דיור אחידה מאחר שתושביה באו עם הרגלי דיור שונים ומשונים, הצליח גינדי ליצור סופר תת־רמה של תרבות דיור. הוא גילה, שלישראלי המצוי לא איכפת שהוא לא יכול להתגלח בנוחיות באמבטיה. אבל חשוב לו שיהיה בדירה סלון גדול. כשאמרתי לו, שהמטבח הוא לא מטבח והשירותים אינם שירותים, אז הוא אמר: תעזוב את זה. גם ברמת־השרון יש פריירים. העיקר, שיש להם ארבעה חדרים. אנשים קנו בשמחה דירות דו־מפלסיות, בלי להבין, שבעצם הן אינן נוחות; עם, למשל, חדרי ארונות, שיכלו לאפסן בהם מעט מאוד — אך העיקר, שישנם חדרי ארונות. קחי, למשל, את „פואבלו אספניול". עשו שם חזית מצועצעת ומהודרת, אבל הדירות לא פונקציונאליות. אנשים קנו „חלום", שלא התאים להם בכלל.

אז איך ניתן להסביר את סוד קסמו של גינדי?

— הוא פשוט פרט על נימי הסנוביזם של הישראלי המתעשר, הנובו־ריש של אחרי מלחמת־ששת־הימים. שהוקסם מן השיש בסלון ושני המפלסים, ולא הבין שצריך גם להיכנס למטבח ולשירותים ולחיות בחדרים האחרים של הדירה. אנשים הוקסמו מן התיכנון, שהיה שונה כל־כך מן התיכנון הסטנדרטי של משרד השיכון — ורק מאוחר יותר גילו, שהדירות שהם גרים בהן, אינן נוחות ואינן מתאימות לצרכיהם.

ומה באשר להיבט הסביבתי?

גינדי לא ידע מה זה. הוא התחיל כמתווך, התקדם יפה, והמשיך ברכישת מגרשים ובניית בתים, בלי להבין מה הקשר בין תוכנית ובין חזית של בניין. כדי לחסוך בהוצאות נמנע מהעסקת אנשים מקצועיים, ובעניין זה הוא אינו היחיד. התוצאה — ראשון־לציון, חולון, רמת־גן וערים אחרות, שהן דוגמה מובהקת למה שקורה כשאין תיכנון ארכיטקטוני. גם איכות הבנייה אינה מבוקרת.

התוצאה — הבתים שנבנו בכל־כך הרבה פאר, עלולים, בתוך כמה שנים, להיראות כמו סלאמס.

אתי רונאל

כוננות בבסיסי אש"ף

(המשך מעמוד ראשון)

אבו רג'איי, נציג אש"ף בחרטום אמר כי „כוחות אש"ף בסודאן הועמדו בכוננות כיוון שאנו מצפים להתקפה עויינת". כתבנו לענייני המזרח התיכון מוסיף כי מלבד סודאן יש גם בתימן, השוכנת אף היא לחוף ים סוף, בסיסי אש"ף. לאחרונה נמסר ע"י העתון „אל קודס", היוצא לאור במזרח ירושלים, כי טייס פלשתינאי, שמוצאו מטול־כרם נהרג כאשר הטיס בתימן מטוס קרב מדגם מיג 21.

ממקורות מערביים נמסר כי באי קמראן שלחופי תימן נמצאת היחידה הימית של ארגון הפת"ח לשם הועברה לאחר עזיבת ביירות.

כן נמסר בשבועון הפלשתיני „סאות אל כילאר", כי בתימן נמצאים מחנות אימונים פלשתינים, ורק לאחרונה התקיים שם מצעד צבאי גדול בנוכחות יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת.

יחידה להחזרה בתשובה פועלת ברבנות הצבאית

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

פרופ' רן מלר, שבנו הוחזר בתשובה וניתק מגע עם משפחתו, אמר אתמול בוועדה משותפת חינוך — חוץ־ובטחון, כי במסגרת הרבנות הצבאית פועלת יחידה להחזרת חיילים בתשובה. בראש היחידה עומד סא"ל אבשלום קציר. פרופ' מלר מסר לוועדה את צילום מכתבו של סא"ל קציר, המאשר, כי הוא „מדריך בעלי תשובה". המכתב נשלח מצה"ל כשעל המעטפה מופיעה חותמת עם מספר אישי של „סא"ל קציר אבשלום".

פרוצים לאנשי חב"ד

פרופ' מלר מכהן כחבר העמותה של משפחות הנפגעים על ידי החזרה בתשובה. לדבריו החל תהליך החזרת בנו, עופר, בתשובה בעת שירותו בצה"ל. הוא שאל את אלוף גד נבון, הרב הראשי לצה"ל, כיצד הרשה צה"ל לאנשים זרים להיכנס למחנות צבאיים. לדברי פרופ' מלר פרוצים המחנות שביניהם סוריים ביותר, לנציגי הרבי מליובאביץ'. אני רואה אותך, אלוף גד נבון, אחראי אישית להפיכת בני לקיצוני חרדי ולהרס המשפחה שלנו — אמר פרופ' מלר. לדבריו אסור לאפשר לחיילים בצה"ל לבקר בישיבות, לנסוע לכפר חב"ד, לטייל בבתי־כנסת ולהאזין להרצאות רב צבאי בנושאי דת. חסידי חב"ד אינם ציונים אינם משרתים בצה"ל ומקורות הם מקבלים מהרבי היושב בגולה, ולא מצה"ל. הוא תבע לחסל מייד את יחידת החזרה בתשובה. צה"ל צריך להישאר צבא הגנה טהור מכל כוונה פוליטית או דתית ומשוחרר מכל פעולה מסיונרית אמר פרופ' מלר.

הדבר יופסק

על דבריו השיב לו אלוף נבון, כי לא יימצא בצה"ל רב צבאי שיטיף נגד הציונות. ואם יימצא — הוא יסולק. אלוף אכ"א מתן וילנאי אמר שתנועת החזרה בתשובה ניצלה את התמימות. גורמים שונים ניצלו זאת, ואנו נפסיק את הדבר.

עם יוסקה הרמן והמשפחה

משתתפים באבלכם במות האמא־והסבתא

אלמן דבורה

ההלוויה תתקיים ביום חמישי 26.12.85 בשעה 11 לפנה"צ בבית־הקברות הישן בחיפה

המשפחה ובית ברעם

„המשמר" עתון יומי
على الهمشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex. 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102-121, טל' 225125-6. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' מכנור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

רוב הח"כים הדתיים נעדרו מהאי־אמון של אגודת־ישראל

6 הצביעו בעד — א. שפירא, פרוש, ורדיגר, כהנא, שפט וולדמן ● ורדיגר ופרוש הוצאו מהאולם ● גרנות: יש להפריד את הדת מהמדינה

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

רק שישה ח"כים דתיים תמכו אתמול בהצעת האי־אמון של אגו"י בממשלה, על רקע הפרשה המורמונית.

ברוב קולות גדול של הליכוד, המערך ושינוי, הורדה ההצעה מעל סדר־יומה של הכנסת. מפ"ם, ר"ץ, חד"ש והמתקדמת, יחד עם גאולה כהן (התחיה), נמנעו מהצבעה. מרבית הסיעות והח"כים הדתיים נעדרו מההצבעה.

בעד האי־אמון הצביעו שני ח"כי אגו"י, שפירא ופרוש, אברהם ורדיגר (מורשה), כהנא (כ"ך), ושני הח"כים הדתיים של התחיה, גרשון שפט ואליעזר ולדמן. המפד"ל, ש"ס, הח"כ השני של מורשה, חיים דרוקמן, ואהרון אבוחצירא, נעדרו מההצבעה.

הרחקה „רצויה"

במהלך האי־אמון הוציא יו"ר הישיבה, אהרון נחמיאס, שני ח"כים דתיים, ורדיגר ופרוש, לאחר שקרא אותם שלוש פעמים לסדר. השניים עזבו את מקומותיהם במליאה, שבעי־רצון, שכן ההרחקה תעלה את יוקרתם במחנה החרדי.

את האי־אמון נימק, בשם אגו"י, אברהם שפירא, תוך ציטוט מדבריו של ד"ר בן־גל, חבר מפ"ם, טען הרוכה, כי לא ייתכן שהמדינה היהודית תהיה מוקד לפעילות מסיונרית של המורמונים. „בעיית המסיון המורמוני היא לא בעייה דתית בלבד. היא בעייה קיומית לעם היהודי כולו. המורמונים בונים בארץ מרכז שמד ועבודה זרה, בדיוק מול הר־הבית, תחת איצטלה אקדמאית. הציבור החילוני צריך לחשוש מאוד מהם", אמר שפירא.

שחל מתחמם

שר האנרגיה, משה שחל (מערך), השיב לאי־אמון בשם הממשלה. כהרגלו, הוא ניסה להתנגח ולהתחכם עם אגו"י. דבריו לוו בקריאות־ביניים לרוב, מכל ספסלי הבית. בראשית דבריו ציין שחל, כי האי־אמון איננו מוגש נגד הממשלה הנכונה וגם לא בעיתוי הנכון. הוא הזכיר, כי את ההחלטה על בניית האוניברסיטה המורמונית קיבלו ממשלות הליכוד, וכי אגו"י הייתה שותפה לאותה קואליציה.

שחל הפתיע כשסיפר, כי ההתנגדות היחידה להקמת האוניברסיטה הייתה של המועצה לארץ־ישראל יפה. לדבריו, האוניברסיטה המורמונית פועלת בארץ 20 שנה, בקיבוץ רמת־רחל, ועד כה נרשם מקרה אחד בלבד, של יהודי מארה"ב, שהמיר דתו לכנסייה זו. המורמונים התחייבו בכתב שלא יעסקו בפעילות מסיונרית בארץ.

שחל הדגיש, כי הממשלה הנוכחית תתנגד בתוקף לכל נסיון, אם ייעשה, של האוניברסיטה החדשה, לעקוף התחייבות זו. הוא הציע לאגו"י להמתין להחלטות ועדת השרים החדשה לנושא המורמוני. בוועדה זו יטלו חלק ד"ר בורג (יו"ר), יצחק מודעי, יוסף שפירא, יצחק נבון, משה נסים, אמנון רובינשטיין ושחל עצמו.

אנו נדאג לעצמנו

עם תום דברי התשובה של שר האנרגיה ולפני ההצבעה, נמסרה רשות התגובה לכל סיעות הכנסת. מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, אמר, כי האי־אמון הוא ביטוי סימפטומטי, ליקוי המאורות בסדרי המימשל בישראל. הרבי מגור הוא המושך בחוטים, והוא הקובע אם יהיה אי־אמון בממשלה ואם לא. לאנומליה זו יש גם פנים הפוכות, כשח"כים חילונים קובעים בעניינים הנוגעים לדת. הפתרון היחיד למצב זה הוא הפרדת הדת מהמדינה. בהתייחסו לדברי שפירא, כי הוא בא לגאול את החילונים מאימת השמד של המורמונים, העיר גרנות: „לא מדובשכם ולא מעוקצכם. אנחנו נדאג לעצמנו ואתם לעצמכם".

מזכ"ל מפ"ם טען, כי שחל, בהופעתו, כיסה על קנונייה, הצעת אי־האמון תיכשל, הממשלה לא תיפול וסיעת אגו"י תישאר בקואליציה. „כששמעתי את שחל וראיתי את פני נציגי המפלגות הדתיות, שאת קלונם גילה ברבים, נפלה רוחי. חשבתי על המחיר שישולם כדי להשאירם בקואליציה", אמר גרנות.

סיעת מפ"ם, הדגיש גרנות, תימנע מההצבעה כמחאה נגד מגישי אי־האמון ונימוקיהם. ולא פחות מכך, כמחאה נגד הקואליציה מערך־ליכוד, המוכנה למחול על כבודה של הכנסת ועל כבודם של סדרי המימשל התקין בישראל.

משמינות ובועטות

שבח וייס (מערך), קרא לאגו"י שלא להפר את הסטטוס־קוו. „הרי אתם ממתינים עד בוא המשיח. צריך להיות לכם אורך־נשימה". חיים דרוקמן (מורשה), הציע לוועדת השרים המיוחדת למנוע את הקמת האוניברסיטה המורמונית. לדעתו, תמפעל זו לרצות את נשמותינו.

יוסי שריד (ר"ץ) אמר, כי ממשלת האחדות הלאומית הייתה צריכה להחזיר את המפלגות הדתיות לממדים האמיתיים שלהם. למרבה האפתעה והאכזבה, קרה בדיוק ההיפך — המפלגות הדתיות משמינות ובועטות. הוא הדגיש, כי סיעתו לא תצטרף לממשלה צרה של המערך אם הכפייה הדתית תונח בבסיסה.

„אלימות הדתיים עולה ויורדת לחיינו, אברכי ישיבות, מי שמשתמטים מן הצבא, נעשים פתאום לגיבורים גדולים ומתגייסים לסיירות בירושלים ולקומנדו בבני־ברק. כאילו לא די לנו בטרור הערבי, הולך ומתפשט טרור חרדי", אמר שריד.

מרדכי וירשובסקי (שינוי) תמה, מדוע היה צורך בהקמת ועדת שרים מיוחדת כשלכל ברור, כי הקמת האוניברסיטה היא עובדה מוגמרת. לדעת זבולון המר, מזכ"ל המפד"ל, יש לדבוק בממשלת האחדות הלאומית, על־אף אי־הנחת שהיא מנחילה מדי פעם לציבור הדתי־לאומי.

ח"כ אברהם שפירא מנמק את הצעת האי־אמון מעל דוכן הכנסת (צילום: רחמים ישראלי)

„חירות" החליטה לפתוח את המו"מ עם הליבראלים מחדש

מאת דורית גפן, כתבנו לענייני מפלגות

ועדת „התשעה" של תנועת החירות, אשר דנה בתהליכי האיחוד עם המפלגה הליבראלית, החליטה אתמול לפנות את השרים ארנס וקורפו לנהל מו"מ עם נציגי הליבראלים על האיחוד.

בישיבה אתמול שוב לא השתתף השר דוד לוי. יש לציין, כי הוא נעדר מכל הפגישות שהיו עד כה. בוועדת התשעה הוחלט אתמול לעשות לזירוז תהליכי האיחוד. אשר להסכם שנחתם בשעתו על־ידי השרים לוי ונסים, ואשר אושר על־ידי ועידת הליבראלים, נאמר, כי הוא יהווה טיוטה בלבד לקראת גיבוש הסכם איחוד סופי.

חלק פרשו

ב„חירות" יש הסתייגות מגודל הייצוג לליבראלים (36 אחוז), זאת לאחר שבינתיים כבר הוקצו תשעה אחוזים ל„לעם", אשר הצטרפה ל„חירות" לפני חודשים אחדים. כן מציינים ב„חירות", כי מאז חתימת ההסכם לוי־נסים, החליטו חלק מחברי המפלגה הליבראלית לפרוש ממנה.

הסתייגות נוספת ב„חירות" קשורה לשיריון הייצוג לליבראלים במשך שתי קדנציות. ב„חירות" טוענים, כי אין לשריין לליבראלים יותר מאשר קדנציה אחת.

חטיבת המפלגה הליבראלית בכנסת, תתכנס מחר לדון בהסתייגויות של „חירות". בליבראלים רואים בחומרה את הניסיון להתחיל מחדש את המו"מ על האיחוד, לאחר שכבר הושג הסכם על־ידי ועדת הארבעה של השרים ארנס, מודעי ונסים.

במפלגה הליבראלית יש המציעים, להודיע על הקמת חטיבה עצמאית בכנסת ולהפסיק את המו"מ עם „חירות", אם זו לא תאשר את ההסכם שכבר הושג.

שגיא לליבראלים

האלוף במילואים, יהושע שגיא, קיבל הצעה מהשר מודעי להיות מזכ"ל המפלגה הליבראלית. שגיא טרם נתן את תשובתו וככל הנראה ימסור אותה בימים הקרובים.

כתבתנו מציינת, כי לאחר שיחרורו מהצבא ניהל שגיא מגעים עם תנועת „התחיה", אשר נסתיימו, בסופו־של־דבר, בלא־כלום.

● מועצת הביטחון תתכנס ביום ב' לדון בתלונות לסוטו על „תוקפנות מזויינת בלתי־מוצדקת" מצד דרום־אפריקה, אשר במהלכה נהרגו תשעה בני־אדם במסרו הבירה.

סיכוי לדחייה נוספת של ועידת „חירות"

מאת דורית גפן, כתבנו לענייני מפלגות

בוועדה המכינה של ועידת „חירות", התגבשה הצעה לדחות את מועד הועידה מחודש פברואר לתקופה של עוד שישה חודשים בערך.

ההצעה הועלתה לאחר שיושב־ראש ועדת הבחירות, אלחנן ויניצקי, הודיע, כי מסיבות טכניות הקשורות בספר הבוחרים של המפלגה, לא יהיה ניתן לקיים את הועידה בחודש פברואר.

נראה, כי בהצעת הדחייה עשויים לתמוך אנשי מחנה שמיר וכן רוב שרי תנועת החירות, שעדיין לא ברורה עמדתם של השרים לוי ושמיר אך נודע, כי ייתכן מאוד שהשר שרון יסכים גם הוא לדחייה.

כתבתנו מציינת, כי ב„חירות" אמרו אתמול מקורבי השר לוי, שהצעה לדחות את הועידה לאחר שכבר שבע שנים לא התקיימה ועידה בתנועת החירות, היא עוד נסיון למנוע בהליכים הדמוקרטיים של המפלגה.

צ'ק בל"ל מספר 5000848 על סך 20,000,000 שקלים לפקודת יונה גבאי לתאריך 31.12.85

כל מי שמקבל צ'ק זה שם את כספו על קרן הצבי

קיסר דחה תביעת מפ"ם לחבר ועדה־מרכזת נוסף

מאת כתבנו לענייני הסתדרות

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, מסר אמש, בישיבת סיעת „העבודה" בוועד־הפועל, כי איים להציג ב־29 לחודש את הוועדה המרכזת החדשה ללא אנשי מפ"ם, משום תביעתה לחבר נוסף, על ששת נבחריה. הוועדה המרכזת, על פיו, תמנה 38 איש ולחטיבות יח"ד ואומ"ץ וכן להסתדרות המורים, לא יהיה בה ייצוג.

קיסר הודיע שבכוונתו להקים ועדות־משנה, בדומה לקיים בכנסת, כגון: ועדת מיסים, ועדה מיוחדת לענייני תעסוקה וכן יחידה לתכנון חברתי־כלכלי. כתבנו מציין, כי תיתכן התנגדות לכך בקרב מחזיקי התיקים בוועדה המרכזת, משום שוועדות אלה מהוות דרך אלגנטית לעקוף אותם.

בנוסף לנציגים מטעם מיפלגת העבודה ומפ"ם, יתווסף נציג מטעם הל"ע. כן שרירה וקיימת התכנית לפצל את האגף לתרבות ולמנות בראש יחידת הנוער והספורט את איש המושבים, יעקב ישי. עוד מסר קיסר, כי בראש המחלקה לבטחון סוציאלי, יעמוד דב פלג; האגף לדמוקרטיה תעשייתית יימסר לרעיה רטיג ואפרים זילוני ימשיך להחזיק במחלקה לתחיקת עבודה. קיסר שיבח את פלג והחמיא לזילוני, אשר לדבריו, היטיב להשתלב באגף לאיגוד מקצועי.

עוד הודיע קיסר, כי בדעתו לגבש תקנון חדש לוועד־הפועל, אשר לפיו יוסקו מסקנות לגבי חבר אשר נעדר מישיבותיו. כתבנו מוסיף, כי על־פי הסכם עם המערך, רשאית הייתה מפ"ם לתבוע ייצוג נוסף, על־פי המספר הנוכחי של חברי הוועדה־המרכזת.

בכנסת — יצחק שור ומוטי בסוק

„חוק הגימלאות הוא שערורייתי"

„נכה צה"ל קיבל פחות מאחוז אחד מן הגימלה המגיעה לו לשנים 1976־1983. החוק הוא שערורייתי ומעוול. הוא מאפשר למדינה לשלוח יד לכיסם של הנפגעים, לעשוק מהם את זכויותיהם ולהותירם עם סכומים ממש זעומים, לאחר שהפיצוי המגיע להם נשחק לעפר" — אמר אתמול חה"כ יאיר צבן (מפ"ם), העומד בראש ועדת־משנה של הוועדה לביקורת, לטיפול בתלונות הציבור.

בדעת צבן להגיש הצעת־חוק פרטית, שתבטיח הצמדת הגימלאות למדד, עד ליום התשלום בפועל. החוק הנוכחי מצמיד את התשלומים לנכי צה"ל רק עד 24 חודש מיום התביעה לתשלום הגימלה.

לפני הוועדה הובא מקרה שנכה נפצע במילואים ב־1974 וזכה להכרה ב־1983. הוא קיבל 13,330 שקלים במקום 1,400,000 שקלים.

שרון נדרש למנוע יבוא ברזל

ועדת הכלכלה החליטה אתמול פה־אחד, לקרוא לשר־התעשייה והמסחר, אריאל שרון, לבטל לאלתר את רישיון יבוא הברזל, משום שחשיפת השוק ליבוא אינה גורמת להורדת מחיר אך יוצרת אבטלה.

יו"ר ועדת הכלכלה, אליהו שפייזר, הביע תמיהה על היעדר כל הידברות עם מפעל הפלדה טרם שהוצאו הרשיונות. „לא נעשה כל מיכרז וכל המהלך מעורר חשד להערפה פוליטית במתן רשיונות", אמר שפייזר.

הדים ל„פרשת קלרין" בכנסת

חה"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם), הניחה אתמול על שולחן הכנסת הצעת־חוק פרטית, לפיה תינתן לרוכשי דירות של חברות־בנייה, זכות קדימה ראשונה במקרה של פירוק או פשיטת־רגל מצד המוכר.

ההצעה לתיקון חוק המכר באה בעקבות „פרשת קלרין", כשרוכשים נותרו ללא כסף וללא דיור. בדעת שר־המשפטים להביא בשבוע הבא לוועדת החוקה חוק ומשפט, הצעת־חוק המכר, אשר תבטיח, כי דירה תיחשב כרכוש הקונה ברגע שקנה אותה ולא לאחר שגמר לשלם את המשכנתה. הצעת החוק מונחת זה שנה וחצי על שולחן הוועדה, ללא התקדמות.

ח"כ בראון (ר"ץ) דרש מן הממשלה להקפיא מייד את תוקף התשלומים של משתכני „קלרין".

1.3 מיליון דולר לטיפול ב„איידס"

תקציב השנה הבאה יכלול 1.3 מיליון דולר לשם טיפול במחלת האיידס — אמר אתמול שר הבריאות, מרדכי גור, בוועדת העבודה והרווחה. לדבריו, פניית אנשים לרופאים פרטיים מגדילה את ההוצאה הלאומית לבריאות ולא מקטינה אותו. אם יעביר האוצר עד סוף שנת הכספים 20 מיליון דולר לקופות החולים ויזרים כספים כסדר, ניתן יהיה לפתוח את שנת הכספים הבאה ברגל ימין.

מנכ"ל משרד־הבריאות, פרופ' רן מיכאלי, אמר, שהסיבסוד למזון תרופתי הסתכם ב־750 אלף דולר. מזון זה הינו תרופה שקופת־החולים איננה יכולה להתנער מחובתה לספקה. מדובר במזון תרופתי ל־3000 ילדים. משרד־הבריאות פנה ליועץ המשפטי לממשלה וביקש, כי היועץ יפסוק אם הגרעון של 30 מיליארד שקל בתקציב המשרד נובע מחריגות בתקציב או מאי־הזרמת כספים בידי האוצר. „אם לא יהיה כיסוי תקציבי לכל „סעיפי התקציב החסרים, ייאלץ משרד הבריאות לסגור בינואר את בתי־החולים" — אמר המנכ"ל.

חברת „הזורע" מודיעה:
לרגל ספירת המלאי
יהיו המחסנים במכונים
חיפה וברורים
סגורים
ביום ראשון ושני
30+31.12.85

סגן השר דקל, בצאתו מחקירתו השלישית ב„נעורים":

חקירה כזו יכולה להשפיע לרעה גם על אנשים בריאים

„אני מחזיק מעמד" — ציין דקל ● לא ברור אם תהיינה עוד „פגישות" או שעתה יעבור חומר החקירה ליועץ המשפטי ● אמבולנס עמד הכן

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

„שלומי בסדר גמור ואני מחזיק מעמד", אמר אתמול סגן שר־הביטחון, מיכאל דקל, בצאתו ממתקן המשטרה בנעורים בתום חקירתו השלישית במקום.

החקירה התרכזה בנושאים הקשורים להקמת יישובים ביהודה ושומרון, בתקופה בה כיהן מיכאל דקל כסגן שר־החקלאות. על־פי החשד, הוקמו היישובים על קרקעות גנובות וללא הסכמת בעליהן הערבים.

בתום חקירתו אתמול אמר סגן השר, כי חקירה כזו יכולה להשפיע לרעה גם על אנשים בריאים ולא רק על חולים. שלא כמו בפעמים הקודמות בהן נחקר סגן השר ארוכות, נמשכה אתמול החקירה רק כשעתיים וחצי, ובוצעה על־ידי תת־ניצב שמעון סביר, ראש היחידה לחקירת פשעים חמורים, וסגנו, ניצב־משנה אלכס איש־שלום.

השגחה רפואית

בכל עת החקירה, עמדו הכן, מחוץ לחדר החקירות, אמבולנס ורופא משטרתי, בשל מצב בריאותו של סגן השר, שעבר ניתוח לב־פתוח ונמצא תחת השגחה רפואית צמודה.

בתשובה לשאלת כתבים אם חקירתו הסתיימה, ענה סגן השר דקל, כי החקירה היא בשלבי סיום. כל חומר החקירה יועבר בקרוב ליועץ המשפטי לממשלה, כדי לקבוע אם סגן השר דקל נקי מחשדות או שיש מקום לבקש הסרת חסינותו כדי להעמידו לדין.

גם ציפורי התפטר מראשות מועצת המנהלים של המספנות

זו ההתפטרות הרביעית בשנתיים האחרונות ● מחאה על שהממשלה טרם החליטה לגבי עתיד המספנות ● החודש יפוטרו 200 עובדים ● 30 מיליון דולר חובות

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" בחיפה

ארבעה חודשים בלבד לאחר כניסתו לתפקיד, הודיע אתמול יו"ר מועצת המנהלים של „מספנות ישראל", מרדכי ציפורי, כי הוא מתפטר מתפקידו.

בכך ביקש ציפורי למחות על שהממשלה טרם קיבלה כל החלטה בדבר עתידה של המספנות, ההחלטה אשר תאפשר להפעילה באופן סדיר. ההתפטרות הוגשה שלשום לשר־התחבורה והאוצר. ציפורי הוא יושב־הראש הרביעי של דירקטוריון המספנות המגיש את התפטרותו בשנתיים האחרונות.

הבטחת משכורות

במסיבת עיתונאים שכינס אתמול בחיפה אמר ציפורי, כי קיבל עליו את התפקיד כשהוא מודע למצבה החמור של המספנות. אך הוצגו בפניו או נתונים שהצביעו על אפשרות לשקם את המפעל. ואולם, במהלך הזמן התחוור לו, שמצבן של המספנות מחמיר. הזמנות חדשות לייצור לא מתקבלות ואילו הוא נאלץ להשקיע את מירב זמנו במאבקים על הבטחת משכורות העובדים וניהול משא־ומתן לגבי פיטוריהם.

„איני רואה כל טעם בפיטורים אלה. אם היו מבטיחים עבודות למספנות, ניתן היה להבין את הצורך בקיצוץ, אבל איני מוכן לשמש כמקצץ התורן. ראיתי את תפקידי כבונה ולא כמקצץ — ולהערכתי ניתן לבנות", אמר ציפורי.

האוצר לא מאשר

הוא קבל על כך, שהממשלה מעכבת בעצמה את ביצוע החלטותיה־היא לגבי צמצום כוח האדם במספנות. לדבריו, הנחתה הממשלה את המספנות, לפטר עד סוף חודש זה כמאתיים עובדים ולהעמיד את מצבת כוח האדם של המספנה על 475. הוא ציין, כי ועדי העובדים וההנהלה הגיעו לידי הסכמה בדבר הקריטריונים לפיהם ישולמו פיצויי פיטורים ופרישה לעובדים. ואולם טבלה זו לא אושרה על־ידי האוצר, על־אף שקריטריונים אלו נמוכים מאלה שאישר האוצר בגל הפיטורים הקודם במספנות, לפני כחצי שנה.

במהלך מסיבת העיתונאים התברר, כי חובותיה של המספנות מסתכמים כיום בכ־30 מיליון דולר, בכלל זה חובות לממשלה ולקרנות הפנסיה וההשתלמות. במספנות ישראל לא התקבלה לאחרונה כל הזמנה חדשה לעבודה ולאור חובות המפעל לספקים, ספק אם יצליח המפעל לסיים בזמן את העבודות המתבצעות כעת.

אוולת־ייד

בתגובה להודעתו של ציפורי, התכנסו אתמול ועדי העובדים והפועלים של המספנות, לדיון בהמשך צעדיהם. והו־עם־זאת, תבעו אתמול יו"ר ועד העובדים, דוד גולדמן, ויו"ר ועד הפועלים של המספנות, חיים אמויאל, את פיטוריו של מנכ"ל המספנות מיכאל כהן. לדבריהם, נכשל כהן בניהולה של המספנות והוא האשם במצבן הנוכחי.

„מאז אוגוסט 1981", אמרו השניים, „לא השיג כהן כל עבודה למספנות ועסק רק בארגון מחדש. כעת חייב להיות לו האומץ להתפטר". הדוברים האשימו את הממשלה באוולת־ייד והזהירו, כי במידה ולא תהיה הזרמת כספים למפעל ייאלצו לסגור אותו. לדבריהם, ידוע להם כבר היום, כי עדיין לא גויס הכסף לתשלום משכורות חודש דצמבר.

קצב על הרוטציה: כיבוד הסכמים הוא ערך מקודש

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

„אילו הליכוד היה המפלגה הראשונה ברוטציה, היינו נותנים שיעור טוב בממלכתיות — אף אחד מאיתנו לא היה מדבר על הפרת הרוטציה. איש לא היה מעז. כי הליכוד מכבד הסכמים" — אמר אתמול השר משה קצב, בפגישה עם הכתבים לענייני מפלגות בתל־אביב.

הוא טען, כי כיבוד הסכמים צריך להיות ערך מקודש וקבל על כך שחברים בממשלה מדברים בגלוי שלא צריך לכבד את הסכם הרוטציה, דבר שלדעתו הינו פסול וצריך להוקיעו. הוא הוסיף, כי במערך יש חלק שחותרים להפלת הממשלה מסיבות שונות.

„אנשי הליכוד אינם פסולים"

בעניין אחר אמר השר קצב, כי המינויים הפוליטיים שעשה במשרדו אינם עולים על אלה שעשו שרים אחרים במערך. לדבריו, כל המינויים הם בהתאם לתקשיר וממילא אי־אפשר לטעון שהם פוליטיים ו„אנשי חירות והליכוד אינם פסולים לשום תפקיד".

בתשובה לשאלה אמר השר קצב, כי אין הוא מתכוון להקים שום מחנה בתוך תנועת החירות, מאחר ואינו מאמין במחנות, לא על בסיס אישי ולא על בסיס רעיוני. „לעולם לא אתן יד להקמת מחנה־קצב" — הרגיש.

עמדה אחידה

בעניין אחר, מתח השר קצב ביקורת על שרי המערך, אשר מגבשים עמדות לפני ישיבות הממשלה ובאים עם עמדה אחידה לדיונים, דבר הפוגע בתיפקוד של הממשלה.

על פרשת האיחוד עם הליבראלים אמר, כי לדעתו לא ייתכן שמשך האיחוד יתארך לשתי קדנציות ולדעתו, ב„חירות" יוכלו לגלות גמישות לגבי הייצוג של הליבראלים במפלגה המאוחדת, אם יידעו שההסכם הוא מיידי והאיחוד יהיה קצר.

פרס לא „מוכן" לסבסד אבטלה סמויה במפעלים

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

„הממשלה לא תסבסד אבטלה סמויה במפעלים. אני מאמין שהתעשיות המתוחכמות ימצאו פתרון למשבר בו הם נתונים, בדרך הקשה יותר של הגברת הייצור, מציאת שווקים נוספים, פתוח מוצרים והתייעלות. לא נוכל לתת לכם את את הדרך הקלה של הגברת הסבסוד על הייצוא" — אמר אתמול רה"מ, שמעון פרס, בשיחתו עם מנהלים בכירים ב„תדיראן".

רה"מ שב אתמול לבקר במפעל אשר הוא אישית יזם את הקמתו, בעת שכיהן כמנכ"ל משרד הביטחון. בצהריים נועד פרס עם בכירי החברה. הנוכחים העלו בפניו את דאגתם מהתהליכים בדרך מהמיתון לצמיחה. הם התלוננו בפניו על הסיוע הנמוך הניתן ליצוא.

יוכפל תקציב מו"פ

ראש־הממשלה הודיע, כי למרות כל הקצוצים, החליטה הממשלה להכפיל את תקציב המו"פ (מחקר ופתוח). „קיצצנו בכל, חוץ ממו"פ, שיפוץ כבישים אדומים המהווים סכנה לציבור והתמיכה לאוניברסיטאות", ציין פרס.

רה"מ מסר למנהלי „תדיראן", כי בעת שהיה בישיבת עצרת האו"ם, הוא הגיע להסכם עם ראש־ממשלת קנדה על הקמת קרן משותפת למחקר ופתוח, בהשקעה של 100 מיליון דולר מכל צד. הוא אמר, כי הוחלט על הסכם דומה עם קנצלר גרמניה, הלמוט קוהל, וגם עם קלוד שסון, שביקר באחרונה בארץ.

פרס, אמר עוד, כי הוא סבור שממשלת ארה"ב תסייע לישראל בשלב הצמיחה כשם שעזרה בבלימת האינפלציה „אם רק יוכחו בהבראת המשק בה אנו עוסקים".

ראש־הממשלה, שמעון פרס, במפעל „תדיראן" בחולון

אנשים ואירועים

ג'ויס ביילי מטוקט, 40, מג'ורג'יה, אשר חטפה מסוק ושחררה 3 אסירים מחצר בית כלא בדרום קרוליינה (אשר נתפסו לאחר מכן), נכנסת למעצר כשהיא כבולה בשלשלאות. (צילום: אי.פי.)

בורג מחזיר את המנדט אך „מוכן" לקבלו בחזרה

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

תל־אביב. — השר יוסף בורג יודיע מחר בישיבת הוועד־הפועל של המפד"ל, כי הוא מחזיר את המנדט שלו כשר בממשלה. הוא יהיה מוכן לקבל מחדש את המנדט עד לקיום ועידת המפלגה — זאת כתב שר הדתות לשני חברי ועדות המפד"ל, יגר ופריבס.

במכתבו הארוך והמפורט אליהם מודיע השר בורג, כי אין בכוונתו להציג את מועמדותו לתפקיד שר לאחר שיסיים את כהונתו עם הוועידה.

עוד כותב השר בורג במכתבו, כי חברים במפלגה הכפישו את שמו אך בגלל הרצון להביא לאחדות המחנה אין הוא נכנס לעניין זה.

פרס ביאליק לשנת תשמ"ו — לסופרים יצחק אורפז ועמוס עוז

תל־אביב. — פרס ביאליק לספרות יפה לשנת תשמ"ו, יוענק השנה ליצחק אורבוך־אורפז ועמוס עוז. על כך החליטה מועצת עיריית תל־אביב־יפו. חברי השופטים לפרס מטעם אגודת הסופרים, היו ד"ר אורציון ברתנא, ד"ר מנוחה גלבוע וד"ר עוזי שביט.

הפרס מוענק לסופר יצחק אורבוך־אורפז על דרכו ההגותית הייחודית בספרות הישראלית, על מכלול יצירתו, מראשיתה ועד לספרו „הצליין החילוני".

עמוס עוז מקבל את הפרס על המהפכה שיצר בספרות הישראלית, על מסלול יצירתו, לרבות יצירתו המסאית, ועל שילוב אומנותי של מציאות, הגות ודימיון גם יחד.

הטקס ייערך באמצע חודש פברואר, בספריית שער־ציון בבית אריאלה, ויוענק פרס בסך 500 דולר לכל סופר. (שעיח)

אמנון קפליוק הורשע בכניסה לירדן וזוכה מאשמת יציאה מהארץ

ירושלים. — בעקבות עיסקת־טיעון עם התביעה, הורשע אתמול העיתונאי ד"ר אמנון קפליוק מ„ידיעות אחרונות", בשתי עבירות של כניסה לירדן ללא היתר, וזוכה מעבירה שלישית של יציאה מהארץ כדי להגיע לירדן.

כזכור, הוגש נגד ד"ר קפליוק, בהוראת היועץ המשפטי לממשלה, כתב־אישום על כך שנכנס לירדן והגיע לרבת־עמון, בחודשים מרץ ואפריל השנה, ללא היתר כדין משר־הפנים ובניגוד לתקנות שעת־חרום, וכן על יציאה מישראל במטרה להגיע לירדן.

התובע, רפ"ק שאול נעים ממשטרת ירושלים, אמר, כי בעצה אחת עם היועץ המשפטי לממשלה, אין הוא דורש להטיל על ד"ר קפליוק מאסר כלשהו אלא רק קנס כספי בסך 800 אלף שקל, על כל עבירה.

הסניגור, עו"ד מיכי מוזר, אמר בטיעון לעונש, כי ד"ר קפליוק יצא לשליחות עיתונאית, בידיעת כמה גורמים, ובשליחות זו הייתה כלולה שליחות נוספת. הוא גילה, כי ד"ר קפליוק טיפל אגב שליחותו העיתונאית גם בנושא השבויים והנעדרים שהיו בידי אש"ף.

הסניגור הביע תקווה, כי גם בעתיד יוכלו עיתונאים מישראל לסקר את הנעשה במדינות ערב ללא מגבלות חוקיות. הוא ביקש, כי על מרשו לא יוטל הקנס המכסימלי.

נשיא בית־משפט השלום בירושלים, השופט אהרון שמחה, דחה את מתן גזר־הדין ליום ו'. (עתים)

שירות בתי־סוהר גם ל„עשבים פושעים"

טוהי־יער. — המחלקה לחקר עשבים בנווה־יער בעמק החולה, החל בימים אלה בהכנת אוסף של כל העשבים הרעים הגדלים בשטחי החקלאות בארץ. כתב עתי"ם מוסר, כי אוסף זה יאפשר זיהוי מדויק של העשבים השוטים, דבר שהוא תנאי ראשוני והכרחי להצלחת הפעולות להדברתם. תוך כדי איסופם של הצמחים, הגורמים לנזקים חמורים לחקלאים ולהקטנת היבולים, נתגלו עשבים חדשים שלא היו ידועים עד עתה בארץ. בימים אלה נעשות בדיקות על הדרכים להביא להדברתם, באמצעים כימיים או ביולוגיים.

הכתב מציין, כי חוסר העירנות מצד החקלאים לנושא גרם נזק ניכר למגדלי הכותנה. לפני שנים מספר הגר ארצה צמח ושמו „אבוטילון", התפשט בשדות הכותנה ועתה קשה להדבירו. (עתים)

מספרי הצנזור גוזרות גם פוליטיקה

בטחון פלוס

מאת מארק גפן

קיומה של הצנזורה הצבאית מגביל ללא ספק את חופש העיתונות ומונע מן הציבור מידע חשוב, אך אני מקבל בהחלט את הגירסה האומרת, כי הבטחת קיומנו מחייבת לעתים גם הגבלה בחופש העיתונות. הבטחת קיומנו פירושה, במקרה זה, למנוע גילוי סודות בטחוניים חיוניים, העלולים לסייע לאויב. בעניין זה, נדמה לי, אין מחלוקת בקרב ציבור העיתונאים, אפילו בין המרחיקים־לכת בסוגיית חופש העיתונות. שוחרי ממילא אנו שמים מחסום לחופש זה גם מטעמים אחרים, כמו של אתיקה עיתונאית, חוק לשון הרע, חוק צנעת הפרט ועוד.

על כן הוויכוח אינו על ההכרח באי־פרסום סודות בטחוניים, אלא על הפירוש הניתן להגדרה הזאת, על פעולותיה היומיומיות של הצנזורה הצבאית ואולי גם על המסגרת שלה, המתבססת על הסכם וולונטארי שלפיו היא פועלת — הסכם בין הצבא לבין ועדת עורכי העתונים היומיים.

ההנחה המקובלת היא, שבישראל אין צנזורה פוליטית, והדבר נכון מבחינה סמנטית, אך במציאות שבה ענייני בטחון והמדיניות כרוכים זה בזה, ובמיוחד נוכח ההתערבות הסמויה של הדרגים המדיניים בענייני הצנזורה הצבאית, לא רק שקיים חשש לכאורה של גלישה לצנזורה שאינה נוגעת לסודות בטחוניים בלבד, אלא שבפועל יש התערבות צנזוראלית בנושאים שפרסומם לגיטימי, ואין לו קשר ישיר עם בטחון המדינה. פרשת המרגל פולארד יכולה לשמש דוגמה בולטת לגלישה כזאת.

„מי נתן את ההוראה"

כידוע אין אנו נמצאים ביחסי איבה עם ארצות־הברית, ועדיין אין סכנה של מלחמה בינה לבין ישראל. עם כל אי הנעימות שבפרשה זו, הרי עיקרה נושא פוליטי, שבשום מדינה דמוקרטית אין מחסום לחשיפתה, כולל הצבעה על האשמים לכשלון זה. והנה סיפור זה הוכנס מיד לסיווג צנזוראלי חמור, אשר מנע דיווח אמין לציבור, ואף העניק חסינות למעורבים בה, לרבות השתקת השאלה „מי נתן את ההוראה".

העיתונות הישראלית — נכון שהצנזורה זכתה בעניין זה בגיבוי של הדרג הבכיר ביותר — יכלה בימים הראשונים לצטט את אשר פורסם בעיתונות האמריקנית, ולא מעבר לכך. כל שם של איש המעורב בעניין, כמו רפאל איתן, היה כבחינת סוד בטחוני כמוס. הרחבה כזאת של מושגי בטחון המדינה מבחינת פרסום היא בלתי־נסבלת, פוגעת בחופש העיתונות, ואף הופכת אותה לשותפה בטשטוש העקבות של כשלון או מחדל. אלה הם עדיין שרידים של צנזורה כמעט טוטאלית בשנים שעברו, כאשר למשל, עובדת מעצרו של ישראל בר, שנתגלה כמרגל, נפסלה לפרסום יותר משבוע ימים. כל הארץ דברה עליה, אך בעיני הצנזורה ידיעה זו עדיין נחשבה כסוד כמוס. והרי הסיבה האמיתית לאי־הפרסום נבעה מאי־הנוחות בלשון המעטה, של הדרג המדיני, מאחר שישראל בר היה אז מקורב לבן־גוריון, ונכנס מדי יום ללשכתו.

פירוש רחב מדי

אפשר להביא דוגמאות רבות, לא רק מן העבר אלא גם מן ההווה, המשמשות רקע לצורך להגביל את התערבות הצנזורה לתחום הצבאי־סודי שהוא מעבר לכל ספק. ואילו הנוהג המקובל היום בצנזורה הוא הפוך — אם קיים ספק שמא יש בחומר עיתונאי מסויים דבר־מה הפוגע בבטחון, מטביעים את החותמת „נפסל לפרסום". לפי דעתי, דרושה רביזיה של ההסכם הקיים בין העיתונות לבין הצבא, צמצום בנושאים הטעונים צנזורה, והבהרה חד־משמעית לגבי הפירוש הרחב מדי הניתן על־ידי הצנזורה.

קיימת כמובן גם השאלה של ההסכם עצמו. לעתים סבורני, שאולי מוטב לבטלו ולסמוך על הכרעת בית המשפט במקרה של תביעה על פרסום סודות בטחוניים. עם זאת, נדמה שעדיין — לטובת שני הצדדים, העיתונות והצבא — מוטב להמשיך בהסכם וולונטארי זה, שכן ביטולו עלול לגרום קשיים לתפקודו של כל עיתון אשר יצטרך למעשה להתמודד בעצמו עם ההכרעות לגבי סוגיות בטחוניות סודיות, ועלולות להיות גם תקלות שיגרמו אולי נזק אמיתי למדינה. על כן אפשר להמשיך בהסכם, אך בתנאי של בדיקתו המחודשת, תוך צמצום התערבות בלתי סבירה של הצנזורה מעבר לסודות בטחוניים אמיתיים.

אל תגידו בגת

מאת ישראל זמיר

כשאומרים את המלה „צנזורה" מתקדר המצח בעננים סודיות. בפחד טמיר מפני חשיפה, רחמנא ליצלן, של סודותיה הכמוסים של המדינה, ולרגע נדמה לך כי עיני האח הגדול צופות בעטך וחודרות אל צפונות מעיך וקרביך, כדי שלא תוציא מידך סוד צבאי, העלול להזיק לבטחון המדינה.

וכשאתה אומר „צנזורה", אתה שוכח לרגע, שגם שם, ליד שולחנות קלופי צבע, רכונים להם פקידים, בשר ודם כמוני־כמוך, שצריכים להחליט מה למחוק ומה להתיר.

האם „צנזורה" הוא עניין חדש מה פתאום. ראשית הצנזורה הרשמית היתה ככל־הנראה עוד בימי־הביניים, כאשר מוסדות הכנסייה שמרו על צאן מרעיתם ושרפו ספרים ומאמרים בעלי גוון חילוני העלולים היו להביא לקוראים את בשורת העולם החדש, את ניצני הרנסנס והקידמה. „נוטרי־אמונים" של אז רצה להבטיח, שהכל יסגדו אך לצלב ולמשיחו ולא יהרהרו במופלא מהם.

אפילו בימי התנ"ך, אני מוצא רמז לצנזורה, כאשר המקוננים על דויד „מורידים פקודה" צנזוראלית: „אל תגידו בגת ואל תבשרו בחוצות אשקלון". הוראה מובהקת מה אסור לאוייב לדעת ומה עלול להעלות לו את המוראל. אגב, עד היום קיים בצנזורה סעיף הנוגע למוראלו של הלוחם.

אולם כל אלה הם כאין וכאפס לעומת הסיפור שאני עומד לספר.

יום אחד, לפני כמה שנים, במלאות חמישים שנה לתנועת השומ"צ בישראל, נערכו כינוסים תנועתיים של חשכנות הארציות והוזמנתי לסקר את המפגש של „גדוד־השדה" וכתבתי את שכתבתי. העורך באותו ערב שלח חומר רב לצנזורה ובטעות צורף גם הקטע שלי. הצנזור התורן, אולי חדש או שמא ספוג בתודעה בטחונית יתירה, קרא את הכתוב ותיקן כיד הצנזור הטובה עליו. להלן הקטע שלי וכיצד חזר מן הצנזורה:

„אתמול התכנסו חברי „גדוד־השדה" מכל הארץ למסיבה. בין הבאים נראו דמויות עוד מימי פלוגות ההכשרה. את ברכת התנועה הביא גיורא ממחלקת הבטחון ובני מהטיבת בני־הקיבוץ־המאוחד".

ומה עשה הצנזור? שלנות:

„אתמול התכנסו חברי יחידת היטדה מכל הארץ למסיבה. בין הבאים נראו דמויות עוד מימי יחידות ההכשרה. את ברכת התנועה הביא ג. מהיחידה וב. מיחידת בני־הקיבוץ־המאוחד".

וזה, גם זה קורה, אך ראוי להתייחס אל קטע זה כאל פיקאנטריה.

הצנזור תהא כנראה דאג מאוד לבטחון המדינה, וחשש מפני דליפה אך הוא ככל הנראה מעולם לא השתייך לתנועת־נוער או שלא שמע על הזרמים הקיבוציים, ששם עדיין מצויים גרעינים, פלוגות ואפילו חטיבות.

הם קוראים בין השורות

מאת יוסף שמי

צנזורה נוקשה פיתחה בקרב אזרחי פולין חשדנות כלפי האות הכתובה ■ הם למדו להשוות גירסאות ולהבדיל בין עיקר לטפל

בפולין התרגלו לחיות עם הצנזורה, שכן היא הוטלה עוד בסוף המאה הי"8 על־ידי מדינות הכיבוש, רוסיה, פרוסיה ואוסטריה. בתקופה שבין מלחמת העולם הראשונה לשניה המשיך השילטון הפולני לצנזר דברי דפוס, אך לשיא השיכלול הגיע השילטון הקומוניסטי אחרי 1945. היסוד החוקתי לכך היה תקנון הממשלה הזמנית — תקנון שעובר אחר כך לחוק.

חוק הצנזורה עבר גילגולים שונים, אך כמו במישורים אחרים לא החוק הוא שקבע את המתרחש במציאות. אופן ביצוע החוק השתנה בתקופות שונות בכפוף למדיניותה הכללית של בריה"מ, כוחו או חולשתו של המשטר, מידת מרדנותו של הציבור, נגד הגבלות הצנזורה ומידת תדירתן של ידיעות תיקשורתיות מן המערב. כך למשל לא חל שום שינוי בחוק הצנזורה בין 1956 ל־1958, אך דווקא בתקופה זו נהנתה העיתונות הפולנית, אמצעי התקשורת האלקטרוניים וכן התיאטרון מחופש ביטוי כמעט זהה למקובל במדינות דמוקרטיות במערב.

בתקופת „סולידריות" אירע דבר דומה. אגודת העיתונאים עשתה מאמצים אדירים כדי להכין חוק צנזורה אחר, המבטיח חופש העיתונות וגם שמירת סודות המדינה. דרישתם הראשונה הייתה לחייב את הצנזורים לנמק את ההחלטה בדבר שלילת הפירסום לגבי ידיעות, מאמרים, ספרים, סרטים ועוד. הדבר לא עלה בידם. החוק שנתקבל אחרי הוּחלת משטר צבאי הוא, בשינוי נוסחה, החוק הנהוג בגוש המזרחי בכלל. עם זאת, יש לומר, כי העיתונות הפולנית פתוחה יותר ממה שמקובל במדינות הגוש, אולי חוץ מהונגריה. הדבר אינו נובע מהליברליות של השילטונות, אלא מאילוצים הנובעים מעוצמת ההתנגדות של חוגים אינטלקטואליים, ומעוצמת החדירה של התיקשורת המערבית ההופכת את הפירסומים מטעם לבדיחה.

מי הוא הצנזור

ביצוע פעולות הצנזורה בפולין, שהיא לצרכים שלנו וגם לצרכי [illegible] חופש הביטוי והמידע [illegible], משרד הצנזורה כפוף רישמית ללשכת רה"מ, ולמעשה, למזכיר האידיאולוגי של המפלגה. [illegible]

סמוכה על קופת הממשלה, אין אפשרות להתקבל לעבודה אחרי מעשה כה חמור כמו אי־ציות להוראת הצנזורה. כמובן שגם כאן הכל תלוי במידת „כוחה" של הצנזורה וקשיחותו של המשטר כלפי אמצעי תקשורת. במקרים הכי גרועים היו מאפשרים לעיתונאי מוחרם לפרסם תחת שם בדוי ורושמים את התשלום על שם עובד אחר. כותב שורות אלה עזר בדרך זו לליאו'ו ארבן — איש המכהן כיום כשר האינפורמציה בממשלת פולין, אחרי שסרח ופירסם דברי „השמצה" נגד כמה פעילי ארגון ללוחמה באלכוהוליזם, שהיו, במקרה, קרובי משפחתו של אחד מראשי המשטר.

הפרת איסורי הצנזורה פגעו, אם כן, במיוחד באנשים שהתפרנסו מכתיבה. סופר דגול פולני, יאז'י אנדז'ייבסקי, הוחרם בפקודתו של גומולקה משום ששיבח את מערכת המשפט הסוציאליסטית וטען שלא מיצו את הדין עם נאשם ולא הטילו עליו גזר דין מוות.

הצנזורה היתה כלי־ייצור להחרמת אנשים ואירועים שונים. נאסר אף להזכיר את שמותיהם של אנשים שונים מחיי התרבות, הספרות והתיאטרון, שהוחרמו. כן נאסרה הזכרת שמו של הפילוסוף קולקובסקי, ונאסר להזכיר את האשמה בדבר חלקה של בריה"מ ברצח קצינים [illegible] ממחנה שבויים בקאטין ליד [illegible]. הוא הדין לגבי פירסום [illegible] מדברי מוחרמים ומקוללים [illegible] אחרי הועידה הי־20 גם

(המשך בעמוד 6)

חופש העיתונות והצנזורה

(טבלה השוואתית)

הסעיף / המדינה	ארה"ב	בריטניה	צרפת	גרמניה	ישראל
הבטחת חופש העיתונות מכוח החוקה או בג"ץ	בתוספת הראשונה לחוקה, הפותחת את מגילת זכויות האזרח נאמר „הקונגרס לא יחוקק חוק המגביל את חופש העיתונות", זכות מקודשת	אין חוקה. אך חופש העיתונות נחשב לזכות יסוד טבעית.	החוקה אימצה את מגילת זכויות האזרח שבה הובטח חופש הפירסום וההבעה.	בחוקה הפדרלית מ־1949 נאמר כי מובטח מעמד של חופש העיתונות. סעיף זה לא ניתן לשינוי גם ברוב פרלמנטרי מיוחס.	אין חוקה. פסיקת בית המשפט העליון קובעת את חופש ההבעה כ„חוק טבעי" הנובע מ„מעמד על משפטי".
חוקים מיוחדים לעיתונות	אין, בפקודות העונשין נכללות הוראות המתייחסות לחופש הפירסום ומגבלותיו. פסיקה ענפה של בית המשפט העליון קבעה תקדימים רבים.	אין. אך חוקים אחרים (סודות רשמיים, לשון הרע) מתייחסים לחופש הפרסום. חופש העיתונות מוכפף [illegible] של חוקים [illegible] המגבילים אותו.	חוק חופש העיתונות [illegible] [illegible] חופש העיתונות [illegible]	„חוקי עיתונות" מפורטים קיימים ב־11 מחוזות משום שהחוקה העבירה את החקיקה בענייני עיתונות אליהם. החוקים מבטיחים את חרות ההבעה והפרסום.	„פקודת העיתונות" המנדאטורית אומצה על ידי הכנסת והיא מגבילה כאורח מינהלי את חרות ההבעה בעיתונות. צנזורה צבאית מופעלת מכוח „תקנות לשעת חרום".
צנזורה ומניעת פרסום מראש	הצנזורה אסורה על פי החוקה. בימי מלחמת העולם ה־2 הופעל הסדר צנזוראלי מרצון. ה„חוק למניעת ריגול" שהוכר ע"י בית המשפט העליון כתואם את החוקה, מאפשר איסור פרסום המסייע לאויב. אין אפשרות מינהלית למנוע פרסום מראש אלא רק דרך בית המשפט שברדך כלל שומר על העיקרון האוסר צינזור מראש כפוגע בחופש ההבעה.	אין צנזורה צבאית כמתוכנת רשמית אך מופעלת [illegible] [illegible] עיתונים [illegible] פירסומים הנוגעים את „האינטרס הלאומי". לפי „חוק סודות רישמיים" אפשר לתבוע מבית משפט איסור פרסום של חומר עיתונאי שהושג בניגוד לחוק — אך בתי המשפט דחו עד כה את בקשות הממשלה.	נאסר פירסום עיתונים [illegible] [illegible] מטעמי בטחון [illegible] [illegible], קיימת אפשרות להחרמה מינהלית של פרסומים המכילים „סודות בטחוניים". ראש המשטרה יכול להחרים ולאסור, והעיתון יכול לפנות לבית המשפט. הדיונים אורכים זמן רב. הצנזורה הופעלה בימי מלחמת אלג'יר.	אין צנזורה צבאית ואין מגבלות לא פורמאליות. הממשלה יכולה לבקש מבית המשפט לצוות על אי־פירסום „סוד ממשלתי" רק בית המשפט מוסמך לפסוק מהו סוד המסכן את בטחון המדינה. אין אמצעים מינהליים. אסור להפיץ תעמולה המנוגדת לחוקה.	צנזורה צבאית מופעלת בשורה ארוכה של נושאים מתוקף „תקנות שעת חרום". והסכם בין צה"ל לועדת העורכים הראשיים, רק חומר שאושר ע"י הצנזור הצבאי מותר לפרסום. לכאורה הצנזורה היא לא פוליטית. למעשה, היא חלה על תחומי חיים ציבוריים נרחבים מאוד, על ישיבות ממשלה וועדת חוץ ובטחון. ניתן להחרים ואף לסגור עיתון בלי בית משפט.

מ. סבר

שיעברו לייצור

מאת לוי מורב

לפקיד ממונה אין שום [illegible] של עורך נבחר של עיתון. [illegible] פקיד העובד בצנזורה איננו [illegible] או „בטחוני" יותר מזה של [illegible] בעיתון, ברדיו או בטלוויזיה.

פרט לנושא הגרעיני, לתנועות [illegible] ולסודות בטחוניים וצבאיים של ממש [illegible] שמות של סוכנים, סוגי נשק, גודל יחידות וכו', אין שום סיבה לצנזורה. במקום „תקנות" לשעת חירום והצנזור שלעיתים אין לו מושג למה מה שאסור לפרסם היום מותר מחר, צריכות לבוא הנחיות מדוייקות בכתב למערכות כלי התקשורת. העורכים בעיתונים הם לא פחות פטריוטים מעובדי הצנזורה. הם בוודאי יותר פטריוטים ויותר אחראים מכמה שרי ממשלה. רק כדי להדגים: משה דיין כשר חוץ הכשיל את עלייתם הראשונה של יהודי אתיופיה. אריאל שרון, כשר בטחון גילה בארה"ב שישראל מוכרת נשק לאיראן. לשרים וחבר כנסת יש שיקולים פוליטיים, מפלגתיים ובמקרה של „הפטריוטים" מן הימין אפילו שיקולים אישיים וסיעתיים צרים ביותר.

רובם ככולם של עורכי העיתונים, בכל הרמות, בישראל אינם סובלים מהמחלות של הפוליטיקאים ולכן יש לתת להם האפשרות להחליט לבד מה נוגע ב„בטחון" המדינה ומה נוגע בבטחון המפלגה השלטת. השר הממונה [illegible] שום פקיד ממונה לא יכול להתמודד עם העורכים במידת האחריות [illegible]. הצנזורה הצבאית [illegible] האחרון לצנזורה פוליטית [illegible] להפסיק את זה מיד. יש [illegible] את הצנזורה ולהעביר את עובדיה [illegible], ברוח התוכנית הכלכלית של [illegible]. אין מקום במדינה דמוקרטית, גם [illegible] קטנה ומוקפת אויבים, לצנזורה [illegible] ומזיקה, המונעת את המידע קודם כל [illegible].

לא אכנס לדוגמאות, אבל אספר כאן, שמאזרחי ישראל נמנעה הידיעה, שהיתה ידועה בעולם כולו (כולל העולם הערבי), על הצבת טילי סאם־2 בגבול סוריה לבנון. מקוראי „על המשמר" נמנע התענוג שבהטלת האחריות על הפלת שני המיגים הסוריים על הדרג המבצעי. עונג זה הותר לקוראי „מעריב" בסוף השבוע. אינני מוצא שום הצדקה לאפליה מטופשת זו.

פקידים, והצנזורים הם פקידים, נוטים להרחיב את תחום עיסוקם ואין צורך להזכיר את פרקינסון מקיבוד כדי להוכיח זאת. לכן, פרט לשניים־שלושה עניינים מוגדרים וברורים, כל ענייני הצנזורה צריכים להיות בידי העורכים. מי שייכשל, ישלם בקנסות או במעצר. יפסוק בית־המשפט מהו „בטחון המדינה" ומהי צנזורה פוליטית גרידא.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: [illegible]

מדיניות וחברה

מיתוסים שלהם ושלנו

מבט פשוט על הפוליטיקה המזרח־תיכונית אינו מספק עובדות שיתמכו בהשערת שלום אפשרי. צריך להישען על מיתוס, על אמונה בכוחה המחולל של ההיסטוריה התכליתית, כדי לא ליפול לבור מלא מרה שחורה

מאת פ. סבר

„הנוכחות בכל של המיתוס", כותב הפילוסוף לשק קולקובסקי המבקר בארץ, „מתגלית בשאיבה הבלתי־נמנעת ממעיינותיו אפילו באקטים ההופכים את דחיית המיתוס לערך". נזכרתי בחריצת דינו זו, שקוממה אותי בעת קריאתה לראשונה, כאשר נתבשרתי מפי בנימין בגין, בנו של מנחם בגין, כי רעיון הפשרה הטריטוריאלית יונק את טעמיו ממיתולוגיה. כלומר, לא ממימצאים ניסויים (אם הבנתי נכון את הטענה של בני בגין) אלא ממאוויים לחלום, לאי־מציאות.

האם זו ביקורת? לפי קולקובסקי, התשוקה המיתית, האנרגיה המיתית, היא ההופכת את עולם העובדות המקריות מכאלה ל„לבנים של עולם ערכים". מן הפרספקטיבה המיתית, שטף הדברים בני החלוף הוא בעצם סדר אירועים תכליתי, שלבים בצמיחת הערכים. להיגרף אחר המיתוס פירושו „להימנע מלהשלים עם העולם המקרי, שהוא מתמצה כל פעם עד גמירא במצבו הבלתי־יציב, ההווה מה שהוא הווה עתה, ואין לו אל אן לשאת עיניים". אם כך, ואם זו ההגדרה, צודק במידה מסוימת בנימין בגין, ואף ארחיב את יריעתו. כל המאמין בשלום־של־פשרה הריהו מוטעל על סוללות של אנרגיה יוצרת־מיתוס. מבט פשוט על הפוליטיקה המזרח־תיכונית אינו מספק עובדות שיתמכו בהשערת שלום אפשרי, וצריך להישען על מיתוס, על אמונה בכוחה המחולל של ההיסטוריה התכליתית, כדי לא ליפול לבור מלא מרה שחורה. צריך ערכים. מבחינה כזאת, השלום שלי הוא מיתוס, וגם אקט ההופך את דחיית השלום לערך — כמו השלילה של בני בגין — הוא מיתוס. אבל הוא מיתוס ברבארי.

מלך קטן, עבודה גדולה

במצוי תחת ידינו אין תקוות גדולות. ההשערה, שהמלך חוסיין ובני ביתו יהיו נכונים ללכת להסדר עם ישראל הקרוי „פשרה טריטוריאלית בגדה המערבית" הועמדה בעבר לניסוי, והתוצאות אינן תומכות בנכונותה. ארחיק לכת. קשה למצוא סיבה אחת טובה מאד להניע את מלך ירדן לעיסקה של שלום מלא, תמורת, נאמר, 68% מן הגדה, והמדינאים אינם מסתכנים ללא סיבות טובות. נזכיר את התקדימים שקבע סאדאת לפיתוח השלום. ראשית, משא־ומתן גלוי וישיר עם ישראל רק אחרי שזו מסכימה במשא־ומתן חבוי וחשאי להחזיר, פחות או יותר, את כל השטחים שנכבשו ב־1967. שנית, שימוש במנוף היסטורי מדהים, המפיל בבת אחת חומות עבות שכלב, בתודעה ובגיאופוליטיקה, כמו של לוחם קאראטה מיומן. שלישית, מניע הרווח הכלכלי. מ־1978 ועד 1985 הסתכמו התגמולים הכלכליים של מצרים מן השלום בתריסר מיליארד דולר לפחות, חציים סיוע מארה"ב וחציים חסכון מקיצוץ שאין כדוגמתו בהוצאות הבטחון. בלי השלום, לא היתה מצרים רחוקה מאתיופיה. רביעית, תחושת שליחות היסטורית, מנהיגות חרשה מורמת ראש, בטוחה בעצמה, הנוסעת לאיטה ברחובות הבירה במכונית פתוחה, חשופה.

כמעט כל זה חסר לחוסיין. מן הסוף להתחלה: מנהיגותו נמשכת ונתמכת כמו גמילעיסה, מדור לדור. ומזמן נזל ממנה כוח החיות של סייח צעיר. להישרדות, זה העיקר, לפתח עד שיכלולה האינטנסיבי את אמנות ההימנעות. שנית, המצב הכלכלי בירדן יותר מניח את הדעת, הצבא קומפאקטי, המשק פורח, המסחר והשוק זורח, לשלום אפשרי לא יהיו שום כונוסים כספיים מושכים. להיפך: הגדה המושבת תוסיף פה לא רק כאב־ראש פוליטי מרתיע, אלא גם מעמסה כלכלית שאין לאן לגלגלה. ההיסטוריה הכלכלית של ממלכת ירדן, אם מישהו מתאמץ לקרוא בה (אני ממליץ על הסיכומים השנתיים המעודכנים של משלחות קרן המטבע הבינלאומית לרבת־עמון), מתחילה להיות מעניינת רק אחרי שהמטרופולין מתפטר מן הפרובינציה הבעייתית שלו, מן הגדה. מה לירדנים המאושרים בכלכלתם שירצו את האדמה המקוללת של הגדה? כולה הפסד. שלישית, הצגת ראווה של אומץ־לב ברגע המפתיע איננה בדיוק מן המחוות שמר חוסיין אוהב לכבב בהם, ועשייתו הפוליטית עד כה תוכיח. לשלום מפושר איתנו נדרש ממנו עוד־רוח במוקה (לפחות) שלישית: לקחת את הגדה תחת סינורו, לקחת לא את כולה, ו להסתכן בשינאתם היוקדת של כל הסירובניקים הקיצוניים מן הבית וליד הבית. חוסיין לא השתגע, לא יצא מעורו. ומה יקבל אם ישבור, בניגוד מוחלט לאופיו ונטיותיו, את כל המוסכמות? הוא כבר שאל, והוא כבר הושב: —„יקבל דונאם פה ודונאם שם מיהודה ושומרון, את הכל לא יעז לתת לו שום מדינאי ישראלי מן הסירה הנוכחית, ואת בגין

המלך חוסיין
פארטנר לבירבור

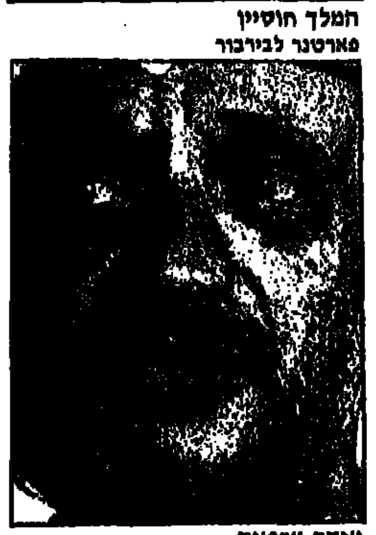

יאסר ערפאת
„242" כהתקפת שיעול

פיספס: הוא תמיד מפספס, חוסיין. יקבל קערה דולפת של מי רותחין.

גם אילו חש את משק כנפי ההיסטוריה בעלותה למטוס מנהלים לז'נבה — חוסיין לא היה מתפתה לאכול את כובעו, לקרוע את חולצתו וללכת לעיסקת הפסד מטוכנת ששמה „פשרה טריטוריאלית". לכן ז'נבה, או כל ועידה רב־, בין־ או דו־לאומית היא תחנה אחרונה של רכבת ההידברות ולא תחנתו הראשונה. בסך הכל, מה רע במצב הנוכחי לממלכת ירדן? רוצה, שולטת בגדה באמצעות רשת של מאות שליחים, ואלפי חוטים שוורים, ובעידודנו. לא רוצה, רוחצת בנקיון כפיה ואומרת, זו כבושה, ישראל אחראית לה. לשלוט בלי להתאמץ, מירשם בדוק לאריכות ימי השלטון.

לא מרה, לא שקט

חוסיין הוא פארטנר לבירבור, לא לבירור. כך גם ערפאת. בנימין בגין נזהר מלהזכיר את שמו, אך גם עליו יכול היה לומר, פשרה איתו היא מיתוס. אכן, כישוריו של מר ערפאת מדמים אותו לחוסיין: חי לנצח, כמו שאומרים בשיר, וא לכל כדור יש כתובת, מי יידע מה כתובתו? ביורוקראט משופשף של טרור, ללא צל של סיכוי להנהיג את העם הפלשתיני אם וכאשר יהיה לו בית לאומי משלו, למה שיתאמץ להקמתו של זה הבית? אצל חוסיין החטאה היסטורית היא רק מינהג טבעי, אצל ערפאת זו שיטה. בנעוריו רקע ברגליים, והימר על קלף נכון כאשר מכר לפלשתינים בשטחים את הרעיון של „לא מרה, לא שקט"; קלף נכון מבחינתו, כמובן, כי בשום נסיבות אחרות לא יכול היה כה לפרוח בלי לפרוע. ערפאת לא יאמר „242" אלא כחלק מהתקפת שיעול ממושכת; ואז יטען לא שמעו אותו, או שהמילים רק נתקעו בגרונו. בשורתו ההיא לעמו („לא מרה לא שקט") סייעה בהתחלה להביא את המודעות לקיום השאלה הפלשתינית להכרת העולם הלאה. אבל זו והאחרונה כבר שבעה ממאכל שפג חינה. הכיבוש משחית אותנו, זה נכון, אבל לא פחות. אלא אף יותר, הוא משחית את הפלשתינים החיים תחתיו. וקייז ערפאת מוכיח.

זה הכיבוש שלנו, המציג לעתים גם פני אנוש אמיתיים, הנסוג לפעמים בפני ריכוזי יתר, המטורבל במניעים אידיאולוגיים אמיתיים, וגם מתקשט, או מתלבש לאופנתו, בנוצות של מעין־דמוקראטיה, מוגבלת אך מוגנת. הוא המטיל על הפלשתינאים מין רשת של ערפול סמיך ואפור. הקצוות לא מחודדים וזיים, גם לא הכידונים, ואפילו יש עם פרח. שורלת כלפינו שינאה יוקדת, ושינאה סבילה, וסבילות סתם. ערפאת אינו מחזיק בכוח את קרנות המזבח של המנהיגות הפלשתינית, הוא בהחלט מורשה החזקה. אבל ההשראה ניתנה על־ידי עם מבולבל ואומה מצוברחת, שהבטיחו לה כי הזמן פועל לטובתה, והוא לא פועל, שהבטיחו לה שהמהפכה העולמית האנטי־קולוניאלית תשחררנו מעול הציונים, ואיפה המהפכה ואיפה הציונים, שהבטיחו לו כי נשק הטרור על האש הקטנה יביא גאולה, והינה עתידו מאחוריו והטרור מכה באחוריים. ערפאת המגוחך מבטא, באולת ידו הפוליטית, את יידוי האבנים המגוחך כמוהו. ואנחנו, הרוצים אנו — כיישות לאומית — בשלום? באמת היום? ולסגת? מסופקני. והסירחון של פרשת הקרקעות שלנו, מן הריקבון הוא נודף ועולה, ריקבון של כובשים שאבדו להם הטעמים והעניין בכיבוש, והתחלפו במשהו אף גרוע ממנו: הפחד לזוז, להתפנות, לוותר, להתפשר. להשלים עם מציאותו של האחר. העייף מקרבות כמונו, העקשן בדרכו כמונו.

בגדה גדל דור מעבר. וגם בארץ גדל דור מעבר. בשעת הדימדומים, בין ערביים, מתעוותים הקווים, משתנות הפרופורציות, מתערבבים הרגשות, הצבעים, העדיפויות. מושגים יוצאים מתכוניותיהם, הולכים לרעות בשדות לא מוכרים, ובינתיים המים עומדים, ואין יוצא למלחמה (עדיין) ואין בא לשלום (עדיין). התקוות קטנות: לסיים יום בלי בדיקת תעודות, בלי צביטת מצפון, תקוות קטנות: למוער את מפח הנפש היומי. שתי אומות בחבית של מים מלוכלכים, ספוגים דם ואפר, ממתינות לאיזה מיתוס מטהר שיבוא ויזיז את הקורות.

מיתוסי מול מיתוסך

בלי פשרה „טריטוריאלית", בלי פשרה „ערפאתית", האין אנו מחוייבים להסכים עם בנימין בגין שרק באש ובחרב, בסיפוח וביישוב אלים נפתור וניפטר? ודאי, שלא. המיתוס האחר של בגין ג'וניור אומר, שאין דבר העומד בפני הרצון הלאומי שלנו, אבל כל דבר יכול לעמוד בפני הרצון הלאומי שלהם. למתז כי אנחנו זה, הו, הו, הישראלים הידועים במוניטין שיצאו להם בזכות הגשמת שאיפותיהם, והם זה, הי, הי, הפלשתינים הידועים (אם מותר להשתמש בביטוי כזה) במוניטין השלילי שיצאו להם בזכות אי־הגשמת מאווייהם. כי לנו מגיע, ולהם לא. המיסטיקה הדוגמאטית של בגין מתגלה כבר בתחילתה כהתגנפות ילדותית, אהבה עצמית שאין לה אחיזה אלא בעצמה; כולה שלילת זכויותיו של עם אחר המגדיר את עצמו כעם אחר. והבסיס הוא רק הרצון: כי הרצון שלנו חוק, והם יתכופפו כנמושות. ואם לא יתכופפו, חרב על חרב תצלב, כי לפשרה לא ניתן לבוא ולהפריד בינינו.

בכך בני בגין מייער אותנו למלחמות־נצח: יעור, כאמור, ברבארי, על אף זאת, לאחרונה אחדים מן המחנה שלי מוצאים קסם מתכתי מצלצל ומושך בברבריות זו, מפני שנואשו מן המציאות, מכל הסיכות.

צריך להשיב לבנימין בגין ולהוגי הדעות מחוגו בלי לזחול אל מתחת לשטח ולחפש שם פירורי שלום מציאותי. היום, הרגע, השטח נקי מזה, אבל אנחנו, כן, אנחנו מיסטיקנים בעד השלום, בעד ההבנה, בעד ההתפשרות. אנחנו מאמינים שיהיה בקע בקיר, סדק בחומה, נקודת אי־רציפות בהיסטוריה. ומה המיתוס שלך, בניו? לאטום דלתות, חלונות וחלומות. לחשל את הכיבוש, עד שתבער מחרש פלדתו. לסמוך מעתה ועד ריבונו של עולם על חולשתו ותשלותנו של העם הפלשתיני, שנוכל להיות לו לאדוניו, ולשלול את זכויותיו. והוא יבחר שוב ושוב בערפאתים כנציגיו. לאכול חרב — במובן המילולי — לנצח.

מיתוסי מול מיתוסך, ערך מול ערך. אין סימנים על השמיים, ולא בין עוף השמיים, לצידקתי מול צידקתך, כי את הערכים אנו יוצרים לבד, אנו מפיחים את הרוח בגולם העתיד. לא נלך לצל מיתוסך, בגין.

יוסי, צא מהבריכה

מאת אהרון אפרת

ב„השורה התחתונה" — מדורו של יוסי שריד ב„הארץ" — מודיע לנו המחבר, כי „מאז שמנחם בגין מתאר את חברי הקיבוץ כמבלי־עולם ומשתבשכים להנאתם בבריכת השחיה — אני עם הקיבוצניקים בבריכה אחת".

לאחר קריאת הרשימה „מיהו קיבוצניק" („הארץ", 5.12.85) נראה לי, כאיש קיבוץ, שעלינו לבקש ממנו שיואיל לצאת מהבריכה הזאת ושגם יירד מאיתנו. והרי הוא בעצמו מכריז בראשית הרשימה, שאמירתו של בגין היא שהניעה אותו „לרדת מהקיבוצים".

בקשתי זו מיוסי שריד באה לא משום שלאדם כמוהו אסור, חלילה, לבקר את מעשיה של התנועה הקיבוצית, אלא משום שמן הסיפורים המובאים ברשימתו, מתברר — שלא זו בלבד שהתנועה הקיבוצית איננה „קרובה ללבו ומעניינת אותו", כדבריו, אלא שהוא משתמש בשני סיפורים מקריים לשם עשיית רווח מפלגתי גלוי, תוך הצגה שיטחית ומעוותת של נושאים חברתיים בקיבוץ.

למעשה, אין זו הפעם הראשונה אצל שריד. והרי הוא מורה במשפט הפתיחה, שרק מנחם בגין הביא אותו ל„שביתת־נשק" זמנית זו. נזכר אני, כי בהיותו חבר הכנסת השמינית שהה יוסי שריד בקריית־שמונה ואין ספק שהיה זה מעשה בעל משמעות חינוכית רבה, גם אם שהייה זו היתה בעלת גוון של הזדהות זמנית בלבד. אך הוכיתי בתדהמה ממש, כאשר באחור הימים שמעתי אותו תוקף מעל במת הכנסת בלשון בוטה את קיבוצי הסביבה, בדיון על מדיניות החינוך במדינה. זה היה חלק מ„ההזדהות" הסמלית שלו עם תושבי קריית־שמונה.

הפעם מעמיד שריד את הנושא „מיהו קיבוצניק" על משקל הדיונים המרתיחים אותנו על „מיהו יהודי", — ופוסק שהרבנות הראשית נוהגת באופן יותר הומאני, כאשר היא נותנת לאדם „לפחות את האפשרות של טבילה". ומעשה שהיה, כך מובא ברשימתו של שריד.

קיבוץ מסדה בעמק־הירדן אימץ מרצונו החופשי אסיר, ופעל במסירות לשיקומו עד כדי היותו כשיר לשירות בצה"ל. בעת שירותו בצה"ל נמשך האימוץ, בדומה לנהוג כלפי חברי הקיבוץ ובניו. עיתון התק"ם „יחד" מביא את הסיפור על יוסי האסיר, אשר הקיבוץ מחליט להמשיך במפעל האימוץ שנה נוספת אחרי השירות בצה"ל אבל מתלבט ואינו מחליט על קבלתו לחברות. יוסי, האסיר המשוקם, מותח ביקורת על החלטת הקיבוץ בתוספת: „לא הייתי רוצה שדברי יתפרשו נגד הקיבוץ שלי", מה עושה יוסי שריד? הוא פוסק שהקיבוץ גרוע מהרבנות הראשית, ה„מאפשרת לפחות טבילה", אין שום סימן בפסיקתו של יוסי שריד, שהוא טרח לשאול משהו את מישהו מחברי הקיבוץ או מוסדות התק"ם. פסיקה שטחית, עד כדי רשעות.

לשריד יש עוד סיפור „דומה" — לדעתו — לזה של מסדה. בטלוויזיה הובאה עדותה של משפחת רופא ערבי החי עם בני ביתו בקיבוץ עין־דור של השומר־הצעיר. „טוב לרופא במשק וטוב למשק ברופאו" — אומר שריד, — „שידוך יוצא־דופן המרחיב את הלב". עד כאן טוב, והנה עולה על־ידי המראיין השאלה של האפשרות להתקבל כחבר בקיבוץ, ושריד שומע בריאיון רק את המחיצה הדרושה לו לניגוח הקיבוץ. גם אני צפיתי בתוכנית הזו ושמעתי, שהמראיין הקפיד לשאול את משפחת הרופא האם הם מוכנים להתקבל כחברים, ואם שריד משתמש כלפי החברים במונח „מתגמגמים", — הרי גם היה ברור שלראשונה אמרו הרופא ואשתו, המשבחים את הקיבוץ: „יש בעיות, יש ספקות". אצל יוסי שריד „אין בעיות". הוא לא טורח לשאול את הרופא ואת אשתו, הוא לא פונה לקיבוץ או לחברים שהופיעו ברגעים הקצובים בטלוויזיה. יש ליוסי שריד תשובה: „פוקדים את עוונות הקיבוצים עלינו". „יש בליבי עליכם — למה אתם עושים לנו את זה?"

הקיבוץ מקלקל לו, לשריד, את תנועת העבודה, ואת היונים ואת השמאל ואת „שלום עכשיו"! בפירוש כך מציג חבר־הכנסת שריד את הסיפור, אבל יחד עם זאת הוא מכריז בביטחון, שלקראת הבחירות הקרובות תקום חזית משותפת בין מפלגתו לבין מפ"ם והקיבוץ־הארצי.

„הקיבוץ משחק לידי המחנה הלאומי", אומר שריד, מלווה בפחדים שמא השותף הזה אינו נוח לו בבריכה המשותפת. ושמא אנו — הקיבוצניקים — מקלקלים לו גם את הציפיות שהוא מביא ממאמרו של דן שביט, הסופר חבר קיבוץ כפר־סאלד, בעיתון „פוליטיקה" (ר"ץ?) ש„הקיבוץ עדיין ראוי וודאי להרבה אשראי ומחמאות ועודנו אחד המוצרים המופלאים של המהפכה הציונית". שני הסיפורים, שבמהותם לא נבדקו על־ידי שריד, מביאים אותו לחשבון נפש, שמא שותפות הגורל הזאת עם הקיבוץ במחנה השמאל בטעות יסודה. וה„אלקטוראט" שלו לא יעכל אותה.

המרצע יוצא מן השק בסיפור המסכם את המאמר, ועידת התק"ם קיבלה החלטה האומרת: „התנועה הקיבוצית תתייצב בראש המאבק נגד הכהניזם". האימרה הזאת לא נראית לו לשריד. מה פתאום „בראש"? מי שמכם?

נניח שאפשר לבחור מונח אחר מאשר „להתייצב בראש" — הרי בכל מקרה נשאלת השאלה, איך הדביק שריד את שלושת הסיפורים לשלמות אחת?

התנועה הקיבוצית משבשת לו את תמונת המצב. אין לי אלא לייעץ לו, בכל הידידות: יבדוק נא את טענותיו היטב בטרם יתן להן פרסום מסוג זה.

• מכתב זה נשלח במקורו למערכת עיתון „הארץ" ומשום מה לא פורסם. עיתון לאנשים החושבים אותו הדבר.

הם קוראים בין השורות

(המשך מעמוד 5)

העיתונות, שנתפסה בעיני ה„עמך" כחלק מהמימסד, ובעיני המנגנון כחבורת „סוטים" מן הקו המפלגתי. בימי משבר היו העיתונאים תמיד במוקד הסערה. השלטונות נהגו לתקוף אותם בגין אי־שמירת סודות המדינה והמפלגה ואי־ציות לצנזורה. הציבור האשים אותם בעיוות המציאות.

„ההתמודדות עם הצנזורה" פיתחו בקרב הפולנים גישה מאוד חשדנית כלפי האות הכתובה. הם למדו לקרוא בין השיטין, להשוות גירסאות ולהבדיל בין עיקר לטפל. מאז ומתמיד היתה בפולין „רשת מקבילה" של מידע על הנעשה — מקבילה לזו המודפסת ברישיון. רשת זו נוצלה לא פעם על־ידי השילטון והאופוזיציה, כדי להחדיר חצאי אמיתות, שקרים וסילופים. אגב, המאבק נגד רשת זו היה קשה פי כמה מן המאבק בדברים הלא נכונים או השיקריים שהודפסו דרך שיגרה.

הזכרת דברי סטאלין היתה מקרה גבולי.

נוסחאות „מקובלות"

עורכי תחילה בעיתונים החזיקו בספר של מכתבי צנזורה, המפרטים את האסור והמותר ואת הנוסחאות המקובלות. בזמן מסוים נאסר לכתוב רפובליקת מערב־גרמניה, והיו חייבים לכתוב: „יצור מדיני המכונה רפובליקת מערב־גרמניה". עד לאחרונה, לפני תקופת „סולידריות", היתה הנוסחה לגבי ממשלת ישראל: „שליטי תל־אביב".

הצנזורים עסקו גם במה שנכתב וגם במה שלא נכתב. הם עסקו בניתוחי מאמרים, בהם נכתבו דברי שבח להישגי המדע בשטח מסוים ולא הוזכרה תרומתה של בריה"מ.

כאשר הצנזורים הרגישו שיש להם גב, הם אף נהגו להוסיף קטעים שלמים למאמרי מערכת, למאמרי עיתונאים ולידיעות. הם עסקו על כן לא רק במחיקות, אלא גם בתוספות. למותר לציין כי אסור היה להשאיר שטח „לבן", כדי לאותת לקורא שהצנזורה התערבה כאן. אגב, נוהל זה היה בגדר חידוש. גם הצנזורה הרוסית בימי הצאר לא נהגה כך.

כאשר אנו דנים בתפקיד הצנזורה, כדאי לספר על צד מעניין נוסף — סקירות תקופתיות של עיתונים מסוימים, מדורים מסוימים ואף קבוצת עיתונים. היה בכך ניסיון למצוא מכנה משותף או „נטיות פסולות" בפירסומים. ההאשמות הסתמכו בעיקר על „ראיית שחורות", חוסר איזון או התעלמות מדברי החיים החברתיים, הכלכליים, הפוליטיים ועוד. איש לא יצא נקי מסקירה מסוג זה. לא פעם כאשר חסרו הוכחות, סולפו ציטוטים לשם חיזוק האשמה. במקרים מיוחדים, כשהמנגנון המפלגתי רצה לפגוע בכלי תקשורת, נשלחה „הסקירה" לסניפי הממשלה, כדי ליצור אווירת „עליהום". לא היה קשה להפנות את [illegible] הציבור נגד

חוגים מקורבים

מאת דליה שחורי

עדיפות ראשונה לשלום עם מצרים

עזר וייצמן נהג להאשים את ראשי מפלגת העבודה בכך, שהשלום בין ישראל ומצרים אינו קרוב לליבם מפני שלא היה להם חלק בהשגתו. הוא טעה. שהם מנוכרים אליו ולא מוכנים להשתדל למענו, אבל בלי תאווה יתירה.

וייצמן אולי שינה את דעתו בינתיים. ואולי לא. אך הקולות ששומעים היום מלשכת ראש הממשלה ומלשכת שר הבטחון, שניהם אנשי „העבודה" כידוע, נותנים עדיפות ברורה

יצחק רבין

למנוע טעות הסטורית

לשלום עם מצרים על פני כל מהלך אחר, הן כיעד בעל סיכויי המימוש הטובים ביותר כרגע, והן כמסגרת, שבלי הבטחתה וחיזוקה, תהליך השלום בכללו לא יוכל להתקדם לאף מקום, עם אף מדינה נוספת.

יצחק רבין חושב, שבנושא מדיניות השלום העדיפות צריכה להיות חד־משמעית לחיזוק השלום עם מצרים, לפני כל דבר אחר. הוא מנמק זאת במספר סיבות: א) השלום עם מצרים כבר הושג. את הרווקון של מעבר ממצב מלחמה לשלום עברנו רק עם מצרים ותהיה זו טעות הסטורית אם נתן לשלום זה להידרדר. ב) לחיזוק השלום עם מצרים יש משמעות מעבר לבעיות היומיום. זה השלום הראשון בין ישראל ומדינה ערבית. מצרים היא המדינה הערבית המרכזית ואין בינה ובין ישראל הבעיות הקשות שקיימות בגזרה המרכזית. נסיגה בשלום הזה, הידרדרות בו, תהיה מכה לסיכויי השלום לא רק עם מצרים אלא בכלל, במערכת הערבית־ישראלית. ג) יש יתרון אסטרטגי־מדיני בהוצאת מצרים ממעגל המלחמה. לשר הבטחון קשה לתאר קיצוץ בתקציב הבטחון אם שלום זה לא יבוצע.

אמנם הנכונות לחיזוק השלום צריכה להיות על בסיס של הדדיות. לא רק ישראל נותנת, אלא צריכים להיות ויתורים הדדיים. יש לקחת את מכלול הנושאים הטעונים פתרון ומימוש — הסכמי הנורמליזציה, החזרת השגריר המצרי וסימון הגבול באזור טאבה בדרך הבוררות, תוך הסכמה על תנאי הבוררות — ולבצע אותם. זו תהיה המשמעות של הדדיות.

באותה שעה, סבור רבין, צריך ליטול יוזמות כדי להביא משלחת ירדנית־פלשתינית אל שולחן המו"מ. הוא מוכן לאשר, כי כרגע יש נסיגה בסיכויי שירדן תיענה ליוזמות כאלה. בגלל היצמדותה למנהיג אש"ף יאסר עראפאת והתקרבותה בד בבד לעמדות סוריה, התובעת ועידה בין־לאומית על כל תוויה ודקדוקיה. משמעות התביעה הסורית להערכתו היא — נסיון להשיג פתרון בו־זמני לכל בעיות השלום: עם ירדן, עם סוריה, עם לבנון ועם גורמים אחרים. נסיון העבר הוכיח, שברגע שהמו"מ אינו מתנהל בין מדינה ערבית וישראל ויש התניה עם גורמים אחרים — הסיכוי לשלום שואף לאפס. אילו סאדאת, לדוגמה, היה מתנה את השיחות עם ישראל בהסכמת השכנות, לא היה מושג השלום עם מצרים.

לפיכך: יש היום שלום עם מצרים ויש לתת עדיפות לחיזוקו. אל מול התמעטות הסיכוי שירדן תבוא בקרוב אל שולחן המו"מ, עולה טיפוח וחיזוק השלום עם מצרים לדרגת דחיפות ועדיפות ראשונה.

חוף השנהב — השישית שבדרך

הנסיעה התיאטרלית של שמעון פרס בשבוע שעבר, במטוס המנהלים הקטן, לז'נווה, היא משהו שאין מרבים לדבר עליו בלשכת ראש הממשלה. היה, היה. בחושים נכונים תפסו שם, שזאת היתה נסיעה אחת יותר מדי. אמנם פרס לא חושש אותה. „הזקן" רצה והוא נסע. אך יש דבר כמו „רוויות חשיפה" ושמעון פרס התקרב אליה. הקטעים, שעיתונאים שהתקשרו ללשכת ראש הממשלה נענו, שראש הממשלה מבקר באחד ממחנות צה"ל, נשמעו מגוחכים. הוסף לכך את החשיפה הצפויה לפרס בחודש הבא, כשיבקר בשלוש מדינות באירופה, וקבלת עוגת קצפת בבקבוק משפחתי. מי יבולע?

החיילים האפורים של היחסים עם אפריקה, אנשי משרד החוץ, נשארו בצל. מנכ"ל המשרד דוד קמחי, המכיר את אפריקה משנת 1961, כששירת בשגרירות ישראל בחוף השנהב כשרק נפתחה, יצא לז'נווה יום לפני פרס. אבי פרימור, הסמנכ"ל לענייני אפריקה ואסיה, שאגב שירת עם קמחי אז, ב־1961, כמזכיר השגרירות, נשאר בארץ, אבל בלי שום רגשות של מרירות. יש מעין תורנות בינו ובין קמחי. בכל מיפגש אפריקני, כשהאחד יוצא, השני נשאר בארץ, תוך מתן עדיפות לצאתו של המנכ"ל, כי לו יש יותר סמכות ואחריות — גם בעיני האפריקנים.

כשנודע בארץ על החלטת נשיא חוף השנהב לחדש את היחסים, היו מי שנאנחו: כמה זה כבר עומד לעלות לנו. פרימור מטעים, כי הופואט בואני א) מתכוון לכונן יחסים עם ישראל בכנות גמורה ולכן גם לכלכל את התהליך בזהירות ובתבונה. ב) הוא בהחלט לא רוצה מאתנו סיוע. יש לו הכנסות והוא מקבל מילוות בתנאים נוחים מצרפת.

פרימור מסביר, כי הפגישה הפומבית עם פרס היתה חיונית מאוד לתהליך חידוש היחסים עם חוף השנהב ועם ארצות אפריקניות נוספות. בעולם השלישי יש חשיבות אדירה לג'סטות. פגישות עם ראש ממשלת ישראל ממסמרת את כוונת חידוש היחסים ותהודתה ברחבי ארצות אפריקה גדולה.

המדינות הבאות בתור הן טוגו, קאמרון, גאבון, קניה, שיש אתן דה פאקטו קשרים מגוונים. בשיחה עם פרס לא הזכיר הופואט מי המדינות הבאות בתור. הוא רק אמר, שיש מדינות, שאתן הוא נמצא בקשר. מועמדות נוספות לחידוש יחסים הן גיניאה והרפובליקה המרכז אפריקנית. בשמונה מדינות יש לנו קציני אינטרסים. טוגו, קאמרון, גאבון, קניה — נימנו כבר, ויש להוסיף עליהן, עד עתה, את חוף השנהב. השלוש הנותרות הן — גאנה, וולטה עלית וגיניאה.

כדאי לציין, כי קצין האינטרסים, הפועל באמצעות שגרירות אירופית היושבת במדינה האפריקנית, יושב לעתים קרובות בבית השגרירות הישראלית, שעוד נותר על מכונו מתקופת „תור הזהב" של שנות השישים. כך, למשל, בקניה יושב קצין האינטרסים בבית השגרירות הישראלית שנבנתה פעם. לבניין אין שלט ולא דגל, אבל בכניסה, חרוט בתוך האבן: „בניין זה נחנך על־ידי ג'ומו קניאטה וגולדה מאיר, שרת החוץ של ישראל".

יש לנו היום יחסים באפריקה השחורה עם חמש מדינות: סוואזילנד, לסוטו ומאלאווי, שלא ניתקו את היחסים ב־1973, וכן זאיר, שחידשה את היחסים ב־1982, וליבריה, שחידשה אותם ב־1983. עם עוד ארבע מדינות, ניגריה אחת מהן, יש לנו יחסים מסחריים אינטנסיביים. עם ארבע מדינות נוספות יש לנו דיאלוג רצוף, אם כי כלפי חוץ הן ממש עויינות.

זה נראה די משה והכל־זאת, מתוך 51 מדינות החברות בארגון לאחדות אפריקה. יש לנו גישה, בדרך זו או אחרת, למחציתן בלבד ולא יותר. המחצית השניה חברות בליגה הערבית או קשורות לגוש המזרחי או לשניהם.

היחסים היום — הרשמיים והלא־רשמיים — אינם נושאים את האופי הסיועי שהיה ליחסים בין ישראל ואפריקה בשנות השישים. היום מדובר על עיסקות מסחריות, לרבות ייעוץ צבאי ועיסקות נשק, וכן על שיתוף פעולה המבוסס על אינטרס כלכלי הדדי. לרשות ישראל אין היום תקציבי סיוע, ואולי גם זה ההתפכחות עשתה את שלה. השקעה עם לב ביחסי חוץ, לפחות במקרה של אפריקה, הנחילה ב־1973 רק אכזבה.

אמריקה עוד כועסת

לא יבשה הדיו מעל ההודעה האמריקנית של שביעות רצון משיתוף הפעולה של ישראל בפרשת פולארד ו„הניו־יורק טיימס" יצא בשורה של גילויים על היקף פעולות הביון הישראלי בארה"ב. יצא מזה, שלידי ישראל הגיעו מסמכים סודיים עוד לפני שהגיעו אל ראשי סוכנות הביון המרכזית והסי.איי.א. לישראל היה כנראה „מודיע" בחדר המצב בבית הלבן, ובכלל, שרותי המודיעין של ישראל, כפי שאמר ג'ון רייוויס, הממונה על הבטחון הפנימי במשרד המשפטים עד לפני חמש שנים, תופסים מקום שני בפעילותם בארה"ב, אחרי הסובייטים.

הפרשה כאילו נגמרה, אבל לא באמת. עוד ימשיכו לכתוב ולהפוך בזה. בקרוב יחזור הנושא אל מרכז כלי התקשורת, כשייפתח משפטו של פולארד. „אנו חוששים שעוד לא יצאנו מהעניין", אמר לי פקיד בכיר בירושלים. „ההשלכות של הפרשה עוד יאכילו אותנו הרבה קש. יש מי שחושב, שפתרנו את הבעיות, כי העתונות הפסיקה לעסוק בזה. אבל האמריקנים עוד לא החליטו איזה משפט יהיה לפולארד. בינתיים, לנו כבר אין את יחסי האמון הלא־פורמאליים שהיו עם המימשל בכל הדרגים. האמריקנים נהיו יותר מאופקים, יותר הולכים לפי הספר, בלי יחסים אינטימיים, בלי גילוי לב. המימסד אף פעם לא „מת" עלינו. הוא סבל אותנו, בגלל הלחץ של הקונגרס ודעת הקהל. עכשיו זה השתנה, לא ידוע עד מתי".

טבעת טאבה

לא מיותר, אולי, להסביר היום שוב מה קורה סביב טאבה. מדוע השר עזר וייצמן ומנכ"ל משרד ראש הממשלה אברהם טמיר מתנגדים שהמנכ"לים ייצאו לקהיר לסיבוב שיחות נוסף, אף־על־פי שהצעה לשגר את המשלחת עלתה על־ידי ראש הממשלה שמעון פרס ולא על־ידי ממלא־מקומו הסרבן יצחק שמיר; מדוע החליט פרס — נוכח התנגדות וייצמן וטמיר — על תהליך הבהרות בכתב עם הנשיא מובאראק; מתי סוף סוף תגיע סוגיית טאבה להכרעת הקבינט, ובכלל: האם פעם ייצא מזה משהו. או שפרס בכוונה או בבלי־דעת, משחק את המשחק של שמיר, ששמו הוא: ההשהיה עד הרוטאציה.

כשנפגש פרס בשבוע שעבר עם שמיר, על רקע נזיפותיו הפומביות של שמיר בפרס („מי שמךך?") בעניין תוכנית האוטונומיה, הוא ידע, כנראה, ששמיר אינו נוח לשנות את עמדתו בסוגיית טאבה. אמנם חלה התקדמות רבה בעמדות המצריות בסיום מעגל השיחות בהרצליה שבוע קודם־לכן. אך פרס סבר, כי יגביר את הסיכוי שהסיכומים החדשים ירשימו את שמיר, אם יעוגנו בכתב, בצורה מפורשת, מקובלת על ישראל ועל מצרים, ולא רק ברמות הכנות, שמאוחר יותר אולי תהיה מהן נסיגה, או זה לפחות מה ששמיר יוכל לטעון. אגב, מה ששמיר באמת טוען שמענו השבוע בוועדת החוץ והבטחון של הכנסת. הוא אמר, שחוץ משני דברים — קיום הבוררות בז'נווה והחלטה ששפת העבודה תהיה אנגלית — לא סוכם בין משלחות ישראל ומצרים דבר. שמיר התייחס אל יתר הסיכומים כאילו לא היו.

פרס הציב עצמו בין הפטיש והסדן כשהחליט לשגר את ראשי המשלחת לקהיר שוב. הוא קיבל לכך את הסכמתו של שמיר, כי מה איכפת לשמיר אם המשלחת תמשיך לדלג מכאן לשם ולהפך עוד שבוע או חודש או שנה. במקביל הוא העלה עליו את זעמם של וייצמן וטמיר, שסברו, כי המצרים כבר באו לקראת ישראל במידה שאין למעלה ממנה, הכל כבר מסוכם ומובהר ולא נותר אלא להחליט, בקבינט, על הליכה לבוררות על טאבה והכל ייכנס להילוך גבוה: ביצוע הסכמי הנורמליזציה, החזרת השגריר המצרי, פיסגה פרס־מובאראק.

דברים קשים ביותר, שהשמיע וייצמן באוזני פרס („אם אתה ושמיר משחקים בלורוווית זמן, אני אפריע לשניכם, כי אני חושב שאתם מחבלים ופוגעים בתהליך השלום. אני אביא את זה לקבינט, יהיה סוף למשחק הזה. לפני שמונה חודשים, כשנסעתי למצרים, ההנחיה שקיבלתי היתה שאנו

עזר ויצמן
דברים קשים באוזני פרס

מוכנים ללכת לבוררות על טאבה אם תהיה עיסקת חבילה. המצרים מוכנים ללכת לעיסקת חבילה אז אתם אומרים — אין על מה לדבר. מעכשיו התחיל בינינו עידן חדש. לא תוכל לקחת אותי יותר כמובן מאליו"), הזיזו את פרס מהטקטיקה של שיגור המשלחת. הוא החליט להחליפה בחילופי שדרים עם הנשיא מובאראק.

פרס מבקש לקבל ממובאראק אישור לכל מה שהוסכם עליו לגבי ביצוע הסכמי הנורמליזציה, החזרת השגריר ותנאי הבוררות על טאבה. בנושא טאבה יש שלוש סוגיות שפרס מבקש עליהן אישור מפורש: א) שהבורר השלישי יוכל להציע הצעות משל עצמו לגבי סימון הגבול, ולא יהיה חייב, כפי שרצתה מצרים, לקבל אחת משתי העמדות, הישראלית או המצרית. ב) סדרי הגישות לטאבה, שמהם ייהנה הצד שיפסיד בבוררות. ג) הסכמה מפורשת לכך, שהבוררים יוכלו להציע הצעות פשרה ופישור בשלב הראשון של הגשת הטיעונים על־ידי הצדדים.

יש בדרך זו של דיפלומטיה באמצעות שדרים בכתב בין ראשי מדינות סיכוי רב אך גם סיכון גדול, כפי שפרס אוהב להתבטא. הסיכוי הוא בכך, שהתחייבות בכתב ממובאראק עצמו, האינסטנציה האחרונה במצרים, היא ההתחייבות המוסמכת ביותר שאפשר לקבל ממצרים. אין למעלה ממנה. הסיכון הוא בכך, שדווקא מסיבה זו, לא כל מה שמובאראק מוכן להסכים עליו כהבנות על־ידי נציגיו, הוא יהיה מוכן להסכים עליו בשדר, שחור על גבי לבן, בחתימתו, לשמעון פרס. לכן אני עדיין לא רואה את תהליך ההבהרות פרס־מובאראק נגמר כל־כך מהר, או נגמר בכי טוב. הדרג הגבוה־מאוד של הדיפלומטיה הישירה עלול להכשיל את המהלך כולו.

להוסיף מלה על פצע, אני עדיין לא רואה את שמיר מסכים לבוררות גם אם יגיע השדר המיוחל ממובאראק. שמיר טוען כל הזמן, בלי שים־לב למתרחש בשטח, שבעמדות מצרים אין כל חדש. אין סיבה שישנה את טענתו, כשבמחנה שלו אין אף ילד שיצעק: „הביטו, המלך כבר לבוש איזה יופי!".

נשיא המדינה למזרח הרחוק?

נסיעתו של נשיא המדינה חיים הרצוג למזרח הרחוק שוב על הפרק. היא בוטלה בנובמבר האחרון, בגלל טעמים תקציביים, ועכשיו מדברים על קיומה בכל־זאת, בנובמבר הבא. במשרד החוץ סבורים, כי ביקור הנשיא בשלוש מדינות בדרום־מזרח אסיה יוסיף לישראל מוניטין, יעלה אותה על המפה ויחדיר לתודעת ארצות אחרות באזור, שאפשר לקיים אתה יחסים דיפלומטיים ואף קשרי מסחר וסיוע. במקור עמד הרצוג לבקר גם באוסטרליה, ניו־זילנד, איי פיג'י ופפואה־ניו גיניאה, וכך גם בתוכנית המוצעת.

הנשיא, ראש הממשלה ושר החוץ מהססים, בגלל המרחקים וההוצאה. אחרים במשרד החוץ אומרים, שביקור הנשיא חשוב מאוד ודווקא בגלל המרחקים יותר יעיל ויותר קצר, ולא יותר יקר, לשכור מטוס מיוחד ולא לטלטל את הנשיא בטיסות מסחריות. והרצוג־פרס־שמיר מקמטים את המצח עוד יותר. אולי זה חיסכון, אבל זה בטח לא ייראה כך, ולא ייקלט בימים טרופים אלה של הקטנת קיצבות זיקנה ומיסוי דמי חופשת לידה.

עד נובמבר יש יותר זמן מאשר עד רוטציה. אפשר להמשיך להתלבט.

רשות הקורא

העובד כמכשיר או כיצור חברתי

אחת הבעיות המורכבות שההסתדרות תצטרך למצוא לה מענה היא ארגון מקומות עבודה עתירי־ידע. במקומות עבודה אלה מקבלים את השכר הגבוה ביותר במשק. — שכר העבודה נקוב כמובן בדולרים, בדרך כלל באלפי דולרים. והעובדים מועסקים על־פי חוזים אישיים מיוחדים הכוללים הטבות רבות. אלה הם מקומות עבודה נוחים ונעימים, שונים מאד מאולמות הייצור של בתי החרושת שאנו מכירים: רעש, לכלוך ותנאים לא מאירי פנים במיוחד.

אבל זאת לדעת, במקומות עבודה אלה לא יהיו ועד עובדים. זוהי תמצית תפישתם של המעסיקים: לדאוג לכל צרכיו של העובד ולפטור אותו מבעיותיו במקום העבודה, למען יתפנה לעסוק במקצועו ובו בלבד. מבחינה זו, ועד העובדים הוא בבחינת מכשול, רעה חולה המשבשת את השקט התעשייתי החיוני במפעל בכלל ובתעשייה עתירת הידע בפרט.

מצד שני ניצבת התפישה החברתית, הרואה במקום העבודה תא אורגני שבו נרקמים יחסי עבודה ורעות בין העובדים, שבו מתגבשת סולידריות חברתית, אותה סולידריות שהיא המנוף ליצירת חברה הומנית וצודקת יותר.

ההסכם האישי יוצר חיץ, ניכור ואף יריבות בין עובד לעובד וקושרו אך ורק לנותן המשכורת. כמובן שהמניע הוא כלכלי טהור. גם יצירת איכות החיים במקום העבודה ייעודה אחד — שיפור ועידוד הפריון והיעילות של העובד וקשירתו למקום העבודה. תפישה זו, הרואה באדם מכשיר שיש לשכלל את מנגנונו כדי להגיע ליעילות יצרנית רבה יותר, מתנגשת בהכרח עם תפישה חברתית הרואה באדם יצור חברתי נבון, הזקוק לעידוד וליצירת קשרי גומלין חברתיים כצורך קיומי לו ולחברה סביבו. האדם העובד לא נוצר רק לשם שיפור מאזן התשלומים והעלאת התוצר.

כתנועה חברתית, ההסתדרות שואפת ליצור חברה אנושית יותר, אחראית, מעורבת ותומכת, במרכזה ניצב לא האדם שעל יד המכונה, אלא האדם. ההסכמים האישיים הינם מכשול חמור בדרך לחברה זו. ההגבלות החלות על האדם העובד להתארגנות חופשית יש בהן משום נסיגה משמעותית בהתפתחות החברתית מדינית. זוהי תחילתו של התהליך האורוולי (1984) של „האח הגדול", הדואג לך לכל מחסורך ועניינך רק איתו. ההכרעה היא של החברה, הכרעה ערכית בשאלה מה גבר על מה — השיקול החברתי או השיקול הכלכלי הטהור.

המגמה בחברה היא לעבור לאינדיבידואליזם, למקצוענות, להבלטת ה„אני" הייחודי, להדגשת ההישג האישי והחומרי. ממגמה זו אסור להתעלם. זו בהחלט אנטי־תזה למגמה שהיתה בשנים עברו ואנו עדים לקטע נוסף בחברה הישראלית שנסחף בשטפון עתידי זה. השאלה היא, האם נוכל להתייצב ולהוות סכר בפני שטפון זה.

זאב שפיר, רמת־גן

קסטל־יוק

בקטלוג שפירסם המוזיאון לרגל פתיחת הביתן לאמנות ישראלית נכלל לוח כרונולוגי על אמנות הציור בארץ ובעולם ובו איזכור האירועים החשובים בתולדות אמנות ישראל זה 70 שנה. אי־אפשר להימנע מהרושם כי היתה בעריכתו מגמה מכוונת, מסיבות השמורות עם עורכי הקטלוג, שלא לכלול בו את הצייר משה קסטל, אחד הציירים הישראליים המקוריים הבולטים והחשובים. כל שנאמר לגביו הוא כי משנת 1926 „קסטל בפאריס עד 1940". ומכאן ואילך — קסטל יוק. היתכן? ומה בדבר ציורי הקיר המפוארים במשכן נשיאי ישראל ובכנסת, ומה בדבר התערוכה הרטרוספקטיבית בשנת 1974 במוזיאון תל־אביב, ותערוכת היחיד במוזיאון תל־אביב בשנת 1955? ומה בדבר התצוגה של 60 שנות יצירה של האמן הנ"ל, המוצגות זה כשנה וחצי ועד עצם היום הזה במשכן הכנסת, והכוללת יצירות פאר מכל תקופות עבודתו של האמן משה קסטל?

יש בלוח פירוט מלא של האמנים שייצגו את ישראל בביינאלה של ונציה בשנים 1964, 1966 ו־1978, ואילו ייצוגה של ישראל בביינאלה של ונציה בשנת 1948, על־ידי משה קסטל, אין לה זכר; גם ייצוג ישראל בביינאלה של סאן־פאולו בשנת 1959 על־ידי קסטל, בה אף זכה בפרס בינלאומי, איננה ראויה כנראה לאיזכור, לדעת עורך הקטלוג.

כשמדברים היום על אמנות ישראלית אין להעלות על הדעת, שאפשר להתעלם ממשה קסטל, שיצירותיו מוצגות בגדולי וחשובי המוזיאונים בעולם. משה קסטל היה ממייסדי „אופקים חדשים", יחד עם זריצקי ואחרים, ויצירותיו המונומנטליות מוכרות היטב לכל ישראלי. ואם אין כוללים אמן בשיעור קומתו של משה קסטל בכלי הביטוי של המוזיאון הלאומי — בלוח הכרונולוגי של אמנות הציור בישראל — הרבה אומר הדרשני.

עו"ד יעקב באומן, תל־אביב

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים. בשל חוסר מקום, קוראים המופנים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

שטח נמוך

מאת מירה מינצר-יערי

הביצים של המדינה

„להתרווחו לנשום עמוקו לתת לשרעפת להכניס אווירו ולהתחיל לשיר: כי בעמק הירדן אחרי עשר בלילה — זה רק מתחיל" וזה היה נוסח ההוראה של שרל'ה שרון מכיוון הפסנתר בחדר-האוכל של קיבוץ עין-גב, בדיוק לפני שבוע בסיום טקס החתימה על אמנת תיירות „בעמק ובהר" בין ירושלים ועמק-הירדן.

שרון פקדה, וכולם הרחיבו גרונות, ובתהליך של ויתור על השיר כמיזוג אינטימי שרו בקולי קולות שירי כינור וכינרת, נאספים בשירון כחול מעוטר קשתות, ותמרים בצבע זהב.)

את השיר החד-פעמי „ירושלים של זהב" שהתפרסם ערב מלחמת ששת הימים, קוואורטט נריה, שצירף מיתרים ושר נגר הקול כולה: לקוואורטט המבצע התייצבו שר-התיירות אברהם שריר עם אשתו רבקה וראש עיריית ירושלים טדי קולק עם רעייתו תמר. ועל כל אלה כבר סופר ודובר, אבל האירועים לרגל חתימת אמנת התיירות בין ירושלים ועמק-הירדן ארכו יומיים, שבמהלכם גם זכה טדי קולק בתואר „יקיר עמק-הירדן".

האירוע החשוב של היום השני התרחש בחוות-היענים של קיבוץ האון, שבחוף המזרחי של הכינרת. לשם זומנו שר-התיירות וראש עיריית ירושלים לחנוך מבנה חדש, רב-תכליתי (הכולל: מזנון, מיני מארקט, שני אולמות מסעדה ל-250 איש, באר משקאות, לובי, דיסקוטק, אולם הרצאות ומשרדי ניהול) בהשקעה של כמיליון וחצי דולר. על כל המעמד המסעיר הזה השקיפו כ-250 יענים בעלות ראש קטן וגוף של גמל, המהלכים בתוך מטע תמרים מרהיב. והביצים שלהן, למי שלא יודע, הפכו לביצים של המדינה.

כידוע, אפשר לעשות ביען שימושים רבים: מהנוצות — עגילים ומכרשות. מהעור — אין צורך לפרט ויודעי דבר אומרים שגם בשרן טוב למאכל. אבל מקרמי מכירות דחפו דווקא את הביצים שלהן, וכולם חותמים עליהן. על ביצה אחת, למשל, חתומים כל שרי ממשלת האחדות, ויש ביצים עם החתימות של ח"כ אורה נמיר, ח"כ אברהם כץ-עוז ח"כ ז'ק אמיר ועוד דמויות רגולות רבות. עד כה לא שמעתי הסבר הגיוני להסכמה הלאומית לחתום על ביצה בקוטר של כ-20 ס"מ, ובמשקל של עד 2.5 קג', ושמהחלמון והחלבון (הלבן והצהוב) שלהן יוצאת חביתה ליותר מ-30 סועדים.

לכן, עצם העבודה הנפוצה של חתימה על קליפות ביצים, זו חריצת משפט על המצב הלאומי כפי שהוא נתפס בעט הסופרים של שרים וח"כים, שחתמו את שמם על הביצים. וכללו של המשפט ברור יותר כשמעיינים בלקסיקון הזואולוגי של מרגולין, וכך נכתב בו בערך „יען": שהוא משתייך לבת מחלקה של חסרי רכס, שסימניהם: כנפיים מנוונות (לכן אבדה להם סגולת התעופה), עצם חזה שטוחה, חסרת רכס וניוונית, עצמות בריח שהצטמצמו או התנוונו, ועוד סגולות יקרות רבות. עוד ירוע על היען שהוא אוכל לתיאבון חלוקי-אבן וגזרי-עץ, שמהירות ריצתו מגיעה ל-80 קמ"ש ושהוא מחזר נלהב, ולחם חוקו הם מעשי קונדס וליצנות...

עכשיו, אחרי מרגולין, ברור לגמרי איך קרה שהביצים שלו הפכו לביצים של המדינה, שכל שרי ממשלת האחדות ומרבית הח"כים חתומים עליהן.

חותמים על האמנה: קולק, שריר, זאב שור (ראש המועצה האזורית עמק הירדן). הם חתמו גם על הביצים

לנהוג, אפילו בשכיבה

אדם מנדלביץ' מנצרת נפגע בשיתוק ילדים בהיותו בן שישה חודשים. עלה לארץ מרומניה בגיל 10, וסוחב את נכותו 36 שנים. „לאדם לא פגוע יש אפשרות להיכנע ולוותר, נכה לא יכול להיכנע ולא לוותר, כי אז ישאר בלי כלום", אמר אדם מנדלביץ', שהוא נשוי היום, אב לשני בנים ובת, הנדסאי בניין במקצועו, ועובר משרה מלאה כפיקוח על קבלנים במע"ץ.

זה שנתיים, מאז קיבל את הרשיון להוראת נהיגה, הוא מורה נהיגה לנכים בשעות אחר-הצהריים ומתוך אמונה ושליחות. קבלת הרשיון היתה עבורו גם השלמה עם בעיה ששנים רבות ברח מפניה, מאחר שלא היה מסוגל להשלים עם נכותו ולהימצא בחברתם של נכים.

היום הוא עושה איתם שעות רבות בלימוד נהיגה, בין הנכים שלומדים אצלו פגועי גפיים ופגועי גב, שנאלצים לנהוג בשכיבה.

„זהו מפגש רצוף בעיות, פחדים, רגשי נחיתות, וחרדות", אומר אדם מנדלביץ', שמעניק לנכים הלומדים סער נפשי, עידוד וסבלנות אין-סופית במערכת קשרים, שבה המורה והלומד שניהם למודי סבל. למרות פגיעות בקואורדינאציה ומגבלות קשות חייב הנכה להגיע לנהיגה נכונה ובטוחה ברכב אוטומטי ואינו זוכה לשום הקלות וסליחות. לכן מספר השיעורים גבוה ביותר (ממוצע של כ-150 שיעורים עד הטסט הראשון), אבל שיעורי התורה וההערכה להם זוכה אדם מנדלביץ' גם הם עצומים, ו„תלמיד שעובר אצלי טסט שקול למניין תלמידים מן השורה", הוא אומר.

אדם מנדלביץ' רחוב הגפן 6/8, נצרת עילית, טלפון 065-54654. שליח מצווה המאמין בשליחותו.

תיקון טעות: פרץ ולדמן האמיתי

לפני שבועיים כתבתי במדור זה על האורח ולדמן פרץ מטבריה, שנעצר ונכלא ל-11 יום בעוון עריקה שלא ערק משירות מילואים.

בטעות פורסמה בראש הכתבה תמונתו של אדם מנדלביץ' מנצרת ומתחתה הכיתוב פרץ ולדמן מעצר בטעות.

באתי לתקן את הטעות ולצרף את תמונתו של פרץ ולדמן האמיתי (עם אשתו), שאגב שר-הבטחון הורה לחקור כיצד קרה שהוא נעצר בטעות והושם בכלא ל-11 יום.

תחזיות ורודות — כשלון או מדיניות

סוד גלוי הוא, שלתקציב הלאומי נודעות השלכות מרחיקות-לכת על התפתחות מבנה משק ורכיבו המאקרו-כלכליים. רמת הצריכה הפרטית, ההשקעה, היבוא והיצוא, המחירים, הריבית, רמת האבטלה ושיעור הצמיחה — כל אלה מושפעים ממבנה התקציב וגודלו. על כן חיזוי השפעותיו של התקציב הפכו זה מכבר לחלק בלתי נפרד מניהול מאקרו-כלכלי תקין במדינות המערב. המשקיעות מאמצים ניכרים בשיפור טיב החיזוי.

מאמץ רב מושקע בחיזוק המערכות העוסקות בחיזוי, בדמות הקמתם של מכוני מחקר נוספים ובלתי תלויים בממשלה, העוסקים בין היתר בחיזוי התקציב הלאומי. המישור השני הוא ניתוח הערכות החזאים בעבר. שינוי שיטות האמירה וכחינתן, ונסיון מתמיד ללמוד משגיאות העבר. שהרי אחד הקריטריונים המרכזיים להעריך את גודלו ומרכיביו של התקציב הלאומי יהיה חיזוי השלכותיו על שאר מרכיבי המשק. התחזית היא זו המאפשרת, בסופו של דבר לבחור בין תקציבים אלטרנטיביים עפ"י התאמתם ליעדי המדיניות שהממשלה חפצה ביקרם. ברור, כי אם התחזית תהיה מוטה, סופה להטעות ולהביא לבחירת תקציב שיחטיא את המטרות שלשמן נבחר. במקום להאט את קצב האינפלציה, עלולה הממשלה למצוא עצמה מגבירה אותה; במקום להביא לצמצום הפער במאזן התשלומים, עלולה טעות בתחזית להוביל להגדלתו של הפער בפועל.

תחזית מוטעית ומוטה מלכתחילה משפיעה גם בתחום ה„בלתי מדיד" של אמינות הממשלה. הממשלה, המכריזה כי בשנה הבאה יעדיה הכלכליים-חברתיים יהיו א' והתוצאה היא ב', מאבדת מאמינותה. במקום תקציב ממשלתי המקטין את אי הוודאות במשק, תקציב כזה רק מגביר אותה.

חשיבותה של תחזית מרוייקת עולה ככל שהמעורבות הממשלתית במשק גדלה. לכן סביר היה להניח כי בישראל ייחסו חשיבות רבה לחיזוי התקציבי. ממחקר שנערך בבנק ישראל, ע"י נחום פטריק*, עולה תמונה שונה. דווקא בישראל, בה הצורך בחיזוי רב, מספר הגורמים העוסקים בחיזוי מצומצם ביותר — שניים בלבד (בנק ישראל, ומשרד האוצר) עוסקים בחיזוי התקציב הלאומי, אך מה שחמור הרבה יותר הוא טיב החיזוי, שאיננו, בלשון המעטה, מהגבוהים והתחזיות אינן משתפרות עם השנים.

המחקר מעריך את טיב תחזיות התקציבים הלאומיים בין השנים 1959-1983 תוך התמקדות בחיזוי 8 משתנים מאקרו-כלכליים מרכזיים (ס"ה השימושים, התל"ג, עודף היבוא, הצריכה הפרטית, הצריכה הציבורית, השקעות, היצוא והיבוא). תקופת הבחינה חולקה לשתי תת-תקופות, מ-1959-1973 ומ-1974-1983, כדי לאפשר השוואה בין התקופות ולהתמודד עם הטענות המושמעות תדיר, כי אי-הוודאות במישור הכלכלי שגבר לאחר 1973, הביא לפגיעה „אובייקטיבית" בטיב התחזיות.

המחקר מצא, כי לאורך כל התקופה הנבדקת „החזאים גילו מידה רבה של שמרנות. נטייתם הכללית היתה לחזות שינויים קטנים יותר מאשר במציאות, ביטוי לאופטימיות לגבי הצריכה והיבוא, לפסימיות לגבי ס"ה השימושים". כן גילו החזאים אופטימיות רבה אשר לרמת היצוא הצפוי כתוצאה מהתקציב. גם בחיזוי היבוא היו סטיות גדולות מהמציאות, כביטוי לאופטימיות.

למרות שתנאי מוקדם לשיפור התחזיות בעתיד הוא לימוד טעויות העבר, הרי הצפייה כי הכלכלנים במשרד האוצר ילמדו מנסיון העבר וישפרו את תחזיתם הופרכה. „צפייה אחרת, כי טיב התחזית ישתפר עם הזמן בשל צבירת נסיון בחיזוי, גם היא הופרכה". כן מפריך המחקר את התירוץ התדיר בפי כלכלני האוצר ובנק ישראל, כי תנאי אי-הוודאות שגברו לאחר 1973 הם אלה שפגעו בטיב התחזית. כותב פטריק: „למרות הרושם כי אי-הוודאות גבר לאחר שנת 1973, וכתוצאה מכך טיב התחזיות נפגע, אין בנתונים הוכחות לכך", להיפך. מהמחקר עולה, כי התחזיות איכזבו גם באותן שנים בהן היתה קלות רבה יחסית בחיזוי פני המשק, אך נראה כי ביצועם של החזאים, היה מאכזב".

גם סקירת השנים בהן הצליחו החזאים אינה מחמיאה לנסיונם המצטבר של הכלכלנים שעסקו בחיזוי. שנות ההצלחה מצויות דווקא בתקופה הראשונה הנסקרת במחקר, היינו בין השנים 1959 ל-1973.

עיון במידת האופטימיות של החזאים בהשוואה בין תת-התקופות (מ-1959 עד 1973 ומ-1974 עד ל-1983) מעלה אף הוא ממצאים מאלפים. בחיזוי השינוי במרכיבים מאקרו כלכליים נבכרים — התל"ג, עודף היבוא, הצריכה הפרטית, ההשקעות, ורמת היבוא — עלתה רמת האופטימיות בתחזיות משנת 1974 ואילך באופן משמעותי. כלומר, ככל שהמצב בתחום מאזן התשלומים (עודף היבוא), רמת ההשקעה במשק ורמת הצמיחה הורע, כן גילה דווקא נכונותם של החזאים להעריכם בצבעים ורודים יותר.

1959-1983

	מספר התחזיות	מדד תחזיות אופטימיות
ס"ה השימושים	23	6
התל"ג	23	11
עודף היבוא	23	14
הצריכה הפרטית	23	14.5
הצריכה הציבורית	23	15
ההשקעות	23	12
היצוא	23	15.5
היבוא	23	14
המשתנים	184	102

יתכן כי התופעה נגרמה מלחצים פוליטיים של שרי האוצר, שניסו בדרך זו לשפר את תדמיתם ואת אמינות מדיניותם. אלמלא היו לתחזיות אלו השלכות ממשיות על מגמה המשק וכיווני התפתחותו, ניתן היה לבדוק על אופטימיות פאטריוטית זו. אך יש לזכור, כי את חשבון האופטימיות נדרש לשלם, בסופו של דבר המשק.

אוריאל בן-חנן

* נ. פטריק, „טיב התחזיות של התקציבים הלאומיים בישראל (1979-1983)", מחלקת המחקר בנק ישראל 1985, סדרת מאמרים לדיון.

יימשכו הדיונים עם השוק המשותף

נציגי משרד האוצר, תעשייה ומסחר וחקלאות, ישתתפו, בעוד מספר שבועות, בדיונים עם אנשי הקהילייה האירופית בבריסל. דיונים אלה הם המשך לדיונים שהתנהלו בארץ עם סגן נציב הקהילייה, קלוד שסון.

בישראל מובע חשש, כי הצטרפות ספרד ופורטוגל לשוק עלולה לפגוע בייצוא מוצרי חקלאות ותוצרת חקלאית מעובדת. בפגישת שסון עם שר התעשייה והמסחר אריאל שרון, בסוף השבוע שעבר, העלה השר את הדרישה הישראלית לביטול מכסים על שורה של מוצרים מעובדים, בהם תרכיזים ורכזים, מוצרי בשר הודו, מוצרי ירקות קפואים, מוצרי ירקות מיובשים, זיתים ומוצרים אחרים. הצטרפות ספרד ופורטוגל עלולה לפגוע קשות בענף שימורי העגבניות, למשל. כיום מגדלים בארץ 270 אלף טונות עגבניות לתעשייה, מזה מיוצאים למדינות השוק 70 אלף טונות. ספרד ופורטוגל נחשבות כיצרניות גדולות של מוצרי עגבניות. בשנה האחרונה הגיע היקף גידולי העגבניות לתעשייה בשתי מדינות אלה ל-1.25 מיליון טונות.

על שימורי העגבניות המיוצאים מישראל לשוק מוטל כיום מכס בשיעור 18% והחשש הוא, כי עם הצטרפות ספרד ופורטוגל, שייהנו מפטור ממכס, עלולה ישראל להידחק גליל מהשוק.

לגבי ענף ההודים קיים חשש כבר, מאחר שמדינות הקהילייה מהוות שוק גדול למוצרי הודו מעובדים, אשתקד הגיע יצוא מוצרי הודו לאירופה לכ-15 אלף טונות, ייצוא שחייב באירופה במכס של 21%.

בשנים האחרונות התפתח ענף ייצור בשר ההודים המעובד גם בספרד, עתה חוששת ישראל כי היצרנים הספרדים ייפגעו בייצוא הישראלי. כאמור, נושאים אלה ייבחנו בהמשך המו"מ בבריסל.

אייל שגב

מתריעים על מונופול בשיווק חלב

„המונופול של 'תנובה' על חלב ומוצריו פוגע בחקלאים הפרטיים המאורגנים במסגרת התאחדות האיכרים המשווקים את תוצרתם מחוץ ל'תנובה'" — אמרו אתמול ראשי ההתאחדות במסיבת עיתונאים בתל-אביב.

הדוברים, אליהו איזיקסון, נשיא ההתאחדות, שלמה רייזמן מנכ"ל ההתאחדות, ואליעזר ארצי, מנכ"ל „טרה", התריעו נגד „השתלטות 'תנובה' על השיווק הקמעונאי", דבר הנוגד לטענתם את חוק ההגבלים העסקיים.

ההסכם העומד להיחתם בסוף השבוע בין „תנובה" ל„קו-אופ" יתנה לדעתם, „מכירה אקסקלוסיבית" של מוצרי 'תנובה' ברשתות הקו-אופ. בתמורה יימסר לקו-אופ הניהול ב„היפר-שוק" החדש של „תנובה" (המשתרע על 7,000 ממ"ר) שייפתח בקרוב באיזור הקאנטרי קלב.

הדוברים הזהירו, כי התאחדות האיכרים, בשיתוף עם התעשיינים ולשכות המסחר, יכריזו על מאבק ציבורי, עד כדי החרמת תוצרת „תנובה", אם זו תחרים את שיווק מוצרי מחלבת „נוב", „שטראוס" ו„טרה" ברשתות הקו-אופ.

דובר „תנובה": סערה בכוס מים

המו"מ המתנהל בין „תנובה" לקו-אופ יסתיים ביום חמישי — השיב דובר „תנובה" לשאלת כתבנו. הדובר הגיב ב„להר"ס", לגבי הטענות כאילו „תנובה" תבעה מקו-אופ לשווק באופן אקסקלוסיבי אך ורק את מוצריה. כן רחה על הסף את הטענה כאילו הופעל לחץ על מחלבת „נוב", בציינו כי ההיפך הוא הנכון — מושב נוב, שנקלע לקשיים פיננסיים, פנה ל„תנובה" וביקש שתרכוש את חלקו במחלבה, בה מגיע חלקה לשליש. שני שלישים הם בבעלות „שטראוס" ו„טרה".

הדובר דחה גם את הטיעון כי „תנובה" הגבילה כמונופול את המחלבות הפרטיות. הוא ציין, כי מחלבת „תנובה" ברחובות מייצרת חלב אחיד המספק את דרישות השוק בארץ. עם זאת, לא התנגדה „תנובה" להקמת המחלבה בנוב, ואף מספקת לה החלב הדרוש לה. הדובר כינה את טענות התאחדות האכרים „סערה בכוס מים".

יוסף גלילי

ביטול ההצמדות — תוכנית לניתוק השכר מהשכירים

לפני חצי שנה, כשראש הממשלה שמעון פרס החליט לאמץ את רעיונות שר האוצר יצחק מודעי והפרופסור מיכאל ברונו למלחמה באינפלציה, הוסבר לציבור שבדי לייצב מחירים יש צורך ב„עוגן". כלומר, צריך לקשור את המשק לגודל נומינאלי אשר לא ינוע עם האינפלציה. תחילה הוסבר לציבור, שעוגן זה יהיה שער החליפין של השקל לעומת הדולר. ביסוד רעיון ה„עוגן" עמדה מסקנה שהתבקשה מאליה זה שנים, שבתנאים של הצמדה מלאה של המשק למחירים אין האינפלציה מסוגלת לתפקד כ„מס-סמוי" על ההכנסות. בניגוד למה שקורה בעולם, עליית המחירים בישראל לא הצליחה להביא לירידה קבועה של ההכנסות, אלא לעלייה מקבילה בכל הגדלים הנומינאליים, כגון שכר, מחירים, רווח והמוצרים המוניטאריים הנוספים.

אלא שהממשלה לא הסתפקה בקיבוע שער החליפין. היא קשרה את השכר הנומינאלי אליו, וציינה מפורשות ששני משתנים אלה ינועו ביחד. פירוש הדבר, שכל נסיון מצד השכירים להגן על שכרם או לשפרו ייתקל בתגובה ממשלתית הולמת, כרמות פיחות ואינפלציה מחודשת.

נסיון הממשלה לקשור את שער החליפין לשכר לא היה אלא שלב ביניים בהפיכת השכר ל„עוגן" הנומינאלי. הכרזות שר האוצר מודעי לפני שבוע, שבשנת התקציב הבאה יבוטלו ההצמדות, איננה אלא הודעה שהממשלה מתכוונת עתה להשלים את הפיכת השכר ל„עוגן".

זה זמן רב חושבים פרס ומודעי על האפשרות של ביטול הסכם תוספת היוקר. אם אכן יצליחו, הרי שהשכירים במשק יצטרכו לסמוך „מכות מחירים", בין אם ביוזמת הממשלה ובין אם הן תוצאה של התפתחויות חיצוניות.

תוספת יוקר מיד, הצמדות ההון — בהדרגה

לשם המחשה ניתן להניח מצב, בו הממשלה מכריזה על פיחות של 10 אחוזים. בתנאי הצמדה מלאים הדבר היה מביא לאחר זמן מסויים לעליית השכר והמחירים בכ-10 אחוזים. הפיחות היה מביא לרווחים למחזיקים בנכסים פיננסיים, אשר היו מצליחים לעבור בזמן מנכס שקלי לנכס דולרי. בלי הצמדת שכר, העובדים ייאלצו להיכנס למו"מ על הפיצוי הנדרש, מבלי שיהיה מובטח להם פיצוי אוטומטי. יוצר „חיכוך" שימנע גלגול מלוא הפיחות לשכר ולמחירים. במלים פשוטות, האוצר יצליח לשחוק שכר ולהעביר מקורות ליצואנים.

התחום השני בו האוצר מתכנן לבטל את ההצמדות הוא הנכסים הפיננסיים. כבר בסוף השבוע הודרו האוצר להכריז שהביטול המתוכנן מתייחס רק לאגרות-חוב שתנפיק הממשלה, ולתכניות חסכון שישווקו בעתיד. לגבי נכסים קיימים אין שום תוכניות.

עלי-פי „עשר הנקודות"

ביטול ההצמדות של נכסים פיננסיים היתה אחת הדרישות שהציג המימשל האמריקני לממשלת ישראל בתחילת 1985. במסמך הפרופסורים הרברט שטיין וסטנלי פישר כונה ביטול ההצמדה „מיסחור החוב הממשלתי". ההחלטה ליישם דרישה זו רק לגבי נכסים עתידיים, פירושה שמודעי החליט על ביטול הדרגתי של הצמדות הפיננסיות.

אם אכן תמומש כוונה זו, ייווצרו במשק שני סוגי אגרות-חוב: אגרות-חוב צמודות, בעלות רמת סיכון נמוכה, ואגרות-חוב לא-צמודות, בעלות רמת סיכון גבוה יותר. הפירוש המעשי של צעד זה יהיה ייקור הנכסים הצמודים הקיימים (אשר יהיו בטוחים יותר), ומכאן ש„ביטול ההצמדות", בגירסת האוצר, יביא לרווחי-הון חד-פעמים נאים למרי למי שמחזיק נכסים צמודים, בו בזמן שעל השכר תהיה הסתערות מחודשת.

יש לציין, שמחזיקי נכסים פיננסיים אחרים, כגון מניות, אף הם עשויים ליהנות מצעדי הממשלה. שכן עם עליית המחירים בנכסים הצמודים תהיה מגמה של ירידה בתשואות ובשער הריבית. הדבר עשוי להגביר את הביקוש למניות.

רוב הנכסים הצמודים, כגון אג"ח סחירות ותכניות חסכון, יגיעו לפרעון תוך כ-6 שנים, מכאן שרק לאחר פרק זמן זה יהיה המשק במשטר לא צמוד, אם אכן תתממש כוונת האוצר. כלומר, „המשטר הנומינאלי" עליו הכריז שר האוצר לפני שבוע (בראיון ל„הארץ") יביא להעברת מקורות נוספים מהשכר לבעלי הנכסים הדולריים והצמודים וליצואנים. מבחינה זו, הרעיון הוא עקבי עם ההגיון הפנימי של המדיניות הכלכלית הנוכחית, ומוטב להתייחס אליו בצורה נכונה, מבלי להיתפס לאשליה שהדבר יהיה שונה ממה שמוכר כיום.

אילן אברהם

לאחר השחיקה הגדולה

אנו מפרסמים כאן, לראשונה, את עיבודי אגף התקציבים באוצר על התפתחות בשכר הריאלי. על-פי הנתונים, פיגר השכר הריאלי בחודש נובמבר בכ-15 אחוז בהשוואה לרמתו הממוצעת בשנת 1980/81. כזכור, החזרת השכר הריאלי לרמת 1980/81 הונחה כיעד לתוכנית הכלכלית.

הנתונים מוכיחים שמתחילת התוכנית, בהשוואה ליוני 1985, ירד השכר הריאלי בסקטור הציבורי ב-31 אחוז ובסקטור העסקי ב-21 אחוז. בחודש דצמבר יעלה השכר הריאלי בכ-2 אחוזים, אם ההתייקרות כפי שצפוי תהיה נמוכה.

מתברר, כי השכר בישראל נע כיום סביב 500 דולר ברוטו, או סביב כ-400 דולר נטו. לפיכך, השכר נטו הוא כ-5 מיליארד דולר לשנה — פחות מרבע מהתוצר הלאומי הגולמי. מכאן, שקיימת עלייה תלולה בחלקם של הסקטורים האחרים בהכנסה הלאומית.

פרסום המסמך עשוי לסייע בידי כל הגורמים בגיבוש מדיניות השכר לקראת חודש אפריל.

צ.ט.

התפתחות השכר הריאלי

לעומת הדולר והמדד, 1980=100

בסקטור הציבורי	בסקטור העסקי	שכר ריאלי כולל	בסקטור הציבורי בדולרים	בסקטור העסקי בדולרים	שכר ריאלי כולל בדולרים		
103.8	106.7	105.8	534.7	604.3	579.7	ינואר	84
104.7	106.4	105.9	540.9	604.0	581.7	פברואר	84
96.3	121.5	113.3	489.0	678.1	611.5	מארס	84
111.2	117.8	115.7	593.0	690.0	655.5	אפריל	84
113.3	114.5	114.2	603.0	670.0	646.3	מאי	84
135.5	121.7	126.4	723.5	714.0	717.3	יוני	84
129.9	125.2	126.9	657.0	695.4	682.0	יולי	84
128.5	120.0	123.0	635.1	651.4	645.8	אוגוסט	84
124.9	122.9	123.7	622.5	673.2	655.7	ספטמבר	84
116.5	112.9	114.2	582.2	620.0	606.8	אוקטובר	84
113.0	107.6	109.5	561.8	588.1	578.9	נובמבר	84
118.6	117.8	118.2	553.7	604.4	586.4	דצמבר	84
118.7	119.9	119.6	534.3	592.9	572.2	ינואר	85
108.0	109.6	109.1	508.7	567.5	546.6	פברואר	85
109.0	132.1	124.6	508.0	676.8	617.3	מארס	85
103.2	112.1	109.3	513.2	612.8	577.5	אפריל	85
109.8	114.4	113.0	535.3	612.7	585.5	מאי	85
(1) 117.1	114.1	115.2	572.8	613.8	599.4	יוני	85
95.7	99.3	98.3	457.0	521.1	498.9	יולי	85
89.9	99.4	96.6	447.3	543.3	510.4	אוגוסט	85
81.0	89.7	87.1	413.2	502.7	472.0	ספטמבר	85
(2) 82.1	88.0	86.3	441.8	520.3	493.4	אוקטובר	85
80.7	90.2	87.3	442.3	543.6	508.9	נובמבר	85
100.0	100.0	100.0	512.2	562.3	544.0	ממוצע	1980
110.2	110.4	110.6	552.8	609.6	589.5	ממוצע	1981
105.0	112.4	110.1	545.5	641.9	607.9	ממוצע	1982
114.7	117.6	116.8	643.2	723.8	695.9	ממוצע	1983
116.3	116.2	116.4	591.3	649.4	629.0	ממוצע	1984

(1) כולל תשלומי הבראה — 20.0%
(2) כולל תשלומי ביגוד וערבון החזר הוצאות

טור החדשות

מאות יפוטרו בערי הפיתוח

הודעות פיטורין נשלחו בימים אלה ל-91 מבין 400 עובדי „אלסינט" במעלות. פיטורים נוספים עליהם רווח לשירות התעסוקה כוללים 19 עובדים ומניים ב„בלו-בנד-תלמה", ו-33 עובדים שיפוטרו ממפעל „טל-כור" בפתח-תקוה.

פיטורים נוספים יהיו באזור נצרת. שם יפוטרו 164 עובדים ממפעלים שונים. מפעל „טיב-טוב", שנקלע לקשיים, יפטר 35 עובדים, ובמפעל „ברוכין" יפוטרו 36 עובדים.

אייל שגב

יבוא אוטובוסים גורם פיטורים במפעל „הארגז"

שר התעשייה והמסחר מציע לשר התחבורה לאסור יבוא אוטובוסים מוגמרים. הבקשה נועדה לסייע למפעלי התעשייה המקומיים, „הארגז" ו„מרכבים". בהם נרשמה ירידה ניכרת בהיקף הפעילות. „הארגז" ו„מרכבים", וכן מפעלים אחרים המייצרים חלקים לרכב, נאלצים לצמצם את היקף הפעילות בשל הירידה בהיקף ההזמנות המקומיות.

אתמול הודיעו מפעלי „הארגז" כי פיטרו כבר 250 מ-430 עובדי המפעל. מדי שנה מזמינים גופים כמו רשויות מקומיות, בתי-ספר, מוסדות ציבוריים ואחרים, אוטובוסים מוגמרים בחו"ל, ולכן יש מקום לבחון איסור זמני על יבוא אוטובוסים מוגמרים.

א.ש.

שירות התעסוקה עדיין מדווח על מחסור בעובדים

באזורי חיפה והנגב המערבי לא היה מחסור בעובדים בחודש נובמבר — כך עולה מסיכומי שירות התעסוקה. לעומת זאת, נרשם ביקוש לבעלי מקצוע באזורים אחרים של הארץ.

בין היתר חסרים מסגרים, רתכים, מכונאי רכב ותעשייה, מלטשי יהלומים, צבעים ומכלטנים. בענפי הטקסטיל נרשם ביקוש לתופרות, גהצנים ווייטים, בעיקר במרכז הארץ.

גם בענף הבנייה נרשם ביקוש לעובדים באזורי ירושלים ות"א, בעיקר ברזלנים, טייחים ובנאים.

מחסור של עובדים נרשם גם בענפי השירותים, בעיקר באילת.

א.ש.

הלוואות בעלים

ליהנות מכל העולמות

לשכת רואי החשבון אינה מרוצה מהתיקונים שמבקש האוצר להכניס בתקנות המתייחסות להלוואות בעלים.

לטענת ישראל שטראוס, נשיא לשכת רואי החשבון, התקנות הללו הן בבחינת „עצת מכשול בפני עיוור", שכן, בין היתר עולה מן התקנות [illegible]

מצב זה, אומר שטראוס, עלול לגרום נזק עצום [illegible]

גם לרואי-החשבון [illegible]

רואי החשבון מבקשים לשנות [illegible]

א.ש.

מל"ל: עיסקת החבילה גרמה הפסדים לענף המחשבים

חברת המחשבים „מלל" אינה שבעת-רצון מעיסקת החבילה, שלדברי מנהליה גרמה הפסד מתואם של 777 מיליוני שקלים בדו"ח הכספי של החברה ליום 30 ביוני 1985.

יצויין, כי גם בשנה שעברה היה לחברה הפסד מתואם, אולם הוא היה קטן יותר — 361 מיליוני שקלים „בלבד".

בדו"ח לבעלי המניות מציינים המנהלים, כי הקפאת המחירים, והמגבלות שהוטלו במסגרת עיסקת החבילה על מחירי המוצרים והשירותים שמספקת החברה, השפיעו במיוחד על ענף עיבוד הנתונים והמחשבים, שחלק מתשומותיו לא הוקפאו בהתאמה להכנסותיו. חלק קטן מההפסד מייחסים ב„מלל" לתוצאות העיסקיות של מקצת החברות-בנות שעסקו עדיין בגמר והשלמת פיתוח מוצרים והחדרתם לשוק הישראלי ושוקי חו"ל.

בינתיים מתברר, כי „מלל" החליטה שלא לממש אופציה שהיתה לה, לרכוש 51 אחוז ממניות חברת „גרין-קארד", העוסקת בהנפקת כרטיסי הנחה. חברה זו מקבלת מ„מלל" שירותי מחשב.

א.ש.

334 מעלימי מס בנובמבר

334 נישומים נתפסו בשבוע האחרון של חודש נובמבר בהעלמת הכנסות. ביקורת שנערכה על-ידי נציבות מס הכנסה ומס רכוש לגבי 2,587 איש העלתה, כי 334 נישומים לא ניהלו ספרים כנדרש על-פי החוק. רוב מעלימי ההכנסות נתפסו בעפולה (26), נצרת (26), עכו-נהריה (24), חיפה (21), ירושלים (25) ואשקלון (16).

א.ש.

„כלל" רוכשת מניות „אריה"

קבוצת „כלל" התקשרה בהסכם לרכישת כל הון המניות של „אריה" חברה לביטוח מ„שחל השקעות". ההסכם כפוף לקבלת אישור ביהמ"ש והמפקח על הביטוח.

מ„כלל" נמסר, כי חברת הביטוח „אריה" הינה חברה ותיקה וסולידית ובריאה. קבוצת „כלל" להמשיך ולהפעילה כחברה עצמאית שתשמור על אופיה המיוחד, תוך לקוחותיה וסוכניה ורציפות בניהול הקיים.

רכישת „אריה" תאפשר ל„כלל" להגיע לפלחי שוק חדשים, תגוון את עסקי הביטוח של הקבוצה ותהפוך את קבוצת הביטוח שלה לגורם השלישי בגודלו בענף הביטוח.

מאת דורית גפן

ילד ללא כתובת

תכנית „מבט שני" „של מי אתה ילד", שהוקרנה בשבוע שעבר, היתה מסמך אנושי מזעזע. לא לנו לשפוט הורים אשר נקלעו למצב הקשה של לידת ילד בעל פיגור. המקרה הזה עם תסמונת דאון, הידועה כמונגולואידיות.

כתבתו של מנחם הדר הביאה לנו נתונים מדהימים, אשר מלמדים קודם כל, כי הורים רבים משאירים תינוקות אלה בבית־החולים, אינם מוכנים לקחת אותם הביתה. אך עובדה מזעזעת עוד יותר היא, כי אחוז גבוה של התינוקות הללו, שנעזבים בבית־החולים, נידונים למעשה למוות. לפחות על פי סטאטיסטיקה של בית חולים אחד — כל התינוקות שהושארו שם על־ידי הוריהם, נפטרו. ההסברים של הרופאים אינם משנים את המסקנה החמורה, שההחלטה לנטוש תינוק כזה בבית־החולים היא בבחינת גזר־דין מוות. איננו מודעים כמובן אם אותם הורים, העומדים בפני ההחלטה הזו, יודעים את מלוא משמעותה. אך כאמור, מדובר באנשים הנמצאים במצוקה קשה, בהלם ובמצב נפשי חמור. הדבר הנורא באותו קטע של כתבה לא היה דווקא הפקרת הילדים על־ידי ההורים, אלא גישתם של הרופאים באותו בית־חולים. וייתכן כי גם בבתי־חולים אחרים, אשר אינם מעודדים את ההורים לקחת את תינוקם הביתה כדי לנסות לפחות לגדל אותו. זאת כאשר הם יודעים את התוצאות הוודאיות כמעט של הפקרת הילד־התינוק. אפשר היה לחשוב, כי זהו המוצא היחיד. אך הסיפור של בית־החולים סורוקה בבאר־שבע הציג בפנינו תמונת מצב שונה לחלוטין — שם לא הושאר אפילו תינוק אחד. כולם נלקחו בסופו של דבר לבית הוריהם. אין כאן הוקוס־פוקוס, ולא משהו המיוחד לאוויר הנגב. אלא גישה שונה של בית־החולים, ובעיקר של הצוות הרפואי. התגובה של הורה בדרום הארץ אינה שונה מהתגובה של הורה במרכז הארץ. אלה וגם אלה עוברים טראומה קשה כאשר מסתבר להם, כי התינוק שלו ציפו וחיכו נולד עם תסמונת דאון. אלה וגם אלה זקוקים לאותה תמיכה נפשית ולעידוד. אלא שבבית־החולים סורוקה התמיכה היא בכיוון של נטילת האחריות על הילד שלך, גם אם הוא אינו מושלם, וגם כאשר אתה יודע מראש, כי גידולו יהיה קשה ובלתי־רגיל, ויהיה עליך להשקיע בו הרבה יותר מאשר בילד רגיל. זאת בנוסף לצורך להתמודד עם הבעיות הסביבתיות, שאינן מקילות בדרך כלל על הורים של ילד חריג ושונה.

מנחם הדר, שהכין סרט רגיש מאד, לא הסתיר את עמדתו בסוגיה האנושית המורכבת הזאת. הוא הביא לנו גם מקרים של ילדים, אשר הוריהם לא התנערו מאחריותם כלפיהם. נכון, אין הם בדיוק כמו כל ילד אחר בין גילם, אך הם בעלי רגישות גבוהה, חמים ואוהבים, ובהשקעה נכונה ניתן לקדם אותם.

בכל הסרט העצוב מאוד של מנחם הדר קשה במיוחד לשכוח את התמונה של רוכי. התינוק שאינו יודע לבכות. יצור קטן וחסר־אונים בתוך מיטה בבית־החולים. ללא מגע יד ומילות ליבוב של אם או אב. רוכי הפעוט, אשר לפי הסטאטיסטיקה, לפחות, גורלו כבר נקבע — למות בעודו ילד. אכן, עצוב לראות תינוק שאינו יודע לבכות, אך עצוב ונורא שבעתיים לראות תינוק שאין מי שיבכה עליו.

במנזר בירושלים, המתמחה בטיפול בילדים עם תסמונת דאון

מונה

אנחנו חוטאים לא פעם בדה־הומאניזציה של אויבינו. זהו כנראה תהליך המאפשר לנו להתגבר על פחדים, אך בעיקר הוא לגיטימאציה לשנאות ולסלידות שלנו, שלא לדבר על הדעות הקדומות. אך מסתבר, כי אין לנו מונופול על הדה־הומאניזציה של האוייב. הוא, האוייב, עושה בדיוק אותו הדבר, וככל הנראה מאותן סיבות עצמן.

ביום שני האחרון ראינו את מונה, צעירה פלשתינית־אמריקנית, אשר סבלה מאותה תסמונת עד אשר פגשה במקרה בארה"ב בישראלי, „בשר ודם", העיתונאי חיים שור, והסתבר לה כי הישראלי הוא אדם ככל האדם. השניים החלו בהתכתבות, אשר נסתיימה בהזמנתה של מונה לישראל.

יש להודות, כי הצעירה הפלשתינית שעם עברון ריאיין בתוכניתו „זה הזמן" מעוררת אהדה, הן בשל גילוי הלב שלה, אך לא פחות מכך בזכות הפתיחות להקשיב וללמוד גם את בעיותיו של הצד השני. מונה נשארה פלשתינית לאומית, וספק אם ויתרה על שאיפותיה הלאומיות. אך היא מכירה עתה בלגיטימיות של השאיפות הלאומיות שלנו. ההבדל הגדול הוא, שאנחנו איננו זקוקים להכרה של הפלשתינים, שהרי השאיפות הלאומיות שלנו התממשו כבר. ואילו מונה, וכמותה העם הפלשתיני, ששאיפתם הלאומית טרם הוגשמה, תלויים במידה רבה בהכרתנו בזכותם זו. מבחינה זו יש כאן איסימטריה.

אין פירוש הדבר, שהתביעה שלנו להכרה של הפלשתינים אינה חשובה. אדרבא, הדבר דרוש בגלל המטען העמוק של איבה וחשדנות. ואותה תסמונת של דה־הומאניזציה, שלא לדבר על האמנה הפלשתינית, השוללת את קיומה של מדינת ישראל. לכן ההכרה של הפלשתינים בישראל היא אותו צעד ראשון וחשוב שבלעדיו אי־אפשר להתחיל בתהליך המורכב והמסובך של פתרון הסכסוך ההיסטורי, רווי האיבה והדם, בין שני העמים.

חיים שור – ישראלי בשר־ודם

דירה אחת יותר מדי

מנהלים־בפועל ומנהלים־שם־זמני הולכים ובאים, והתיפלות ממשיכה לחגוג. „בתו של מיסטראל" הלכה לה בשעה טובה והחליפה אותה את „נשי הוליווד", וניק טריטר לעולם עומד. בכל יום ג' הוא גוזל 30 דקות משעת הצפייה הטובה ביותר וממלא אותה בתבליני הבלתי־נלאים, בעזרת תכניתיו המעצבנות לדירה.

באותה חצי שעה אבודה ניתן היה לשבץ את „תבונה ורגישות" על־פי ספרה של ג'יין אוסטין, אבל סדרה בריטית מקסימה זו נידונה לגלות בטלוויזיה הלימודית, בשעה שרוב משלמי האגרה עובדים.

המפלט האחרון שנותר בלוח המשודרים כיום הוא רוי מרסין המצוין „בכסו את פניו" — למי שמצליח להישאר ער עד לשעת שידורה המאוחרת של סידרה זו. ער או אין ברירה אלא לכסות את המרקע — מחמת האבק.

מרים פרנקל

בעריכת עלינא תורי

אירוע

תסכולו של הליבראל בשעת פרובוקאציה

„אפרים חוזר לצבא" באוניברסיטת ת"א כמה שאלות בעקבות ערב קריאת

מאת גיורא מנור

בשבוע שעבר הזדמנתי לאסיפת־מחאה נגד הצנזורה על מחזות, שהתקיימה באוניברסיטת תל־אביב לרגל פסילת מחזהו של יצחק לאור „אפרים חוזר לצבא". הייתי שם בשלושה מובנים: כמבקר תיאטרון ועיתונאי שעיסוקו בתרבות; כמי שבאופן טבעי סולד מהפגנות ואסיפות־מחאה, וגם כאזרח, הרגיל בחופש הביטוי.

מדי פעם מאלצים אותנו, הליבראלים, למחות ולהילחם על זכותם של אנשים, שכלל אינם ראויים לכך. כי על פי רוב המחזות הנאסרים אינם יצירות מופת, שמן ההכרח להציגן או להדפיסן, ולעיתים אלה יצירותיהם של אנשים שהליבראליזם כלל אינו כלול בפרוגראמה הפוליטית שהם דוגלים בה. אבל אין ברירה, לא אנחנו, שוחרי החופש, קובעים את מועד המאבק ואת סיבתו. את זאת מכתיבים אנשי השררה והצנזורה.

הלכתי לאותה אסיפה גם מסקרנות מסויימת, כי אחרים מעמיתי המבקרים אמורים היו להיות לקריינים לשעה, ולהשתתף בביצוע „קונצרטנטי" של המחזה, אשר נאסר, מסיבות השמורות עם הצנזורים, להצגה בתיאטרון החיפני. למעשה אפילו קצת נפגעתי, שאותי לא הזמינו ליטול חלק בביצוע. הרי אני שחקן גרוע לפחות כמו אחרים מהקולגות שלי...

אבל עד מהרה התברר לי, שהיה לי מזל. כי עוד לפני שהמנחה — אבי עוז — הספיק לפצות את פיו ולברך את הבאים, גם לו בשורה השנייה של הקהל אדם מבוגר, בעל בשר ובעל קול, שעשה רושם של בעל־בעמיו, והחל לצרוח בקולי קולות „בוז" ושאר קריאות, שאינן שייכות לנושא אבל יכולות לשמש לכל הזדמנות. לפני התחלת האסיפה הוא חילק כרוזים מטעם „התחיה", ובהם שיר משיריו האחרונים של נתן אלתרמן, שלא כל כך הבנתי את שייכותו לנושא. אבל זה לפחות היה בגדר אמצעי ספרותי במלחמה בתחומי האמנות, ולגיטימי בעיני.

האיש סירב לשבת ולשתוק, ומשהקימו אותו כמה גברתנים מבאי־האסיפה ועמדו להשתיקו, קמו כעשרה מתומכיו של המתפרע, סטודנטים למראה, הניפו בידיהם דגלי־לאום ועירים, ופתחו במקהלת צעקות, מחרים מחזיקים אחרי מנהיגם.

החבורה הזאת גרמה לי אכזבה קשה. לפני ההתחלה הם נראו כיצורים חביבים ואינטליגנטיים, סטודנטים, העוסקים בעינייני רוח ותרבות. לפתע התגלו החבר'ה החמודים הללו כבריונים אלימים ותוקפניים.

כמובן, זו אשמתי, שלא תיארתי לעצמי, כי גם פאשיסט עברי עשוי להיות בעל חזות נעימה. חוסר הדמיון הוא שלי, לא שלהם.

אשה קשישה והיסטרית הצטרפה למפריען הראשי ולמקהלתו בקול סופראן חודר. היא צעקה משהו על שואה, אבל לא הבינותי מה כוונתה, ומה הקשר לנושא.

רק בקושי רב אפשר היה להתאפק ולא להשתיק את המפריעים בכוח. אבי עוז הסביר, שאינו מעוניין להזמין את השוטרים, שחיכו מחוץ לאולם, כדי שיוציאו את המתפרעים. ישבנו שם, כשלוש מאות מטומטמים, והנחנו לקומץ בריונים להשתלט על האסיפה. מזמן לא חשתי תסכול כזה ועלבון. למרבה האירוניה צעקו הלאומנים, שהם אינם מרשים לנו לשמוע את דברי הקוראים את המחזה, משום שהם דוגלים בחופש הדיבור! וזאת האסיפה נגד הצנזורה...

הנימוק האבסורדי השני שהעלו היה, כי מאחר שהמחזה נאסר להצגה, קריאתו הפומבית היא בלתי־חוקית. שרבריו של משפטן ידוע, שטען כי כרק את הנושא ואין כל הפרת חוק במה שאמור היה להתרחש, כמובן לא מצאו אוזן קשבת אצל הבריונים, לוחמי הלאומיות הזקופה.

הצעקות, ונסיונותיהם של הרוברים והקריינים להתגבר או להתעלם מהן, נמשכו כך כשעתיים. אזלת היד והכניעה לתכתיב המיעוט היו עלבון ממש לכל הנוכחים.

אבל לבסוף נוכחתי, שהטקטיקה פעלה את שלה. המתפרעים, שמאוד רצו שתתפתח קטטה, התעייפו, קמו ושרו את „התקווה" במין פארודיה מצחיקה ועצובה על ההמנון הלאומי והלכו להם מבויישים הביתה. וסוף סוף אפשר היה להמשיך ללא הפרעות.

המקרה פעוט — יחסית — אבל כמאמרו של אלתרמן, שהמפריעים גייסוהו לצידם כביכול: אל נא תאמרו, שהמקרה הוא מיקרוסקופי. במיקרוסקופ, אחי, נגלים החיידקים...

מהי דרך התגובה הנאותה להתגרויות האלימות האנטי דמוקראטיות, היא שאלה נכבדה ולא פשוטה כלל. ברור, שאסור לוותר, להתקפל ולפנות את השטח. אף כי בעצם כל אדם תרבותי וליבראל אמיתי (ליבריליזם שאין לו דבר עם המפלגה הליבראלית, כמובן, ממש כשם שהסוציאליזם לא היה לו דבר עם הנאציונאלסוציאליזם) סולד מהתכתשויות ושימוש בכוח הזרוע. מצד שני, לא הייתי רוצה שחופש הביטוי יהיה נתון להחלטות המשטרה לבדה. ועצם השימוש בכוח הרי הוא מנוגד לעקרון של חופש הבעת הדעות.

איך יוצאים מסבך זה?

על פי רוב נוצר מין פיצול־אישיות קולקטיבי. האינטליגנטים האיסטניסים מניחים ל„פשוטי העם" לעשות את המלאכה בדמות קבוצת־סדרנים או מחלקת הבטחה, ורוחצים בנקיון כפיהם. אבל דרך מעשית זו אינה מוסרית כל כך. אם מישהו חייב ללכלך את הידיים, זה אני (ואתה).

מעולם לא הייתי מחסידיו של מהאטמה גאנדי, שדרכיו נראו לי מתחסדות ואפילו צביעות דבקה בהן. דווקא בערב סוער זה של מלחמה נגד הצנזורה התחלתי להבין את הכוח העצום, הטמון בהתנגדות הפאסיבית. היכולת להתאפק לנוכח פרובוקאציה הביאה לתבוסת המתפרעים האלימים. אבל האם היה עומד לנו כוח התבונה לו, למשל, היו התוקפים עוברים לאמצעים אלימים יותר, כגון יריקות, שליחת ידיים, דחיפות וכו'? האם לא חייבים היינו להרים את הכפפה שנזרקה ולעבור לתגובות אלימות?

מתי חייב הליבראל לזנוח את סובלנותו ולהגן על החופש והדמוקראטיה, אפילו בכוח? הרי ברור. שלו התפתחו קטטות באותה אסיפה, והמשטרה היתה מתערבת, היא היתה אוסרת את המפריעים ואת המתגוננים ללא הבדל, אם מתוך יחס נייטראלי כביכול ואם מתוך נטייה להאשים את השמאל ולהזדהות עם הימין. תופעה מוכרת ממדינות דמוקראטיות רבות.

אנשי הפלג הלאומני־הפאשיסטי מודעים היטב לדילמה זו של הליבראליזם, והם מנצלים זאת לטובתם ללא נקיפות מצפון.

אין תשובה חד־משמעית לשאלות אלה. אבל הגעתי לגיל, בו אני מסוגל לחיות גם עם שאלות, שאין להן תשובה. ואולי הנפש החצויה גם היא מסימני ההיכר של הליבראל.

מחול

רן שנער וסוזן הול, ב„נטיא מאלא – זר ריקודים הודיים", בהופעת־בכורה תל־אביבית, היום בבית יד־לבנים

קונצרט ראשון

צבעונית, אקזוטית ורעננה

מאת אביבה שלח

קונצרט התזמורת הקאמרית הקיבוצית בניצוחו של שלום רונלי־ריקלים, בהשתתפות ריקי ספרבר (פסנתר), פנינה ענבר (סופרן).

התוכנית: הולדהיים — שאקונה לכלי מיתר; מוצארט — קונצ'רטו מס. 20 לפסנתר ולתזמורת ברה־מינור, ק. 466; שוברט — מנחה מוסיקאלית אופ' 46; רומאנסה מתוך „המלחמה הביתית"; דה־פליה — סויטה מתוך „אהבה בכבלי קסמים". צוותא, 21.12.85.

אפשר בהחלט לומר שהתזמורת הקיבוצית כבשה לה מקום מכובד במניין האנסמבלים הקאמריים והתזמורתיים, המגוונים את חיי המוסיקה שלנו. יש לה מיצלול נעים ושפה ברורה והרפרטואר בו היא מתרכזת עונה לאיכויותיה.

המלה „שאקון" קשורה בזכרוננו עם כמה מן היצירות היפות והמרגשות ביותר באוצר המוסיקה של הבארוק ואחריו. באלה משמש קו באס קבוע תשתית חוזרת לסערת רגשות נוגעת ללב בקולות העליונים. ב„שאקונה" לכלי מיתר של הולדהיים, שפתחה את התוכנית, לא שמענו כאלה, אך אם היה בכך משום מחווה ראויה לקן התנועה הקיבוצית, ריינו.

במרכז התוכנית היה הקונצ'רטו ברה־מינור מאת מוצארט, אחד מן היפים שנכתבו. בביצועה של ריקי ספרבר זה היה קונצ'רטו יפה ומוסיקאלי, אבל לא יותר. ספרבר היא פסנתרנית טובה, בעלת טכניקה מצויינת, אבל מוצארט הוא עדיין לא בדיוק הסגנון שלה. התזמורת היתה שותף נאמן, כמו שהיתה גם בשתי היצירות הקצרות של שוברט שפתחו את החלק השני של התוכנית. פנינה ענבר היא חברת „זמרי קאמרן" ובמסגרת זו השמיעה כבר מספר תפקידי סולו בהצלחה רבה. יש לה סופראן נעים, אבל קטן, ואין בו כדי להתמודד עם גוף תזמורתי, אפילו מצומצם. הוא נבלע וכמעט אבד בים הצלילים.

למלוא יכולתה הגיעה התזמורת בסויטה של מנואל דה־פליה, שסיימה את התוכנית. צבעונית, אקזוטית ורעננה, לכלי הנשיפה תשואות מיוחדות.

מקבץ מוסיקה

גארי קר אוהב מאזינים מחייכים

מאת דוד אור

● גארי קר, גדול נגני הקונטרבאס בעולם, יופיע בשבוע הבא עם תזמורת חיפה בקריית־חיים, בחיפה ובעברון. גארי קר יגיע במטוס במחלקת הנוסעים, ואילו הקונטרבאס היקר עליו הוא מנגן (הוא נתרם על־ידי אלמנתו של סרגי קוסביצקי, שניגן עליו לראשונה) מוטס במחלקה ראשונה. גארי קר מנגן על כלי שאיננו זוכים לשמוע בכלי סולני והוא מרכיב את התוכנית המגוונת כך שתכלול מעט מכל דבר. וגם הומור. „אני אוהב את המאזינים מחייכים ואפילו צוחקים בכל הלב בזמן קונצרט", הוא אומר.

● המלחין משה זורמן זכה בימים אלו בתחרות הסינפונייטה למלחינים צעירים לשנת תשמ"ז. יצירתו „ואריאציות קאמריות" זכתה במקום הראשון והיא תבוצע במסגרת סידרת הקונצרטים בעונת תשמ"ז.

● במסגרת השגרתית „בצוותא" 11:11, שנערכת כל שבת, נזכה השנה לחידושים רבים. אריה ורדי יגיש סדרה של ארבעה קונצרטים, בה יארח נגנים צעירים ומצטיינים לפי בחירתו וטעמו האישי.

סדרה נוספת יהיו הרסיטאלים לפסנתר, עם אמנים שעשו כבר צעדים ראשונים ומשמעותיים בארץ ובחו"ל. הראשון שבהם ב־11 בינואר, עם הפסנתרן הצעיר דניאל גורטלר, שזכה באוקטובר השנה במקום שני בתחרות בינלאומית לפסנתרנים במינכן. מוסד חדש הוא שילוב של שני קונצרטים בכרטיס אחר, שייערכו פעם בשבועיים ויתחילו ב־10.30 בבוקר. בקונצרטים קצרים אלו יושמעו יצירות פחות שגרתיות, עם הרכבים יוצאי־דופן.

בעריכת יואב אביב

טיסות אל המוות

כבר במחצית 1985 היה ברור למומחי התעופה בעולם, כי השנה תרשם כשנת שיא בתאונות האוויריות וכשנה בה יקופחו חייהם של יותר אנשים מכל שנה אחרת בהיסטוריית התעופה ■ ראשי המינהל לתעופה אזרחית במספר מדינות בעולם מסבירים כי חרף העליה בתאונות ובהרוגים קיימת עליה בבטיחות הטיסה

קברניטי התעופה האזרחית בישראל, בארצות־הברית, בקנדה ובמדינות נוספות בעולם, טענו השבוע כי חרף מספר הקורבנות הגדול בתעופה האזרחית בשנת 1985, עדיין קיימת עליה ברמת הבטיחות בטיסות הסדירות של חברות התעופה השונות בעולם.

שנת 1985 תרשם כשנת שיא במספר התאונות האוויריות שאירעו בה ובמספר הקורבנות שנגבו. השנה אירעו בסך־הכל כ־34 תאונות של מטוסים אזרחיים ובסך הכל, נמנו 1948 הרוגים. שנת השיא הקודמת היתה 1974, בה אירעו 29 תאונות, בהן ניספו 1299 בני־אדם.

מטוס טי.וו.איי הרוס לאחר תאונה אווירית – מומחי התעופה בכל זאת אופטימיים

התרסקות מטוס די.סי.8 ב־12 בדצמבר בקנדה, היתה התאונה השמינית בגודלה בעולם בכל הזמנים מבחינת מספר ההרוגים וניספו בה 258 איש. מומחים מסחריים בעולם צפו כבר באמצע השנה משבר בענף התעופה, כתוצאה מחששם של נוסעים רבים לטוס וכתוצאה מעליית מחירים משמעותית שאותם נוסעים יצטרכו לשלם בשנה הבאה בגין העלאת מחירי הביטוח של חברות התעופה.

ראש מינהל התעופה בישראל ש. שוהמי, שוהה בימים אלה בוושינגטון, שם הוא שוקד על כתיבת ספר שנושאו הטירור האווירי בתעופה האזרחית. לדעתו, אין בסטטיסטיקה השנתית האחרונה כדי להצביע על תהליך כללי של הרעת מצב בטיחות הטיסה. והוא אף מפתיע באומרו, כי בעצם ימים אלה מתרחש תהליך הפוך של הגברת הבטיחות בטיסה.

„קיימים מדדים שונים לסטטיסטיקה זו" — מסביר שוהמי — „אחד מהם הוא מספר התאונות בהן היו הרוגים, פצועים קשה, או נגרם נזק חמור למטוס ביחס למספר הקילומטרים הממוצע לכל נוסע. מדד אחר הוא קילומטר־טון, כלומר, כמות המשקל ששולם בעבורה בכל הטיסות שהתקיימו. מדד זה מביא בחשבון גם טיסות נוסעים וגם טיסות מטען".

לדעתו, לא קיים כל מכנה משותף בין התאונות הרציניות שהתרחשו השנה. גורמיהן היו החל מתנאי מזג־אוויר גרועים (דלתה־אייר, בדאלאס) וכלה בפיגוע חבלני (אינדיה־אייר), שמימצאים בשרידי המטוס מוכיחים כמעט ללא ספק שפיצוץ גרם להתרסקותו).

בעתיד ניתן לצפות, כי רמת הבטיחות בטיסות תשתפר עוד יותר. ראשית, הידע המצטבר: כל תאונה, בכל מקום שהוא בעולם, נחקרת ביסודיות רבה על־ידי מומחים והתוצאות והלקחים מופצים לכל רשויות התעופה בעולם, בעזרת ארגון התעופה הבינלאומי. זה הצד החיובי שבתאונות אלו, דבר שאיננו מיושם בתאונות כלי־רכב, למשל.

כתוצאה מלקחי כל תאונה, מוכנסים מכשירים חדשים למטוסים, עולה רמת התיחכום ומשתכלל הציוד החדש. זה ציוד יקר מאוד המוכנס, בדרך־כלל, רק למטוסים חדשים.

האם צי המטוסים הישנים הקיים בכל מדינה ותחזוקתם, כמו אולי גם הדי־סי־8 שהתרסק בקנדה, אינו מהווה את עיקר הבעיה? שוהמי אומר, כי חלק מהציוד החדש מוכנס גם למטוסים הישנים, ופיקוח על יישום תהליך זה הוא אחד מתפקידי מינהל התעופה האזרחית. יש לשקול ולהחליט האם כדאי להוסיף מיכשור חדש למטוסים ישנים או למוכרם. כללית, נעלמים המטוסים הישנים מהעולם המערבי (הם נמכרים למדינות העולם השלישי), ורמת הבטיחות עולה. כך, למשל, באל־על נותרו רק שני מטוסי 707, שגם הם עומדים להימכר בחודשים הקרובים.

על אותה שאלה השיב אנתוני ברודריך ממינהל התעופה הפדראלי בוושינגטון, כי על הציבור להבין שלגיל המטוסים אין משמעות ואם המטוס מתוחזק כהלכה, אין כל הבדל אם גילו שנתיים או עשרים ושתיים. אין כל הוכחה, אמר, לכך שמספר התאונות הרב השנה קשור בגורם כלשהו שניתן היה לצפותו מראש. פיקוח ואכיפה תקיפים של תקנות התחזוקה הם — וימשיכו להיות — מדיניותו של מינהל התעופה הפדראלי. ברודריך ציין עוד, כי גודל המטוסים גורם לכך שהתרסקותו של מטוס אחד מביאה למותם של נוסעים רבים כל־כך, אך מבחינת מינהל התעופה, כל תאונה של מטוס קטן כגדול היא אסון שצריך היה למנעו. עם זאת, הדגיש, מספר התאונות קרוב מאוד לאפס, עד שכל אחת מהן מזעזעת כל־כך. חשוב לזכור שבסך־הכל מספרן קטן מאוד.

ביחס למצב בישראל אמר שוהמי, כי רמת הבטיחות גבוהה ביותר, במיוחד באל־על. הטייסים מעולים, רמתם מהגבוהות, אם לא הגבוהה בעולם. רובם בוגרי בית־הספר הצבאי לטיס ובעלי ניסיון ושעות טיסה רבות ביותר. לעומת הטייסים האמריקניים, למשל, שרובם בוגרי בתי־ספר מסחריים וצוברים את ניסיונם במהלך עבודתם.

הסטנדרטים המיושמים בארץ ברישוי לחברות תעופה ומטוסים, צוותי אוויר, קרקע וטכנאים ופקחי טיסה גבוהים מאוד והפיקוח על ביצועם (בחינות מקצועיות, בדיקות רפואיות וכו') הדוק ביותר.

כל זאת לדברי שוהמי, מבטיח רמת בטיחות מהגבוהות בעולם והשתפרות מתמדת בעתיד.

גם יוג'ין טוקור, דובר ארגון התעופה האזרחית של קנדה, אמר ביום התרסקות הדי־סי־8, כי יותר אנשים טסים במטוסים גדולים הרבה יותר, וביותר מטוסים. תאונת האוויר הראשונה בה מצא אדם את מותו היתה עוד במאה שעברה. תאונה אחרת שהשפיעה על התפתחות המטוסים בכלל היתה ב־1937, כשספינת האוויר הינדנבורג, שאורכה 244 מטרים לאחר מסעה הראשון לאמריקה, הגיעה לניו־ג'רסי ולעיני אלפי צופים שנקבצו לראותה החלה בוערת. תוך שניות עלתה הספינה בלהבות ו־36 איש מצאו בה את מותם. התאונה הגדולה ביותר התרחשה השנה ביפאן, כשמטוס בואינג של חברת התעופה היפאנית התרסק בטיסה פנים־ארצית ו־520 בני־אדם ניספו בו.

דליה רפאל, וושינגטון

טורבו ודיזל — אין

חברת בני משה קרסו, יבואני רנו בישראל, החלו לייבא בראשית החודש את מכונית הדגל של רנו, רנו־25, המשווקת זו השנה השניה באירופה. המכונית מיוצרת בחמש גירסאות, כששתי הגירסאות הבולטות הן: הטורבו והדיזל, שלא ייובאו לישראל. לארץ תיובא גירסת ה־G.T.S עם מנוע בנזין בנפח 1995 סמ"ק, 103 כוחות סוס לבלימה וה־G.T.X 2165 סמ"ק, בעלת הזרקת דלק, 123 כס"ב. גירסה נוספת של הרנו 25 מצויידת במנוע שישה צילינדרים בנפח 2664 סמ"ק, הזרקת דלק, המפתח 144 כס"ב. רנו 25 טורבו מצויידת במנוע 2664 המפתח 182 כס"ב ומהירותה המירבית 225 קמ"ש. לדגם הדיזל מרכב ארוך יותר מיתר הדגמים ב־22.7 ס"מ וללקוח זכות להזמינה בסידור פנימי מיוחד על־פי טעמו. המשלוח הראשון שהגיע ארצה נמכר כולו.

פולקסוואגן מס' 1 באירופה

בסיכום שמונת החודשים הראשונים של 1985, תפסו חברות אודי ופולקסוואגן את המקום הראשון באירופה עם נתח שוק של 12.8 אחוז, לאחר שמכרו 923,757 מכוניות.

הקונצרנים הגדילו את מכירותיהם ב־13.6 אחוז לעומת אשתקד. את המקום השני באירופה תפסו חברות פיאט־לנצ'יה עם נתח שוק של 12.6 אחוז, לאחר שמכרו 908,695 מכוניות. שני הקונצרנים הגדילו את מכירותיהם על חשבונה של חברת פורד, שרשמה ירידה של 4.7 אחוזים במכירותיה וקיבלה 12.1 אחוז מהשוק.

גם חברות ג'נרל מוטורס־אופל (11.7 אחוז) ופיג'ו־סיטרואן־טלבו (11.4 אחוז) אינן מפגרות בהרבה אחרי הראשונות. חברת רנו תפסה 10.7 אחוז מהמכירות וכל החברות היפאניות תפסו יחדיו רק 9.8 אחוזים מהשוק האירופי.

מרצדס הגרמנית מכרה 3.7 אחוזים מהשוק וב.מ.וו. רק 2.7 אחוזים. בסך־הכל, נמכרו באירופה בתקופה זו 7,190,445 מכוניות.

יעקב דביר

חדש: תחרות „ג'ימקאנה"

תחרות „ג'ימקאנה" הראשונה תיערך ביום שישי בשעה 12 בצהריים בנמל יפו. ה' תחרות, המאורגנת ע"י חברת „אוניטל תעבורה השקעות", תיערך בכל מזג־אוויר ותהיה פתוחה לקהל הרחב שיוכל ליטול בה חלק תמורת דמי השתתפות בסך 25,000 שקל.

התחרות תיערך על מסלול סלאלום שיוכן על הרציף הדרומי ביותר של נמל יפו. לאורך המסלול יוצבו קונוסים והרכב וסביבם יהיה על המתחרים לעשות את הסלאלום. הסלאלום יכלול קטעים שבהם יהיה על המתחרה „לנווג" בין קונוסים, לעשות סיבוב בן 360 מעלות, לעצור על קו, להיכנס לחניה ולצאת ממנה בנסיעה אחורנית. לכל מתחרה יימדד זמן כשנגיעה בפילונים או קיצורי דרך יגרמו לתוספת זמן של 10 שניות לכל עבירה.

התחרות נערכת בחסות המינהל לבטיחות בדרכים. יו"ר המנהל, משה עמירב, אמר שלדעתו רמת הנהיגה של הנהג הישראלי השתפרה בשנים האחרונות והמינהל מעניק חסות לתחרות זו מאחר שהוא רואה בה גורם שיכול להעלות את רמת הבטיחות. בכוונת המינהל להכניס את תחרויות „ג'ימקאנה" למסגרת של תחרות הבטיחות בין הערים.

במסיבת עיתונאים לרגל התחרות הראשונה, הדגים סגרי פריהוף, אלוף ישראל בראלי־קרוס במכוניות עד 1000 סמ"ק ומיוזמי הקמת חברת אוניטל, נסיעה על מסלול הסלאלום. במכונית אלפא 90 (מנוע הזרקה של 2 ליטר, הנעה אחורית) הצליח פריהוף לזרוק את זנבו כשהוא מסתייע במסלול החלקלק מהגשם שירד כמה דקות קודם־לכן.

בתחרות הראשונה. יקחו חלק כ־50 משתתפים כאשר כל אחד מהם יערוך שתי הקפות שבהן יימדד זמנו והטובה מבין השתיים תובא בחשבון. למנצח בתחרות יוענק סט צמיגי פירלי למכוניתו. המינהל לבטיחות בדרכים יעניק בסוף העונה פרס למנצח בדירוג הסופי. נותני חסות נוספים לתחרות הם: המועצה הלאומית למניעת תאונות, חברת אבנר, מ.מ.ס.י. והמועדון המוטורי הישראלי.

תקנון התחרויות עוד לא התגבש סופית ולא פורסם בכתב. זו עלולה להיות אבן נגף. הכניסה לקהל חופשית.

יעקב צלאל

חוק בדרך

עדות שקר לחוקרים

עונש קל למדי גזר בית־המשפט המחוזי בחיפה על דורון חולון בן ה־27 מחיפה, שהורשע בהדחה בחקירה ובמסירת עדות כוזבת לחוקרי מחלקת התנועה של משטרת המרחב. השופט, ברוב הסדר, גזר עליו שלושה חודשי מאסר על־תנאי למשך שנתיים וקנס בסך חמש מאות אלף שקל בלבד.

תחילת הפרשה בתאונת דרכים שאירעה בין רוכב אופנוע למכונית פרטית בכביש רוממה שבחיפה, ב־12 באוקטובר 1979 בשעה 8 בערב. אופנוע עליו רכב חברו של חולון, אביחי כהן, התנגש במכונית פרטית. אביחי, שגרם לתאונה בעוקפו את המכונית הפרטית במהירות רבה מימין, מסר לחוקרי מחלקת התנועה כי נהג המכונית הפרטית התחרה בו, ולפתע סטה מנתיב נסיעתו השמאלי לימין הדרך, ופגע בו.

דורון חולון, מסר אף הוא למשטרה, לאחר תיאום עם חברו, גירסה דומה והשניים פנו לאוסנת דרדיק, חברתו לשעבר של עמיחי, ושכנעו אותה לגשת לתחנת המשטרה ולמסור עדות דומה, אף שלא היתה נוכחת במקום התאונה. ב־15 באוקטובר לקחו השניים את אוסנת למקום התאונה ושיחזרו בפניה את הגירסה אותה רצו שתמסור למשטרה, בכוונה להסיר מעמיחי את האחריות לתאונה ולהטילה על נהג המכונית. חוקרי המשטרה אכן השתכנעו והעמידו לדין את נהג המכונית הפרטית בגין גרימת תאונה. אלא שלרוע מזלם של השלושה, התגלתה מזימתם ונחשפה גירסתם השיקרית.

רחמי השופט נכמרו, ככל הנראה, על חולון והוא התחשב בחרטה שהביע על מעשהו ובעברו הנקי.

יואב אביב

עסקת המאה בתעופה האזרחית

חברת המטוסים האמריקנית בואינג זכתה בהזמנה הגדולה ביותר בכל הזמנים בתעופה האזרחית, לאחר שסיכמה עסקת מכירה עם חברת הענק האמריקנית יונייטד איירליינס, לפיה תספק בואינג 116 מטוסי נוסעים לחברת התעופה בשווי של 3,300 מיליון דולר.

חברת יונייטד איירליינס תרכוש מבואינג 110 מטוסי נוסעים מדגם 737־300 ו־6 מטוסי בואינג 747. את כל המטוסים התחייבה בואינג לספק תוך ארבע שנים ולכל המאוחר עד סוף 1990. מפרטי העסקה מתברר כי חברת התעופה תקבל כ־20 מטוסים עד תחילת שנת 1986 ותוכל על־פי דרישה מראש לזרז את קצב ייצור המטוסים או להאט אותו עד לתקופה של שמונה שנים מיום סיום החוזה.

חברת בואינג מחזיקה בכ־411 הזמנות למטוסי 737, כולל עסקה זו. דובר חברת התעופה האמריקנית יונייטד איירליינס מסר, כי ההזמנה נועדה להרחיב את צי המטוסים של החברה ומטוסי ה־727 הישנים יותר יוצאו מהשירות רק אם מחיר עלות הטסתם יעלה עקב עליית מחירי הדלק למטוסים בעולם.

ביטאון חדשות הספנות והתעופה בישראל של המכון לחקר התעופה והספנות מסר השבוע על עלייה ראשונה של מחירי הדלק למטוסים, עליה הודיעה חברת בריטיש קלדוניין והמסתכמת בכשלושה עד ארבעה אחוזים. עוד מוסר הביטאון, כי מאז ינואר השנה עלו מחירי הדלק התעופתי בכ־10 אחוזים לאחר שנה וחצי שלא עלו כלל.

יואב אביב

בואינג 707

תן טרמפ לחייל!

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי כפר סבא
אישור
הודעה בדבר שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז, אישרה באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: "שינוי תכנית מתאר מקומית מספר כס/415/א".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6431 חלקות 21, 22, 23 (חלק); גוש 6428 חלקה 317, וחלק מחלקות 338, 339, רח' שפרינצק.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי יעוד מגרש ציבורי פתוח לשטח בנייני ציבור, ביטול חלק דרך.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מספר 3154 התשמ"ה, עמוד 1266 ובעתון בוקר "דבר" מתאריך 18.1.85, ובעתון ערב "ידיעות אחרונות" מתאריך: 21.1.85 ובעתון בוקר נוסף "על המשמר" מתאריך 17.1.85.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר-סבא וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת-גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת-גן (ולהלן – הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס, בגוש 6145 חלקה 127, רח' מבוא התיכון מס' 8, הינה הקלה 6% משטח החלקה ל-107 בק.ב. צדדי קדמי ואחורי.
כל המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית — ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת-גן

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
תיק בנין 2028

נתנה בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 392 בגוש 6740 רח' עליה שנייה מס' 3 חולון, הכוללת הקלה של 3% משטח המגרש 523/3 בקומת הקרקע בלבד.
החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים ג'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן בשעות קבלת קהל.
לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.

עו"ד חיים שרון
יו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

עיריית אשדוד
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי אשדוד
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 113/03/3 שינוי מס. 4 לתכנית מפורטת. הסיטי אשדוד.
עיקרי הוראות התכנית:
א. שינוי מעודי ייעודי הקרקע לרובע "הסיטי".
ב. שינוי מתוואי מערכת הדרכים.
ג. קביעת הוראות להפעלת תכנית לרבות שלבי פיתוח, הוראות להכנת תכנית בינוי, תכנית עיצוב ארכיטקטוני ותכנית פיתוח.
ד. קביעת זכויות ומגבלות בניה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: כ-487 דונם. חלק מגושים: 2019, 2020, 2072, 2079. אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס. 3126 מיום 30.11.84 עמוד 474.
השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשדוד וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דניטו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת-גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן – הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס, בגוש 6127 חלקה 356–358 רח' שד' הילד מס' 17, 19, 21, דהיינו איחוד שלוש החלקות למגרש אחד תוך הפרשת שטח להרחבת שד' הילד.
כל המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת-גן

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל-אביב-יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד תכנון בקומת קרקע ברח' נחמני מס' 1 גוש 6938 חלקה 22, תיק בנין 0456/001.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו שד' בן-גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בספי, סגן ראש העירייה יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי פתח תקוה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/908".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית גוש 6712 חלקות 239, רחוב שטרן, כפר גנים.
עיקרי הוראות שינוי התכנית קביעת הוראות בניה באזור מגורים א', מיועד כבנין קיים.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3157 התשמ"ה, עמ' 1558 ובעתון בוקר שער מתאריך 30.1.85 ובעתון ערב חדשות מתאריך 30.1.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף המודיע מתאריך 30.1.85 בשפה העברית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי עמק חפר
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית, לתכנון ולבניה עמק חפר הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' עה/9/43" ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: מתן אפשרות לביצוע שיפוצים במבנה קיים ושינוי קוי בנין קדמי ומזרחי.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: ג' 8391 מגרש 182 חלק מחלקה 1 מכמורת.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
תאריך: 15.12.1985

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

טלוויזיה

08.15 ארץ מולדת: ממשבר להתעצמות. 08.40 אנגלית ו'. 09.00 מדעי הטבע (יסודי): 1. השמש. 2. קור. 09.20 אנגלית ד'. 10.10 מדעי הטבע ה'-ו': העיגול. 10.30 הגיל הרך: מרפר נחמד. 11.00 חשבון ו': המלך ואנ. 11.15 HELLO ISRAEL HAVE YOU BEEN THERE NO 3 11.30 מושגים ביהדות: תהילה לדוד, חלק ב'. 12.00 אנגלית ח'. 12.25 אנגלית י'. 13.00 מדעי הטבע (חטיבה עליונה): האבולוציה 2. 14.00 עולם הולך ונעלם — הגבר משבט המסאי. 15.00 האוניברסיטה הפתוחה. 16.00 בלי סודות — ט — ב. 16.25 פיצוחים — שעשועון טלוויזיה. 17.00 ערב חדש — מגאזין בשידור חי. מנחה: גדעון רייכר. 17.30 "הגן הגלקטי" — סרט הבי.בי.סי. המשלב סיפור של מדע בדיוני עם צילומי טבע מרעיים. 18.32 "תמונת מצב": תכנית שבועית בענייני השעה (ערבית). 18.45 "חידושים והמצאות": "תחבורה" — (חלק ב') (ערבית). 19.00 "חקלאות היום" (ערבית): — שיטה חדשה. 1. זבל העופות להאכלת בקר. 2. איסוף ביצים אוטומטי. 3. שיחה באולפן עם רחמים יקותי, מנכ"ל ארגון מושבי הגליל על המשבר בענף הלול. 4. פינת החרשות — לחקלאי מן השורה. 19.30 חדשות (ערבית). 20.02 "בין הכיסאות" — מגזין דו-שבועי בענייני משפחה בחברה. מנחה: עמוס ארבל. 20.30 "תצפית" — מגזין דו-שבועי לענייני מדע, טבע ורפואה. האם ים המלח הולך ונעלם? התכנית "תצפית" ירדה למקום הנמוך ביותר בעולם כדי להתחקות על התשובה. עוד בתכנית: על מרכז מרפא שהוא מוקד משיכה עולמי; על תרבות עתיקה ומיוחדת שתססה לפני 9000 שנה והתגלתה רק בזמן האחרון; ולקינוח, סיפורה של נמלה המנהלת מפעל אריגה לחליבת כנימות. מנחים: פרופ' יורם לס ויעל רן. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 "מוקד". 22.05 "חווה במאראסיי" — סרט קולנוע.

רדיו

קול-המוסיקה

06.02 "צלילי בוקר". 07.07 "בוקר טוב": שופן: מזורקה בלה במול מג'ור, מס' 2, בריטן: סימפוניה פשוטה. 07.30 "שחרית מוסיקלית": פורה: סאכאן, וייטן: קונצ'רטו לכנור ותז', מס' 4, ברה מינור, שופן: 24 פרלודים, ברליוז: הסימפוניה הפנטסטית. 09.30 "קונצרט בוקר": באך: וריאציות גולדברג, מוצרט: קונצ'רטו לפסנתר ותז', מס' 20, ברה מינור, ק' 466, שופן: שלישיה לפסנתר, כנור וצ'לו בסול מינור. 11.57 "מגישים שיר". 18.05 "אמנים באולפן": כוריס ברמן (פסנתר): פרנק: פרלוד, כוראל ופוגה; צילה גרוסמאייר (סופרן), הנרי איסלריקאשי (חליל), אליהו רולון (עוגב): דואטים ושלישיות מאת הנדל, פרנק, קאפלה ומרטן. 13.00 "קונצרט צהריים": ורדי: הפתיחה ל"ערויות סיציליאניות", בטהובן: סרנדה אופ' 25, לחליל, כנור וויולה, פאזיולו: קונצ'רטו ברה מג'ור, לצ'מבלו ותז', ביזה: סימפוניה ברה מג'ור, דריוס מילו: סקרמוש, גרשוין: "פורגי ובס" — תמונה סימפונית. 15.05 "מילון מוסיקלי". 16.05 "מוסיקה כאן ועכשיו": חיים אלכסנדר: שש מחולות ישראלים, ורדינה שלונסקי: מריטציה, ריאן תום: עץ הטקסוס, וויליאם אר סמית: "אמיתות כנות אלימות" לחמישית כלי-נשיפה. 18.00 "קונצרט מנחה": פרגולזי: קונצ'רטו בסול מג'ור, לחליל וכלי-קשת, הירדן: רביעיה בפה מג'ור, מס' 5, לכלי-קשת, שוברט: "האותת הימה" — מחזור שירים. באך: סונטה ברה מינור, לחליל וצ'מבלו. מוצרט: סימפוניה מס' 41, ברה מג'ור, ק' 551 ("יופיטר"). 18.30 "מאולמי הקונצרטים בעולם": הנדל: קונצ'רטו בסי במול מג'ור, מס' 2, באך: קנטטה מס' 202. פולקר ברויטינגם: אפיטף למקסימיליאן קולבה. קלאוס שווייצר: תיאטרון צללים למלך. 20.05 "צלילי מרפא" (ש.ח.). 20.57 "מגישים שיר". 21.00 "אופרה של יום רביעי" — רוניצטי: "בת הגדוד". 22.55 "מילון מוסיקלי". 23.00 "צלילי לילה": שופן, אגרנה: ספיאנטו ופולונז לפסנתר, מאסנה: "הפעמונים" באלט, שופן: נוקטורן מס' 5 בפה מג'ור.

רשת א'

07.30 "היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 "חוגה" — עם בני הנדל. 08.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 "מפגש" מגזין בשידור חי. 10.30 "רדיו קל". 11.10 השידור היומי לבתיה"ס: "חינוך לדמוקרטיה". 11.30 "השכלה ודעת לכל": והפעם "שלב מעבר". 12.05 "מהווי המורה". 14.05 "לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכנית לילדים: "מי ישמך" מגיש: דויד גרוסמן (שידור שני א'); "משנה בעקבות אחר" — מאת ימימה טשרנוביץ-אבידר; ב) "אור ואלכסנדרה" — ספור בהמשכים מאת יצחק נוי (בבצוע:) ג) ספורים, סיגות שונות, שיחות ושירים "תהלופוף" — עם מומחים באולפן. 15.55 "מאוצר הספרים". 16.05 "מועדון שעון החורף" — מעולמו של האדם המבוגר. 17.12 "מגישים שיר". 17.30 "האנציקלופדיה הקטנה" — הדרוגיאוכימיה. — "מאחורי הקלעים של מי התהום". 18.06 "מנחת ערב" — משדר יומי. 18.47 פרקי קיום במבנה: 19.05 סיכום ההלכה היומית. 19.58 שירודים לעולם. 22.05 "חכר מאוחר".

כוכב" — תכנית היכרויות רדיופונית בשידור חי.

רשת ב'

05.05 "סעו לשלום" 09.05 "ביקור בית — עם רבקה מיכאלי". 10.10 "כל צבעי הרשת". 12.10 "גל פתוח" — חדשות ופזמונים. 13.00 "בחצי היום". 14.05 "יש ענין" — עם גבי גוית. 15.10 "סעו לשלום" — מנחה: גדעון הוד. 16.05 "שירים ושעורים". 17.10 "יומן כלכלה". 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.06 "ורקוד" — עורך ומנחה: יצחק גולן. 18.46 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 "מוסף לעניני צבא ובטחון". 20.05 "מבט לפולקלור", והפעם "לאור הזכרונות" — עם עבודי רוה. 21.05 "שיר לדרך". 22.05 "בימה ומסך" — קטעים מתוך מחזות מוסיקליים וסרטים. 23.05 "משחקי לילה".

רשת ג'

14.00 "לי ולך — שיר וברכה" 15.05 "חדש, חדיש ומחודש", עם שוש עטרי. 16.05 "מוסיקה לעניין". 17.05 "הצגה יומית", עם אורלי מורג. 18.06 "היו היו" — מצעד להיטים ישנים. 20.05 "עם כל הנשמה" — עם משה מורד. 22.05 "משלנו" — שירים עבריים. 23.05 "הלילה הוא שירים".

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.30 אוניברסיטה משודרת: זכויות אדם במסורת ישראל. מרצה: השופט חיים כהן. 07.07 שבע אפס שבע. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 11.05 טעם של פעם, עם אורלי יניב. 12.05 להיט לתאבון. 13.15 בסגנון ישראלי, עם אלי ישראלי. 15.05 פסק זמן. 16.05 ארבע אחר הצהריים — שירים עבריים. 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי-צה"ל. 18.05 שלוש ארבע לעבודה. 19.05 "רדיו רדיו", עם יואב קוטנר. 20.05 מצעד הפזמונים הלועזיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת: זכויות אדם במסורת ישראל (ש.ח.). 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 בעורף הכל בסדר. לציון שבוע הנ"א שחל השבוע. 00.05 ציפורי לילה עם קובי מידן. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל-אביב
9.30 — 7.15 — 4.30
אסתר: שוטר עם כבוד
אורלי: חזרה לעתיד
בית לסין: אפוקליפסה עכשיו 23.00
בן-יהודה: הבז ואיש השלג 9.30, 7.00, 4.30
גת: אגם הברבורים
גורדון: רומן הרמים 9.30, 7.30, 6.00
דקל: מפרץ אלמו 9.30, 7.15
דרייב-אין: בגידות בטריאסטה 9.30, 7.15
רוצה גבר 12.00
הוד: המטרה אמריקה
מוזיאון תל-אביב: לרקוד עם זר 9.30, 7.15
לימור חדש: כבודו של פריצי 9.30, 7.00
פאר: רכבת תחתית
סינמה 1: חזרה לעתיד
סינמה 2: אני יודע שאת יודעת שאני יודע
סאריס: בירדי
רב-חן:
חן 1: שנת הדרקון 7.20, 5.00
חברי הדרקון 9.45
חן 2: רומן על בטוח 7.15, 5.00
בחזרה לארץ עוץ 9.45
חן 3: ביה"ס לאסירים מתחילים 9.40, 7.30, 5.00
חן 4: הנוקם 9.45, 7.30
עליסה 5.00, 2.00, 11.00
חן 5: הגונים 9.40, 7.25
שחף: שושנת קהיר הסגולה
תל-אביב: מכרות המלך שלמה
תכלת: קאמילה
צוותא: הנגוע + כמו חלום

רמת-גן וגבעתיים
ארזים: שנת הדרקון 9.30, 7.00, 5.30
לילי: כבודו של פריצי 9.30, 7.00
ארמון: מושלם 9.30, 7.15, 5.00
רב-גן:
גן 1: שוטר עם כבוד 9.45, 7.25
חברי הדרקון אליוט 5.00
גן 2: בירדי 9.45, 7.20
ליידי נץ 5.00
גן 3: יער האיזמרגד 9.40, 7.20, 5.00
גן 4: רומן על בטוח 9.40, 7.20, 4.30

ירושלים
אדיסון: מכרות המלך שלמה 9.00, 7.00, 4.30
אורנע: ביה"ס לאסירים 9.00, 6.45, 4.10
בית אגרון:
5.30: כלבת הים המוזהבת
17.30: יחסים מסוכנים
19.30: ראובן ראובן
21.30: בחירת הנשק
24.00: מונטי פייטון חוגגים בהוליווד
בנייני האומה: ראסטי ג'יימס 9.00, 7.00
כפיר: הכבוד של פריצי 9.15, 6.45, 4.15
הבירה: המטרה אמריקה 9.00, 7.00, 4.30
אורגיל: רומן על בטוח 9.00, 7.00
תינוק מזור משפחה 5.00, 3.00
סמדר: הבז ואיש השלג 9.15, 6.45
סינמה 1 (קרית יובל): הגינג'ה 9.00, 7.00, 4.30
אורנע: ביה"ס לאסירים מתחילים 9.00, 7.00, 4.30
מיטשל: שושנת קהיר הסגולה 9.15, 7.15

חיפה
ארמון: תלמידה מחשמלת 9.00, 6.45
אורה: כבודו של פריצי 9.15, 6.45, 4.30
חן: קור השתיקה 9.00, 6.45, 4.30
עצמון: מכרות המלך שלמה 9.00, 7.00, 4.30
פאר: מושלם 9.00, 6.45, 4.30
קרן אור המתחדש: רכבת תחתית 9.15, 7.15, 4.30
רון: המטרה אמריקה 9.00, 6.45, 4.00
אמפיר: הגינג'ה האמריקני 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: מועדון הכותנה 9.15, 6.45, 4.30
שביט: שושנת קהיר הסגולה 9.00, 7.00

נתניה
שרון: קור השתיקה 9.15, 7.00
סטודיו: נשים בעורף 9.15, 7.00
אסתר: המטרה אמריקה 9.15, 7.00

חולון
סביון: מכרות המלך שלמה 9.30, 7.15, 4.30
מגדל: שוטר עם כבוד 9.30, 7.00, 4.30

בת-ים
עצמאות: מכרות המלך שלמה 9.30, 7.15, 4.30

הרצליה
היכל: מכרות המלך שלמה 9.30, 7.15, 4.30
דניאל: הסיפור שאיננו נגמר 21.30, 19.15

באר-שבע
חן: המטרה אמריקה 9.30, 7.15

חדרה
חוף חדרה: יער האיזמרגד 9.30, 7.15, 4.30

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב, יום ד', 25.12
תיאטרון הבימה:
המשפט: 20.30
פירוד זמני: 20.30
אנשים קטנים: ב-11 בבוקר
רובינזון קרוזו:
בבימרתף – 20.30
התיאטרון הקאמרי
דבש פרא – קומדיה
כולם רוצים לחיות:
בכרמיאל

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ד' 25.12
בשעה 21.00 – "כמו צוענו"
בשעה 22.30
"חיילי הבדיל על חוף ירושלים"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי-מרקחת
בת-ים
קופ"ח עין יהב, חולון.
חולון
קופ"ח עין יהב: אהרון, הופיין 52.
ירושלים
מוריה — דרך בית-לחם 83.
נתניה
תרופה — הרצל 2.
פתח-תקוה
פישביין — חפץ חיים 6.
רמת-גן
השרון — שד' ירושלים 23.
תל-אביב
כני — דיזנגוף 174;
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.
חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33.

תורנות בתי-חולים
תל-אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
● שערי צדק — ילדים.
● הדסה ע"כ — כירורגיה, עיניים.
● הדסה ה"צ — נשים, אורטופדיה, פנימית.
● ביקור חולים — א.א.ג.

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל-אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברנוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשכיר) קומה א', טל' 285832, 294869.
מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-669911.
ער"ן תל-אביב — טל' 03-261111.
ער"ן חיפה — טל' 04-538888.
ער"ן באר-שבע — טל' 057-41811.
ער"ן נתניה — טל' 053-35612.
סילוק מטרידים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א
ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת-גן, בני-ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד/רמלה — טל' 08-221032, עפולה — טל' 065-93334.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' 20.00—08.00, בימי ו' 16.00—08.00. טלפונים: 03-433500, 03-458300.

משטרה
ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה — טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת 244; חדרה — 22444.

רכבות
מירושלים לתל-אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30
בימי ו' וערבי חג: 7.30
לבני-ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מתל-אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00.
מבני ברק 8.18
לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.50, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה, בת-גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00.
לתל-אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל-אביב:
6.35, 9.00, 10.40, 14.55, 16.35
לירושלים 5.35, 18.36

מי תהיה יריבת מכבי ת"א בגמר?

הפועל ת"א וחולון בקרב מסקרן הערב בחצי-גמר הגביע ביד-אליהו * יתרון מוראלי לחולון אחרי הפסד הפועל ת"א בחיפה * מכבי ת"א מול הפועל חיפה

● כדורסל

6.45 — מכבי תל-אביב — הפועל חיפה.
8.30 — הפועל תל-אביב — הפועל חולון.

שני משחקי חצי-הגמר בגביע-המדינה בכדורסל ירתקו הערב בהיכל-הספורט ביד-אליהו. מי תצליח להעפיל לגמר? מכבי ת"א תעשה זאת, קרוב לוודאי, ללא מאמץ מיוחד. להפועל חולון מקדמה מוראלית על הפועל תל-אביב, אחרי משחקי הליגה שלשום.
קשה להניח שהפועל חיפה, שמחשבותיה נתונות בעיקר כיצד להיחלץ מירידה, תוכל לסכן את מחזיקת הגביע, מכבי תל-אביב. מיקי ברקוביץ וחבריו יחגגו נצחון קל בעוד שכל מה שנותר לחיפנים לעשות יהיה לא להישבר מול היריב העדיף.
מכבי ת"א תפתח בחמישייה: אורואסטי, ברקוביץ, ג'מצ'י, מאגי ולאסוף. הפועל חיפה תתחיל עם שביט, דלול, קומבס, סדרמן וקסקי.
ישפטו: רמי פישר ונפתלי עובדיה.
המשחק השני יפגיש שתי קבוצות הצמודות בצמרת טבלת הליגה הלאומית — הפועל ת"א והפועל חולון.
לשתי הקבוצות סוללות כדורסלנים מעולים. הפועל חולון נראית יציבה יותר מאשר יריבתה מהפועל ת"א, המבזיקה מדי פעם ומסוגלת לדעוך במהירות, כמו שקרה לה במשחק-הליגה שלשום נגד מכבי חיפה, בו נוצחה (96:93). הפסד מפתיע זה עלול להיות בעוכרי הפועל ת"א, בעיקר בכל האמור לבטחון. החולונים, לעומת זאת, יעלו במוראל גבוה לאחר נצחון-החוץ שלהם שלשום בליגה, על בית"ר ת"א (82:111).
חולון נראית טוב יותר מאשר יריבתה. היא תשאף להעפיל לגמר הגביע, לראשונה מאז 1961. התלכיד שלה עדיף. השאלה, אם הפועל ת"א תצליח להתעשת במהירות ולהתאושש מהמהלומה שספגה ברוממה. תלוי גם במשחק הטקטי, שיקבעו המאמנים: פנחס גרשון מת"א ומולי קצורין מחולון.
שתי הקבוצות נפגשו העונה בחולון בליגה. ידם של כדורסלני הפועל ת"א היתה על העליונה — 92:99.
ההרכב הפותח של הפועל ת"א יהיה: פרישמן, צימרמן, לארג'י, ויליאמס ומרסר. הפועל חולון: אלימלך, זלוטקין, מונדקסטר, קוסר ובורמור.
ישפטו ראובן וירוכניק ואסא קמינר.

ג'ונסון התאמן
הכדורסלן המצוע של מכבי ת"א, לי ג'ונסון, השתתף אתמול, לראשונה מאז הפגיעה בידו, במשחק אימון פנימי שערכת האלופה ביד-אליהו.
ג'ונסון לא ישותף במשחק הערב. וגם לא במשחק הגביע נגד הפועל חולון ביום שני, ורק בטורניר חג-המולד בקריסטאל-פאלאס בלונדון יתחיל להיכנס, בהדרגה, למשחקים.
מאימון מכבי ת"א נעדר אמש הווארד לאסוף, שחלה בשפעת.

גם אליצור ת"א ניצחה את האלופה מהמעפיל 1:3

כפר-סבא גברה על קרית-אתא 0:3, וקידמה את בת-ים (ניצחה באילון 0:3) לכתר ● נצחונות-תחתית לשריד ולעין-שמר ברקאי

אלופת הכדורעף, קבוצת הפועל המעפיל, נחלה אמש — במחזור הי' 10 בליגה הלאומית — הפסד רביעי רצוף. הפעם היתה זו קבוצת אליצור ת"א שניצחה את המעפיל במשחק שהיה בעין-החורש — 1:3 (15:7, 12:15, 13:15, 13:15).
המשחק נמשך יותר משעתיים. כדורעפני אליצור ת"א ידעו לנצל מישגים של המעפיל. בין המנצחים התעלו: שמעיה מרדכי ואמיר טנפיר. בהמעפיל היה רק שמאי גלזר בכושר סביר. שפטו: אסא דינגר ומיקי ממרן.
● קבוצת הפועל בת-ים הצפינה עד לאילון, שם גברה במשחק שנמשך 65 דקות על הפועל חניתה/מטה אשר — 0:3 (15:5, 15:10, 15:9). המשחק היה מעניין במערכות הראשונה והשלישית. יעקב הרשקו ורפי רולניק בלטו בבת-ים. מטה אשר הופיעה עם שבעה שחקנים בלבד לאחר שאבי רוטביין, כוכבה הוותיק, חלה ואושפז בבית-החולים לפני המשחק. בין המארחים הצטיינו: יוחאי בורשטיין וניר מטוסביץ. שפטו, היטב, איגיוור ברנוטוסר ואבי זלצברג.
● כדורעפני הפועל כפר-סבא המשיכו בשרשרת הישגיהם כשהלמו במשחק-חוץ בהפועל קרית-אתא — 0:3 (15:17, 15:10, 15:11).
נצחון כפר-סבא קירב את הפועל בת-ים לאליפות. 300 צופים חזו במשחק בקרית-אתא, שנמשך כשעה וחצי. במערכה הראשונה היתה בדרך-כלל שליטה של כפר-סבא, אולם קרית-אתא עלתה ליתרון 14:15. משחק התקפה טוב של כפר-סבא, במיוחד של גיל פישל ודני אורן, זיכה את האורחים בשלוש נקודות רצופות — 15:17. בהמשך היתה שליטת כפר-סבא ברורה. לשחקניה היה כושר גופני עדיף והם ידעו לנצל מישגים של קרית-אתא, בעיקר בהגנה. בקרית-אתא אפשר לציין את עוזי גלילי ועמיחי ברם. שפטו: אלכס רוזנברג ועוזי בן-צבי.

● כדורעף

הטבלה
(לאחר המחזור העשירי)

1.	הפועל בת-ים	3:30	20
2.	הפועל כפר-סבא	6:26	18
3.	הפועל קרית-אתא	9:25	18
4.	הפ. עין-המפרץ	12:25	18
5.	אליצור ת"א	14:22	17
6.	הפועל המעפיל	13:21	16
7.	חניתה/מטה אשר	19:18	15
8.	הפועל שריד	23:12	13
9.	הפועל רמת-אביב	25:11	12
10.	הפועל העוגן	25:9	12
11.	עין-שמר/ברקאי	28:6	11
12.	שער-העמקים	30:3	10

● בקרב-תחתית חשוב גברה קבוצת הפועל שריד, באולמה, על הפועל העוגן — 0:3. העוגן, שפתחה היטב, הוליכה 9:14 במערכה הראשונה, אולם משחק מצויין של נסטור אמשטיין ושי רוזן והיחלשותו של אלדר שלם מהעוגן גרמו למהפך ולנצחון שריד — 14:16. שריד ניצחה במערכה השנייה — 11:15, במערכה השלישית שוב הוליכה העוגן, בשורותיה התעלה דני אריאל — 4:10. כניסתו של אסף צאלון לשריד שינתה את יחסי הכוחות ושריד זכתה בנצחון — 11:15. אורי שלם היה הטוב בהעוגן. שפטו נתנאל תרום וגבי לוטן.
● במאבק-תחתית נוסף ניצחה הפועל עין-שמר/ברקאי, באולמה, את הפועל שער-העמקים, החזירה שעריין ללא נצחון — 2:3 (16:14, 6:15, 6:15, 5:15, 6:15). המשחק נמשך כשעתיים. רפי ארליכמן בלט בין המנצחים, ויגאל קלינר בין המנוצחים. שפטו זאב שוהם ומיכאל סלע.
● בתל-אביב ניצחה קבוצת הפועל עין-המפרץ/כפר-מסריק את הפועל רמת-אביב — 1:3 (9:15, 7:15, 9:15, 15:12). אורן שר, יונתן שפנוב ואלדר לחוביץ הצטיינו בין שחקני עין-המפרץ/כפר-מסריק. שלמה צפריר ויואב חרמוני היו הטובים ברמת-אביב. שפטו: שמואל רביסיה ואלכס בוקור.
המחזור האחרון של הסיבוב הראשון ייערך במוצאי-שבת.

גולדשטיין בדיון בוועדת הספורט בכנסת:

צמצום הליגה ושחקנים זרים יבריאו הכדורגל

מאת מוטי בסוק,
כתב "על המשמר" בכנסת

"יש לצמצם את מספר הקבוצות בליגה הלאומית בכדורגל, ולשתף מקצוענים מחו"ל בקבוצות הבכירות" – המליץ אתמול יו"ר ועדת הספורט של הכנסת, פנחס גולדשטיין (ליכוד-ליברלים), לראשי ההתאחדויות לכדורגל.
בישיבת הוועדה אתמול טען גולדשטיין כי הכדורגל הישראלי צריך להיות מקצועני לכל דבר. את הקבוצות השונות צריכים לאמץ חברות ומפעלים.
דן תיכון, גם הוא איש החטיבה הליברלית, העריך כי הקבוצות הבכירות יקלעו השנה למשבר כספי קשה, בגלל המצב הכלכלי.
ראשי ההתאחדות לכדורגל שאול סוורי, עוזריקס מילצ'ן, זאב מנרלבליט ומנחם אריאב הסבירו כי הנושאים שהעלה גולדשטיין מונחים עתה ונבדקים ע"י ההתאחדות עצמה.
מילצ'ן טען כי אם מס הכנסה לא יסכים לבוא לקראת אגודות הספורט השונות, לא יהיה יותר ספורט בכלל וכדורגל בפרט בארץ.
יו"ר ההתאחדות, שאול סוורי, העיר כי הוא שוקל מהלכים שיביאו לצמצום ההוצאות של הקבוצות השונות, ולהגדלת מספר הצופים במשחקי הליגות השונות.
מנהל רשות הספורט, יריב אורן, העריך כי שחקנים זרים לא יוסיפו מאומה לכדורגל הישראלי. לדעתו הזרים תורמים מעט מאוד בנושא משיכת קהל, בליגה הלאומית בכדורסל.

ויסוקר — הערב בביה"ד המשמעתי

יצחק ויסוקר, מאמן הפועל יהוד, יועמד הערב בפני ביה"ד המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל.
ויסוקר יואשם בהעלבת שופט במשחק קבוצתו בליגה הארצית.
כמו-כן יועמד הערב לדין כדורגלן בית"ר נתניה, שלמה עזרי.
בית-הדין המשמעתי ידון הערב גם בתיק המשחק המופסק בין הפועל הרצליה והפועל איחוד צעירי יפו. לדיון יוזמן מאמן הפועל הרצליה, אברהם בכר.

הפועל עפולה/העמק תחדש פעילותה

יעקב אבימור, מזכיר מועצת פועלי עפולה, הודיע אתמול כי יחדש בעונה הבאה את פעילותה של הפועל עפולה/העמק, שהתפרקה בתחילת העונה בגלל קשיים כספיים.
אבימור מבקש להחזיר לקבוצה חלק מכוכביה הוותיקים, ביניהם את בועז ינאי ואריאל פודה.
מזכיר מועצת פועלי עפולה יבקש גם סיוע כספי ממקורות שונים.

מירמוביץ יאמן בכל זאת הנבחרת נגד אנגליה

● כדורגל

יוסף מירמוביץ ידריך את נבחרת ישראל בכדורגל, במשחקה הבין-ארצי נגד נבחרת אנגליה, בחודש פברואר באיצטדיון רמת-גן – סיכום על כך יושג ביום שני בישיבת מזכירות ההתאחדות לכדורגל.
אמש הובהר ע"י ראשי ההתאחדות לכדורגל כי המגמה היא, למרות שישנן התנגדויות, לאפשר למירמוביץ לסיים בכבוד את עבודתו בנבחרת הלאומית.
יו"ר ההתאחדות, שאול סוורי, יסכם את הדברים עם עמיתיו ממכבי ובית"ר, עד סוף השבוע, והסיכום יובא לאישור המזכירות.
אחד הנימוקים למינויו של מירמוביץ הוא הרצון למנוע סערת מאמנים וויכוחים אין-ספור מי יאמן את הנבחרת מול אנגליה.

שניים נופו מנבחרת הנוער

מאת ראובן חנניה

משה יום-טוב מבני-יהודה ת"א ושוער הפועל עכו, מיכאל אלמקיים, נופו אתמול ע"י מאמן נבחרת הנוער בכדורגל, גדעון כהן.
הסגל מונה כיום 18 כדורגלנים. אתמול, בתום האימון, הודיע המאמן לשניים על ניפויים.
18 השחקנים הנותרים יתכנסו מחר אחה"צ, יקיימו אימון ברמת-גן, ומשם יסעו למחנה-אימונים בשפיים עד למשחק הראשון, ביום שישי, נגד נבחרת צרפת.
אתמול הגיעה נבחרת הנוער הראשונה לטורניר – נבחרת רומניה, והיום עומדת להגיע נבחרת הונגריה.

יורחב אולם הפועל נהריה

לאור הצלחת קבוצת הכדורסל של הפועל נהריה וסיכוייה לעלות בעונה הבאה לליגה לאומית, יש כוונות מצד מרכז הפועל, בסיוע קרן המתקנים, לסייע בהרחבת אולם הכדורסל בנהריה — דברים אלה אמר מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, בפגישה עם ראש עיריית נהריה, חיים לבב, ומזכיר סניף הפועל המקומי, בנימין ראושניק.
הכוונה להרחיב את אולם הכדורסל מ-350 מקומות-ישיבה למעלה מ-1000.
ראש עיריית נהריה הבטיח להקים את מרכז הפעילות של הפועל, ואף הקצה את המקום לכך.
בסיורו בסניפי הפועל בצפון הארץ נפגש אופק עם פעילי הפועל בעכו ובשלומי.
מזכיר סניף הפועל עכו, מרדכי וייסמן, אמר שאחת הבעיות המעיקות ביותר על הסניף היא העלות הגבוהה של נסיעות קבוצת הכדורגל.

כדור השבת נבעט לבית-משפט השלום

עיריית רמת-גן הצליחה להצמיד בעיית האיצטדיון לנושא "שימוש במקרקעין" * מכבי ת"א: "נשחק בשבת" * עיריית רמת-גן: "נתייעץ ונחליט" * הדיון המחודש ב-20 בינואר

מאת יצחק ויסהוף

שופט בית-המשפט המחוזי בתל-אביב, שאול אלוני, קיבל אתמול את בקשתו של עו"ד זורח רוזנבלום, נציגם של העותרים, הטוענים כי החוזה בין ההתאחדות לכדורגל ועיריית רמת-גן אינו בר-תוקף, והעביר את הדיון מבית-המשפט המחוזי בת"א לבית-משפט השלום. הבקשה תידון בבית-משפט השלום ב-20 בינואר. ועד אז נתונה האפשרות לשחק באיצטדיון בידי עיריית רמת-גן.
אתמול, בשעות הבוקר, היתה לשכתו של השופט אלוני מלאה בעורכי-דין, אנשים הנוגעים בעניין ועיתונאים רבים. השופט הודיע כבר בתחילת הדיון כי השאלה המרכזית העומדת על הפרק היא שאלת הסמכות, — חוזה של החוקה ושימוש במקרקעין.
עו"ד ברוך פליקר, שייצג את אגודת מכבי ת"א, הבהיר כי מבחינת המהות אין מחלוקת על שימוש במקרקעין, והבעייה היחידה היא מועד קיום המשחקים. "הזכות כשלעצמה היא עניין תפל והשאלה המרכזית האם תנאי הזכיון אותם השיגה ההתאחדות לכדורגל מאפשרים לשחק בשבת".

עניין של פירוש

לשופט אלוני היתה תשובה ציורית לדבריו של עו"ד פליקר: "זה כמו שלוקחים סוס ואומרים שהוא חמור. זה לא סותר את הבעייה. הנקודה המרכזית היא האם יש זכות לשימוש בשבת באיצטדיון".
פרקליט ההתאחדות, עו"ד צבי יפה, הוסיף: "העירייה לא כופרת בזכות השימוש של ההתאחדות באיצטדיון. היא נותנת לה להשתמש בו. השאלה היא האם הפירוש של כל ימות השנה כולל גם את השבת. זו השאלה המרכזית".
בשלב זה "נכנס לתמונה" עו"ד רוזנבלום, חבר מועצת עיריית ר"ג, המייצג את התושבים הדתיים, המתנגדים לחוזה בין עיריית רמת-גן וההתאחדות לכדורגל "העניין הזה הוא על זכות שימוש במקרקעין, ולכן אין לבית-המשפט הזה סמכות, ולכן אני מבקש לדחות את הדיון וההחלטה ולהעבירם לבית-משפט השלום".
לאחר דברים אלו הודיע השופט אלוני כי הוא רואה את הדיון כתיק, מאחר שאין לו סמכות לדון בנושא. "מצוות המחוקק אומרת כי סמכויות בעניין מקרקעין ניתנות להחלטה של בית-משפט השלום, ועל כן אני מעביר את התיק לשם".
כל הצדדים המעורבים בפרשה זו הסכימו כי העניין יוכרע בבית-משפט השלום, והמועד שנקבע לדיון הוא ה-20 בינואר.

עשר בסוף

יו"ר מחלקת הכדורגל של מכבי תל-אביב, גדעון בריקמן, אמר כי קבוצתו תשחק בשבת באיצטדיון ברמת-גן לפי ההסכם הקיים. "נכון לעכשיו אנו משחקים בשבת ברמת-גן, לא ברור אם יהיו שני משחקים".
דובר עיריית רמת-גן, אשר קורשנר, אמר בתגובה: "אני שמח כי התקבלה עמדת העירייה והתיק הועבר לבית-משפט השלום. כיום משחררת עיריית רמת-גן מהתחייבות שניתנה בשעתו להתאחדות לכדורגל. כיום ניתן לומר כי מכבי תל-אביב לא ניצלה את פסק-הזמן להסדרת הנושא מחוץ לכותלי בית-המשפט, והיא עסקה בלעשות כסף. כל הנושא מורכב ונדון על המשך צעדינו בשיקול-דעת ועמדתנו תגובש לאחר התייעצויות ודיונים בנושא. אם וכאשר נקבל החלטה נודיע על כך" — מסר דובר עיריית ר"ג, שדבריו תואמו עם ראש העיר, אורי עמית.

● ליגות אזוריות

גלאון מוליכה בליגת יואב

קבוצת גלאון מוליכה בראש טבלת הליגה האזורית יואב בכדורגל, עם 10 נקודות. לפני רבדים — 8 וגדי-יבנה — 8.
במחזור האחרון היו התוצאות: גן-יבנה — גלאון 2:4; גלאון — זיקים 1:1; נגבה — גת 4:7; רבדים — ברור-חיל 2:3; גדי-יבנה — נגבה 0:1.

● מועדון הכדורגל הוולשי סוונסי זכה בארכה נוספת לאחר שהגיש ערעור על פירוקו לבית-המשפט העליון בלונדון. בית-המשפט קיבל את בקשתו וגזר-הדין נדחה ל-13 בינואר 1986. עד אז ינסו אוהדים ותושבי סוונסי לגייס את הכספים הדרושים כדי לפרוע את חובותיה הכבדים.

אשדוד גברה במפתיע על באר-שבע 4:6

● טניס שולחן

מאת יצחק ויסהוף

בדרבי של אליצור בליגה הלאומית בטניס-שולחן, נפרדו קבוצות אליצור נתניה ואליצור תל-אביב בתיקו 5:5.
במשחקי המחזור התשיעי נרשמה הפתעה במחוז הדרום כשהפועל אשדוד גברה על הפועל באר-שבע — 4:6. מעניין לציין, כי בסיבוב הראשון ניצחה באר-שבע את אשדוד 2:8.
יתר התוצאות בדרום: הפועל חולון — הפועל בני-שמעון 1:9; הפועל לוד — מכבי רחובות 1:9; הפועל רמת-גן — מכבי החובבים קרית-מלאכי 2:8; במשחק זה היתה הפתעה כשאבשלום וייס ממכבי החובבים גבר על רן קניק מהפועל ר"ג.
במחוז הצפוני גברה מכבי זכרון יעקב על מכבי הר-הכרמל 3:7. הפתעת משחק זה היה נצחונו של שחקן הר-הכרמל, דני ענבר, שחזר מהשתלמות בשבדיה, על ערן ניר ורפי שפטר, לשעבר שחקן נבחרת ישראל. במשחק נוסף הפתיע אודי רוטיץ מהר-הכרמל כשגבר על יאיר שמידט.
תוצאות נוספות בצפון: מכבי תל-אביב — מכבי יוסף ת"א 2:8; הפועל חדרה — מכבי פתח-תקוה 0:10.

פלאטיני — מלך אירופה

[illegible]

טלקס

● **3 הרוגים ועשרות פצועים בהתרסקות מטוס במרכז קניות ארה"ב**

קונקורד. – 3 אנשים נהרגו ו־63 נפצעו, כאשר מטוס קל התרסק ונפל דרך גג זכוכית לתוך מרכז קנייה הומה בקונקורד, 24 ק"מ ממזרח לסן־פרנציסקו.

שברים מהמטוס נפלו ליד ילדים שעמדו בתור כדי לראות את סנטה קלאוס, לרגל חג המולד. 10 מהפצועים, כולל 3 ילדים, נכוו קשה. (ע"צ. רויטר)

● **קולונל איראני גולה נרצח בתורכיה**

איסטנבול. – קולונל־לשעבר בצבא איראן, הנמצא בגלות בתורכיה, ותואר כמתנגד משטר חומייני, נרצח באיסטנבול.

הקולונל, האדי עזיז האמארי, נהרג ממספר כדורי־אקדח שירו 3 גברים אשר המתינו לו לפני ביתו בשכונת באקירקוי, בדרום איס־טנבול. הרוצחים הצליחו להימלט.

לדברי החוקרים, השתייך הקו־לונל לתנועת ההתנגדות הלאומית האיראנית, אותה מנהל ראש־הממשלה לשעבר של השאה, שאהפור בחטיאר, המתגורר בפאריס. (ע"צ. ע"ר)

● **עיראק מאיימת בנשק חדש**

בגדאד. – עיראק הודיעה אתמול, כי בקרוב תפעיל נשק חדש, במסגרת מאמציה להרוס יעדים כלכליים באיראן.

מפקד חיל־האוויר העיראקי, המרשל האמיד שאעבן, הודיע לבטאון הצבא "אל קאדיסיה": "בעתיד הקרוב נהיה עדים להפעלת כלי־נשק חדשים, אשר יפתיעו את האויב ואת העולם כולו".

ההודעה פורסמה שבוע לאחר שנשיא עיראק, סאדאם חוסיין, ביקר בבריה"מ. שם מסרו דיפ־לומטים ערבים כי עיראק מבקשת לרכוש נשק חדש ממוסקווה. (ע"ר)

● **מטוס סובייטי נחטף לסין**

פקין. – מטוס נוסעים סובייטי ובו 50 איש, נחטף ואולץ לנחות בסין.

המטוס נחת בחיילאר, צומת רכבות ותחנת מכס הנמצאת כ־150 ק"מ מדרום־מערב לגבול הסיני־הסובייטי.

פקינג ביקשה כנראה, לשמור בסוד את חטיפת המטוס, כדי למנוע פגיעה ביוקרתה של בריה"מ, בשעה שהיחסים בין שתי המדינות משתפרים. (ע"צ)

● **"ארגון המדוכאים": הוצאנו להורג בן־ערובה יהודי**

ביירות. – ארגון שיעי המתקרא "ארגון המדוכאים עלי אדמות", הודיע, כי הרג אחד מארבעה היהודים שנחטפו לפני 9 חודשים בביירות.

בהודעה שפורסמה אתמול בעיתונים נאמר, כי "הארגון ביצע גזר־דין־מוות נגד המרגל הישראלי, חיים כהן האללאלה, כתגמול על הפגזות ישראליות בדרום־לבנון". (ע"ר)

● **ניתק את אביו ממיתקן־החייאה באיום אקדח**

סן־פאבלו. – תושב קליפורניה אילץ אחות בבית־חולים של סן־פאבלו, לנתק את המכשירים שהחזיקו בחיים את אביו, תשרוי ללא־הכרה יותר מ־10 ימים.

אדוארד בייקר, 37, הבטיח לאביו, 69, שחלה בסרטן של הוושט, לא להאריך בצורה מלאכותית את חייו, אלא לאפשר לו "למות בכבוד", מסרה גיסתו של התולה.

הבן בא ליחידה לטיפול נמרץ של בית־החולים ברוקסייד בסן־פאבלו. ולאחר שאיים באקדח על תריסר חולים ואחיות, ליוון הבן את האקדח, בקוטר 38 מ"מ, לצווארה של אחת האחיות, ודרש ממנה לנתק את מתקני התחייאה. (ע"צ)

רבבות לונדונים מבלים את חג־המולד במוסדות־צדקה

נזקקים חסרי קורת־גג, זוכים למקלט ולמזון לרגל חג־המולד, במוסך גדול בלונדון. (צילום: אי.פי.)

לונדון. – מוסך נטוש לאוטובוסים פתח את שעריו בלב לונדון, כדי לארח כאלף מבין 50 אלף תושבים נטולי קורת־גג, החיים בבירת בריטניה.

המרכז, הנמצא בקירבת תחנת הרכבת "יוסטון", נפתח ע"י ארגון צדקה, אשר הציע ל־300 דייריו הראשונים סעודת חג־מולד ראשונה.

המרכז, אותו מפעילים 600 מתנדבים, יהיה פתוח שבוע ימים והוא יעניק לדייריו המאושרים לינה, מזון (15 אלף סעודות חמות), טיפול רפואי במקרה הצורך ותרנגול־הודו לסעודת חג־המולד.

האנשים הבאים לבקש מקלט במוסך לשעבר, אינם אך ורק עלובי־החיים. יש ביניהם גם צעירים רבים. קאספר וורלי המארגן של המרכז, אמר "אין צל של ספק, כי השנה יש הרבה יותר צעירים ללא קורת־גג בחוצות לונדון".

אולם, למרות מאמציהם של ארגוני הצדקה, ילונו אלפי אנשים בחוץ בימי החגים. רבים יבואו לתחנת הרכבת התחתית "אמבאנקמנט", הסמוכה לכיכר טראפאלגר.

סנטה־קלאוס בטריפולי

לראשונה מזה 3 שנים, חוגגים כ־50 אלף נוצרים בטריפולי, בירת צפון־לבנון, את חג־המולד בשלום ובשלווה. בצילו של הצבא הסורי, אחרי תקופה ממושכת של הגבלות שהוטלו עליהם ע"י המיליציות המוסלמיות הקיצוניות.

מיליציות אלה, שהתאגדו במסגרת "המפגש האיסלמי", כפו על העיר את חוקי הקוראן, אסרו שתיית משקאות חריפים, הורו לנשים לכסות את פניהן ואסרו טקסים של "כופרים" שאינם תואמים את מנהגי האיסלם.

המוסלמים השתלטו על טריפולי בדצמבר 1983, לאחר שהצליחו לגרש ממנה את מפלגות השמאל, בקרבות עקובים־מדם.

באוקטובר, אחרי 3 שבועות של קרבות עזים בין המוסלמים האדוקים לבין מפלגות השמאל ופרו־סורים, השתלט הצבא הסורי על העיר.

בינתיים התחדשו חיי הלילה בעיר ושוב מותר לשתות משקאות אלכוהוליים במקומות ציבוריים.

ערב חג־המולד קושטו הסוחרים את חנויותיהם. ואפילו־סנטה קלאוס שוטט ברחובות. (ע"צ)

ארה"ב מצפה להצעה סובייטית "רצינית" בדבר פיקוח־הדדי על אתרי־ניסוי

וושינגטון — ארה"ב תהיה מוכנה לבחון הצעה סובייטית "רצינית", בדבר פיקוח הדדי על אתרי־ניסויים גרעיניים בשתי המדינות — אמר אמש מקיר בכיר בוושינגטון.

אולם הבית־הלבן סירב לאשר ידיעות בהן נמסר, כי הנשיא רייגן שיגר מכתב למנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבצ'וב, והציע לו לפתוח בשיחות בנושא הפיקוח ההדדי על אתרי־השיגור.

שני נושאים

ארה"ב דחתה בפומבי הצעה שהעלה גורבצ'וב ב־5 בדצמבר, על פתיחת אתרי־הניסויים הסובייטיים לבדיקות אמריקניות — בתנאי שוושינגטון תצטרף להחלטתה החד־צדדית של מוסקווה להפסיק הניסויים הגרעיניים התת־קרקעיים.

אנשי מימשל אמריקנים טוענים, כי מדובר בשני נושאים נפרדים. הם הדגישו, כי ארה"ב חייבת להמשיך בניסוייה הגרעיניים. על־מנת לוודא את אמינותה ואת יעילותה של ההרתעה הגרעינית האמריקנית.

נימה פייסנית

ה"וושינגטון פוסט" מסר אתמול, כי הנשיא רייגן שיגר מכתב לגורבצ'וב והפציר בו להסכים לפיקוח על אתרי השיגור. בידיעה נאמר, כי נימת המכתב הייתה "פייסנית".

פקיד מימשל בכיר בוושינגטון, שביקש לשמור על עילום־שמו, אמר, כי ארה"ב אכן "תהיה נכונה לבחון כל הצעה סובייטית רצינית הנוגעת לפיקוח על אתרי־השיגור". (עד)

גורבצ'וב ממשיך במסע ההדחות בסניפי המפלגה

מוסקווה — ויקטור גרישין, חבר בכיר בלישכה הפוליטית השלטת של בריה"מ, הודח אתמול מתפקידו כראש המפלגה הקומוניסטית במוסקבה.

גרישין, בן ה־71, יוצא לגימלאות. ההחלטה נתקבלה בישיבה של ראשי המפלגה, בהשתתפות מנהיג בריה"מ, גורבצ'וב.

דיפלומטים מערבים אמרו, כי כמעט ודאי שגרישין יודח גם מהלישכה הפוליטית, הפוליטביורו, בת 12 החברים, שהיא מרכז הכוח בבריה"מ.

פרישתו של גרישין הייתה צפויה מזה חודשים מספר, מכיוון שהיה מקורב מאוד למנהיג הסובייטי, ליאוניד ברז'נייב.

מנהיג המפלגה החדש במוסקווה הוא בוריס יילצין, כוכב־עולה של עירן גורבצ'וב, המכהן מאז אפריל כאחד מ־11 המזכירים של ועד המפלגה הארצית. יילצין גם ייבחר קרוב לוודאי ל"לישכה" במושב המליאה הבא של המפלגה. (עד)

"מקום בצמרת"

"מקום בצמרת" – מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג' קול ישראל 24.12.85

1. עם אחד שיר אחד – אמני ישראל
2. הבטחה – יזהר כהן
3. רכבת לילה – משינה
4. הכל עומד במקום – גלי עטרי
5. שפוי מלחמה – טנגו
6. הייתי בגן עדן – מני בגר
7. השמש תעבור עלי – ירדנה ארזי
8. חלק בעולם – אילנית
9. את עיניך שא מזרחה – פקוד המרכז
10. קולנוע – שרון ליפשיץ
11. משו משו – גבי שושן
12. מה אני שומעת – שלות ברטי
13. היי גלית – אריק סיני
14. בגידה – ריטה
15. ארץ הצבר – כנו צועני
16. קרן שמש מאוחרת – שלום חנוך
17. לילה ועוד יום – יהודה אליאס
18. הדרך אל הכפר – רבקה זוהר
19. הנערים הספנים – עופרה חזה
20. דואט – יוני רכטר ומזי כהן
21. על הירדן – לאה לופטין
22. אהלן וסהלן – איתן מסורי
23. רוקד אל תוך הלילה – ג'קי מייקה
24. צפור פצועה – רוני תורג'מן
25. מדינת הסובל – ששי קשת, משה בקר, מאיר סוויסה
26. ואולי (אל תוותרו על החלומות) – חיים משה
27. מחפש כיוון – אורניום
28. שבעת המינים – עפרה חזה
29. אושר אקטואלי – שוקי שלו
30. ככלות הקול והתמונה – דני בסן

לשיפוטכם – פינת הפזמון החדש

31. ילדים טובים ילדים רעים – יהודית רביץ
32. נער הלילה – ראובן ארז
33. בובה מותק – ותיקי הבריגדה
34. טרופיקנה – דודי מזרחי
35. בואו לחגיגה – אילנה אביטל

לכבוד:
"מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים. מיקוד 91010

1 2 3 4 5 6
7 8 9 10 11 12

שם:
כתובת:
מיקוד ____ תאריך ____

שליט סודאן, במשפט "יהודי אתיופיה":

נומיירי הסתיר מקציניו דבר ה"רכבת" לישראל

חרטום. — נשיא המועצה הצבאית השלטת בסודאן, הגנרל עבד־אל רחמן סוואר אלדהב, העיד בבית־המשפט לביטחון המדינה, במשפטו של מגן הנשיא לשעבר וראש משטרת הביטחון הסו־דאנית, והגנרל עומר מוחמד טאיב, המעורב בהעברת יהודי אתיופיה, דרך סודאן, לישראל.

הגנרל סוואר אלדהב, אמר בתשובה לשאלות התובע, כי הנשיא המודח ג'עפר נומיירי, אמר לו, כי מטוסים אמריקניים עומדים לנחות במזרח־סודאן כדי לפרוק מזון עבור הפליטים. הוא ביקש ממנו לדווח על כך לשלטונות הצבא הנוגעים בדבר, בעיר גדארף והוא עשה כן. דבר זה היה לפני שנתמנה מפקד עליון, בחודש מרס.

"אין רכבת אווירית"

לדברי אל־דהב, לא גילה לו נומיירי כי המטוסים עמדו להטיס יהודים אתיופים. הוא הוסיף, כי מטוסים צבאיים זרים אינם רשאים לנחות בסודאן בלי הסכמה מוקדמת. כן אמר, כי בהתאם לאמנת הליגה הערבית, ישראל נחשבת כ"אויב הראשון־במעלה".

אל־דהב סיפר, כי באותה תקופה הגיש לנשיא נומיירי דו"ח של שירותי הביון, לפיו נחתו שני מטוסים במזרח־סודאן והטיסו יהו־דים אתיופים אל מחוץ לגבולות המדינה.

נומיירי אמר לו אז, כי אין רכבת אווירית מאורגנת עבור היהודים האתיופים, וכי מדובר בפליטים העוזבים את סודאן במסגרת תוכ־ניות שיקום, ודבר זה שיכנע אותו.

הגנרל אלדהב הוסיף, כי הגנרל טאיב שאל אותו פעמיים, אם יש לו מידע כלשהו על העברת יהודים אתיופים במטוסים, וכי השיב לו ברוחו על דברי נומיירי בפרשה זו.

הגנרל אל־דהב הוא העד ה־37 והאחרון של התביעה, במשפט הטסת יהודי אתיופיה לישראל. הישיבות הבאות יוקדשו לשמיעת עדי הסנגוריה, כ־15 במספר. (ע"צ)

● החל מיום שישי הבא יונהג קיצוב של מים בעיר סן־פאולו, ואילו בקוריטיבה, בירת מחוז פאראניה, בעלת 1.3 מיליון תושבים, הוכרז כבר מצב חרום בשל הבצורת המורה הפוקדת את כל החלק הדרומי של ברזיל.

● חמישה בני־אדם, מתו ויותר משלושים אושפזו, עם פרוץ מגיפה של אבעבועות־שחורות בטנזניה.

5 נהרגו במהומות במכרה־פחם בדרא"פ

יוהנסבורג. — 4 שחורים נהרגו מכדורי־גומי, ולבן אחד [illegible] למוות, בתקריות במכרה־פחם של [illegible] ממערב ליוהנסבורג.

[illegible]

(ע"צ, עד)

עיריית טבריה משרד מהנדס העיר
תיק מס' 270705
תאריך 24/7/85

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

[illegible]

י. ביבי, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה

טלקס

● **בית־ספר קהילתי ייפתח באזור**

בית־ספר קהילתי, שיכשיר תושבים לפעולה התנדבותית־קהילתית, ייפתח באזור בחודש הבא. ביוזמתו של מוטי גלר חבר מרכז מפ"ם, ולאחרונה מזכיר מועצת הפועלים במקום.

בית־הספר יפעל אחת לשבוע וילמדו בו כ־30 איש.

ביוזמתו של גלר חול לפעול לאחרונה באזור מועדון "צוותא" שזוכה לחוזים חיוביים.

אשר שילוני

● **מוקמת מחלקה שומרונית באוניברסיטה ירדנית**

שני חוקרים מהסגל הבכיר של אוניברסיטת "אל־אורדון" (ירדן) ברבת־עמון, ד"ר מחמוד עדנאן אל בכת וד"ר מחמוד עלי עתאללה, הגיעו לשכונה השומרונית בשכם והם מצלמים את כתבי־היד השומרונים העתיקים המצויים בספריותיהם של כוהני העדה.

הצילום נועד לצורך הקמת מחלקה שומרונית באוניברסיטה שברבת־עמון. החוק הירדני מכיר בשומרונים כאזרחי ירדן. שומרוני שכם מרבים לבקר בבירה לצרכי מסחר, נופש ופגישות עם אנשי המימשל הירדני, כולל המלך חוסיין.

אשר שילוני

● **"הזדמנות שנייה" להשלמת בחינות הבגרות**

כ־350 תלמידים, שסיימו כיתה י"ב מבלי שניגשו לבחינות הבגרות בכל המקצועות או שנכשלו בחלק מהבחינות, ניגשים בימים אלה לבחינות הבגרות במסגרת תוכנית "הזדמנות שנייה", שיזם משרד החינוך והתרבות.

השנה משתתפים בתוכנית תלמידים מ־48 בתי־ספר. הלי־מודים מתקיימים ב־13 מרכזים בארץ.

המועמדים להשתתף בתוכנית ה"הזדמנות השנייה" נבחרים על־ידי בתי־הספר מתקבלים מועמדים המתקשים במיוחד בעברית, מתמ־טיקה ואנגלית.

יצחק שור

● **מסיבת חנוכה למען ילדים חולי סרטן**

מסיבת חנוכה למען ילדים חולי סרטן נערכה אתמול בגני־התערוכה בתל־אביב ע"י האגודה למלחמה בסרטן בשיתוף רשת מלונות "מוריה", הטלוויזיה הלימודית ומרכז הירידים בישראל.

הילדים והוריהם הגיעו לאירוע מכל רחבי הארץ. בתוכנית המוצלחת הופיעו בהתנדבות אמנים רבים כעופרה חזה, נתן דטנר, אודי שפילמן ותזמורתו, חיים משה, דודו זר וצוות השחקנים של תוכנית הטלוויזיה "בלי סודות": חנן גולדבלט, נתן נתנזון, אנשיק לוי וחני נחמיאס. (שע"ח)

● **אות "הלוחם בנאצים" למתנדבי היישוב העברי**

ועדת השרים לענייני סמלים וטכסים, החליטה להעניק, את "אות הלוחם בנאצים", גם למתנדבי היישוב העברי בארץ־ישראל, שהתנדבו לשרת בצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה.

מעריכים, כי בעקבות החלטה זו של ועדת השרים, יעניק משרד הבטחון כ־8000 אותות "הלוחם בנאצים" לזכאים או לשאיריהם שיפנו לקבלת האות. (שע"ח)

מנכ"ל מועצת הלול חשוד בקבלת שוחד

לטענת המשטרה, הודה משה גרינגרייז, כי השתמש בתבניות ביצים שקיבל ממפעל "צ'אם" לצורך שיווק ממשקו הפרטי ● החשוד שוחרר בערבות

מנכ"ל מועצת הלול, משה גרינגרייז (44), נעצר על־ידי המשטרה ב"חשוד בקבלת שוחד, קבלת דבר במירמה והשמדת ראייה". החשוד הובא אתמול לבית־משפט השלום בתל־אביב לשם שחרור בערבות.

נציג המשטרה, מפקח־משנה דוד אוסמו, ציין כי החשוד בעל משק פרטי במושב בית מאיר. לטענת החוקר, מאוקטובר 84' עד אפריל 85' קיבל החשוד כ־11 משלוחים של תבניות ביצים ממפעל "צ'אם" בקריית־גת. המדובר בכ־350 חבילות של תבניות, שכל אחת הכילה כ־140 תבניות.

החשוד הודה בחקירתו, כי השתמש בתבניות הללו במשקו הפרטי לצורך שיווק של כמיליון ביצים, אמר החוקר. לדברי החשוד, הוא חסך בכך כ־1,500 דולרים וכן חסך את מחיר ההובלה. בתקופה שבה קיבל החשוד את התבניות מ"צ'אם", הוא לא רכש תבניות חדשות.

החשוד שילם למפעל כ־16 אלף שקלים תמורת התבניות, אולם מרבית הסכום שולם כאשר נפתחה חקירת המשטרה.

עבור משלוח אחר של כ־50 חבילות של תבניות הוצאה חשבונית על־סך 4000 שקלים ב־11 בדצמבר 85', לאחר שנחקרו המעורבים בפרשה.

איש המשטרה הוסיף, כי בהתאם לממצאי החקירה, חסך החשוד כשני מיליון שקלים, בכך שלא רכש תבניות חדשות. חישוב זה נעשה לפי מחירי 1984 ותחילת 1985 ללא שינוי המדד, הרגיש החוקר.

ב"כ המשטרה הרגיש, כי שיווק ביצים בתבניות משומשות על־ידי יצרן היא פעולה הנוגדת לתקנות מועצת הלול, שהחשוד כמנכ"ל מופקד על ביצוען, החוקר אמר, כי אחר מבעלי מפעל "צ'אם", מיכאל שני, נעצר ושוחרר בערבות כחשוד במתן השוחד.

עוד טען הקצין, כי החשוד אישר בחקירתו, כי בחודש יוני ובחודש אוגוסט השנה, אכל שלוש פעמים במסעדה בתל־אביב עם אדם אחר וחייב את חשבון מועצת הלול באמצעות כרטיס האשראי של המועצה, המצוי ברשותו. המדובר בסכום כולל של 140 אלף שקל. על החשבוניות שקיבל ערך רישום כוזב, כאילו הסעודות שימשו לצורך "אירוח של קניני ביצים מחו"ל".

איש המשטרה ציין, כי החקירה טרם נסתיימה ואולם הוא הסכים לשחרור החשוד בערבות ובתנאי שלא יצור מגע כלשהו עם אנשי מועצת הלול ואף לא יכנס למשרדי המועצה במשך 30 יום.

השופט ראובן זיו אישר את הבקשה הזו והורה על שחרור החשוד בערבות עצמית של חמישה מיליון שקלים ועוד ערבות בנקאית בסך זהה. (עתים)

שר החינוך, יצחק נבון (בתמונה), פנה אתמול לקיבוצים ברמת־הגולן לשלוח את ילדיהם לבית־הספר המקיף החדש, "נופי גולן", שנחנך אתמול. נבון השתתף אתמול בחנוכת בית־הספר, שנבנה בהשתתפות "אורט". בתמונה: נבון בודק בקיאותם של תלמידי מדרשת הגולן־חיספין לחינוך דתי. (כתב: יהודה צור; צילם: פול מלינג)

שמירה על פרוייקט "קלרין" בטבריה מחשש לזעם לקוחות

מאת מירה יערי וניצה רימון, כתבות "על המשמר"

אנשי בטחון רבים נראו בימים האחרונים סביב ובתוך מלון "טבריה קלאב הוטל", לאחר שהגיעו ידיעות שאזרחים נזעמים הקשורים בפרוייקט "קלאב הוטל" יפרצו למלון ויטלו ממנו חפצים שונים.

כידוע, חברת הבנייה שהתמו־טטה, "קלרין מפעלי נופש", שותפה ב־46% אחוזים בפרוייקט "טבריה קלאב הוטל".

מנכ"ל המלון, מיקי שוגול, מסר, שכמה יומים ומשקיעים מהארץ ומחו"ל מגלים בימים האחרונים התעניינות ברכישת מניות החברה ב"טבריה קלאב הוטל". עוד אמר אתמול שוגול, כי "טבריה קלאב הוטל" לא ייסגר ותימשך בנייתו של הפרוייקט וזה בתשובה לפניות של אלפי רוכשי יחידות דיור בטבריה, החוששים שהתמוטטות חברת "קלרין" תפגע ברכושם.

מיקי שוגול גם נפגש בימים האחרונים עם ספקים, קבלנים וסוכני נסיעות שהחברה "טבריה קלאב הוטל" חייבת להם כספים ומסר שאין להם לחשוש לכספם, כי פעילות החברה נמשכת כתיקנה.

סיוע ל"חדרה הצעירה"

מיליון ורבע דולר יעלה להשלים את עבודות הפיתוח באתר "חדרה הצעירה" של "קלרין". העבודות כוללות פיתוח תשתית, סלילת כבישים וגינון – מסר ראש עיריית חדרה, יחיאל כהנא, והוסיף כי חלק מרוכשי הדירות שילמו עבור עבודות פיתוח והעבודות בוצעו רק בחלקן.

נמשכו הירידות במניות

מניות "מגדה" — ו ב־10% אחוזים. בשוק האג"ח היתה ברוד־כלל יציבות ותנודות של אחוז אחד לשני הכיוונים.

[illegible]

ירידות שערים נרשמו את־מול בכל ענפי המסחר של המניות.

בנקים מסחריים ירדו עד שני אחוזים, מניות ההסדר עד חצי אחוז, בנקים למשכנתאות ומוסדות מימון ענפיים עד 5 אחוזים, מסחר ושירותים עד 4 אחוזים, ביטוח עד 5 אחוזים, מקרקעין עד 5 אחוזים, תעשייה עד 7 אחוזים, חברות השקעה עד 4 אחוזים, מניות הנפט עד 5 אחוזים.

המחזור בשוק המניות הגיע ל־4.8 מיליארד שקל, המחזור באג"ח ל־4.9 מיליארד שקל, ובמכ"ם ל־7 מיליארד שקל.

210 מניות ירדו, רק 87 מניות עלו. ו־127 נשארו ללא שינוי. לתשע מניות נרשם "מוכרים בלבד". כלטו בירידות כלל ליסינג 0.5 ב־10 אחוזים, קונטורציום 0.5 ב־10 אחוזים, אברהם גינדי — 1 ב־10.1 אחוזים, קליקו — 1 ב־13 אחוזים, חירון — 1 ב־10 אחוזים וסיסמיקה 1 ב־8.8 אחוזים. לעומת זה עלו [illegible]

[illegible]

בהגרלת ה"לוטו" שהתקיימה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 12, 13, 18, 21, 26, 41 והמספר הנוסף: 16.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 24.12.85

מטבע	יחידות	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקאי	1	1448.66	1513.85	1472.81	1491.18	1482.3
לירה שטרלינג	1	2064.71	2162.82	2101.70	2127.92	2113.0
מרק גרמני	1	578.06	605.53	588.41	595.76	—
פרנק צרפתי	1	185.78	197.09	191.52	193.91	192.76
גילדן הולנדי	1	513.08	537.46	522.27	528.79	524.43
פרנק שווייצרי	1	688.67	721.39	701.00	709.75	703.01
כתר שבדי	1	188.27	197.22	191.64	194.03	—
כתר נורווגי	1	188.43	197.39	191.80	194.20	193.01
כתר דני	1	158.74	166.28	161.58	163.59	—
מרק פיני	1	263.31	275.82	268.02	271.37	—
דולר קנדי	1	1036.08	1085.32	1054.64	1067.80	1061.8
דולר אוסטרלי	1	993.52	1041.27	1001.65	1015.87	1010.9
ראנד דרום־אפריקאי	1	475.62	559.94	553.04	559.94	556.60
פרנק בלגי	10	277.89	295.21	287.37	290.96	288.81
שילינג אוסטרי	10	820.46	859.45	835.16	845.58	—
לירה איטלקית	1,000	841.60	894.79	858.77	869.48	866.59
ין יפני	1,000	713.19	747.08	725.96	735.02	730.74

בפלילים

נעצר "חשוד מרכזי" בפרשת ההונאה בבזק

"חשוד מרכזי" בפרשת ההונאה הכספית הגדולה בחברת "בזק" — שהתרחשה בארץ ובחו"ל — הובא אתמול לבית־משפט השלום בתל־אביב ונעצר לעשרה ימים.

חוקרי מפלג ההונאה ציינו במהלך הדיון, כי נוסף למעורבות החשוד בהפצת המחאות בנק מזוייפות בהיקף נרחב, נתגלו בביתו צילומים של שטרי כסף ממדינות שונות ופריטים נוספים שהועברו לבדיקה.

שמו של החשוד נאסר לפרסום למשך 10 ימים.

חוקרי מפלג ההונאה הזכירו, כי במאי השנה הופצו המחאות גנובות ומזוייפות של חברת "בזק" בסך של כמיליארד וחצי שקל, על־ידי כנופייה שמנתה מספר אנשים. הכנופייה פעלה בצורה מתוחכמת. את ההמחאות המזוייפות היו מפקידים בבנק ואת תמורתן קיבלו כהמחאות בנקאיות. אשר "הוחררו" לרעת נוספת הפועלת בישראל ובחו"ל. לצורך סחר והברחה של מט"ח לחו"ל, בהיקף של כמיליון דולרים, ציינו אנשי המשטרה. הם הסבירו, כי לחברת "בזק" נגרם נזק מיידי בסכום של מיליון דולר, שהוברח לחו"ל.

החוקרים הוסיפו, כי במהלך החקירה המסועפת והמסובכת, שהצריכה ימי חקירה רבים, הצליחה המשטרה לגלות שני חשודים בהפצת ההמחאות והם נתונים עתה במעצר ומשפטם טרם נסתיים. (עתים)

עו"ד שלישי חשוד בהונאה במשכנתאות

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

עו"ד שלישי נעצר אתמול בבאר־שבע בפרשת הונאת המשכנתאות הגדולה. עורך־הדין נעצר אתמול לחקירה על־ידי המשטרה, והוא נחקר אודות מעורבותו בעריכת חוזים כוזבים ובהוצאת כספים במירמה ממשרד השיכון.

פרשת המשכנתאות בבאר־שבע נחשפה לפני כשנה, ובחודשים האחרונים הוגשו כבר כתבי־אישום נגד שני עורכי־דין ונגד מספר מתווכים.

עורך־הדין הבאר־שבעי, כבן 30, נעצר אתמול בחשד שערך חוזים כוזבים ובהם ניפח מחירי דירות באופן לא־ריאלי. משרד השיכון שילם משכנתאות מוגדלות, וסכום הפער שולשל לכיסי השותפים להונאה.

הליכי עיקול נגד רשימת ח"י בחיפה

מאת ירון זליג, כתב "על המשמר" בחיפה

המוסד לביטוח לאומי פתח לאחרונה בהליכי עיקול כנגד רשימת ח"י במועצת העיר חיפה בשל חוב של 34 מיליון שקל שצברה הרשימה בעת מערכת הבחירות לרשויות המקומיות לפני כשנתיים.

הרשימה, שבראשה עמדה חברת מועצת־העיר יעל רום, היתה מורכבת מחברי סיעת חירות אשר פרשו מסיעתם ערב הבחירות וכן מנציגי המפלגה הליברלית למועצת העיר.

תביעתו של המוסד לביטוח לאומי היא, כי סיעת ח"י תשלם את חובה שנגרם בשל אי העברת כספי הביטוח הלאומי בגין העסקת עובדים בעת מערכת הבחירות של הרשימה.

לפני כחודש שלח המוסד צו עיקול דרך צד שלישי לסניף תנועת החירות בחיפה כי הוא מבקש מהסניף להעביר למוסד סכומי כסף אם ישנם כאלו המגיעים לראש הרשימה, יעל רום. יו"ר סניף תנועת החירות בחיפה, ח"כ מאיר כהן־אבידוב, אמר השבוע בתגובה, כי לסניף תנועת החירות אין כל כספים המגיעים ליעל רום ועל כן אין באפשרותו לעשות דבר בנושא.

יו"ר הסיעה חברת מועצת־העיר, יעל רום, אמרה אתמול בתגובה, כי הנושא נמצא בטיפול וכי אינה מעוניינת להגיב בשלב זה.

מאסר על־תנאי על עבירת ביגמיה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

עמר אלדראוירעה, אזרח ישראלי, נידון בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע לשנה מאסר על־תנאי, לאחר שהורשע בעבירת ביגמיה.

האיש היה נשוי לאשה אחת, רליה, ולאחר שמונה שנים התגרש ממנה. שלוש שנים קודם לגירושין, נאמר בהכרעת הדין, החל לקיים יחסים עם אשה אחרת, סועד, ממנה נולדו לו ארבעה ילדים, שניים מהם לפני הגירושין מאשתו הראשונה.

בכתב האישום נאמר, כי האיש עבר על חוק איסור ריבוי נישואין. הוא טען, כי האשה הייתה רק הידועה בציבור שלו, וכי נשא אותה לאשה לאחר שאושרו גירושיו.

השופט המחוזי אליעזר ריבלין אמר בהכרעת הדין, כי פסקי־הדין של בתי־הדין הדתיים אינם קושרים ואינם מחייבים את בתי־המשפט של המדינה.

לשעיה מור, לחוה בריל ולכל המשפחה

אתכם בצערכם במות

האב־האח

(בניכר)

בית עין־השופט

לקלרה חרמוני ומשפחתה

איתך באבלך במות האחות

שרה (סלה) זליגר

קיבוץ ניר־דוד (תל־עמל)